ENVIRONMENTAL STUDIES

(OUR WONDERFUL WORLD)

పరిసరాల విజ్ఞానం (మన అద్భుత ప్రపంచం)

Class (తరగతి) - 3

Semester (సెమిస్టర్) - 1

Lesson No. పాఠం సంఖ్య	Lesson Name పాఠం పేరు	No. of Periods పీరియడ్లు	Month నెల	Pages పేజీలు
	Readiness (Refer to Readiness book) సంసిద్ధతా కార్యక్రమం		June జూన్	
1.	My Family నా కుటుంబం	10	July జులై	134 - 159
2.	Plants Around Us మన చుట్టూ ఉన్న మొక్కలు	10	July జులై	160 - 183
3.	Animals Around Us మన చుట్టూ ఉన్న జంతువులు	11	August ఆగష్టు	184 - 209
4.	Our Body మన శరీరం	9	August, September ఆగష్టు,సెప్టెంబర్	210 - 231
5.	Food We Eat మనం తినే ఆహారం	10	September సెప్టెంబర్	232 - 257
6.	Water - A Precious Gift నీరు – ఒక అమూల్యమైన వరం	10	October అక్టోబర్	258 - 277

N4G2K9

Teacher corner

H4U7Z3

Student corner

APSCERT

Learning Standards

The Curricular Goals and Competencies for The **Our Wonderful World** indicate the expectations from students related to understanding of the social and physical environment at this stage. A structured exploration of this environment develops understanding, as well as the capacities to deepen and extend this understanding.

Curricular Goals & Competencies

CG-1 Explores and engages with the natural and socio-cultural environment in their surroundings	**C-1.1 :** Observes and identifies the natural (insects, plants, birds, animals, geographical features, sun and moon, stars, planets, natural resources) and social (houses, relationships) components in their immediate environment. **C-1.2** : Describes relationships (including between humans and animals/ nature) and traditions (art forms, celebrations, festivals) in the family and community. **C-1.3 :** Asks questions and makes predictions about simple patterns (season change, food chain, phases of the moon, movement of stars and planets, shapes of trees, plants, leaves, and flowers, rituals, celebrations) observed in the immediate environment. **C-1.4 :** Explains the functioning of local institutions (family, school, bank/ post office, market, and panchayat) in different forms (story, drawing, tabulating data, reports), and analyses their roles. **C-1.5 :** Uses local materials to create simple objects (family tree, envelopes, origami animals) on their own for display or use in classroom processes.
CG-2 Understands the interdependence in their environ - ment through observation and experiences, developing the basis for appreciation of the idea of 'Vasudhaiva Kutumbakam'	**C-2.1 :** Identifies natural and humanmade systems that support their lives (water supply, water cycle, river flow systems, seasons, life cycle of plants and animals, food, household items, transport, communication, electricity in the home). **C-2.2 :** Describes the relationship between the natural environment and cultural practices in their immediate environment (nature of work, food, festivals, traditions). **C-2.3 :** Connects changes in the environment and the lives of their family and community, as communicated by elders and through local stories (changes in occupation, food habits, resources, celebrations, communication).

APSCERT

CG-3 Explains how to ensure the safety of self and others in different (normal as well as emergency) situations	**C-3.1 :** Describes the basic safety needs and protection (health and hygiene, food, water, shelter, precautions, awareness of emergency situations, abuse, and unsafe situations) of humans, birds, and animals. **C-3.2 :** Discusses how to prepare for emergency situations (smoke, fire, small injuries, burns, electrical safety, unseasonal rains, fallen trees) based on discussions with family and community, or personal experiences. **C-3.3 :** Develops simple labels and slogans, and participates in roleplay on safety and protection in the local environment to be displayed/done in school and locality.
CG-4 Develops sensitivity towards social and natural environment	**C-4.1 :** Observes and describes diversity among plants, and birds and animals in their immediate environment (shape, sounds, food habits, growth, habitat). **C-4.2 :** Observes and describes cultural diversity in their immediate environment (food, clothing, games, different seasons, festivals related to harvest and sowing). **C-4.3 :** Describes usage of natural resources in their immediate environment. **C-4.4 :** Demonstrates how natural resources can be shared, maintained, and conserved (trees, use of rainwater, benefits of millets). **C-4.5 :** Identifies needs of plants, birds, and animals, and how they can be supported (water, soil, food, care). **C-4.6 :** Identifies the needs of people in different situations – in terms of access to resources, equal opportunities, work distribution, and shelter **C-4.7 :** Learns about basic social and behavioural norms, values, and dispositions that benefit our social and natural environments and that help our society function smoothly (using dustbins, standing in queues, conserving water, using public transportation, keeping one's environment clean, always helping others in need regardless of background).
CG-5 Develops the ability to read and interpret simple maps	**C-5.1:** Explains a line drawing of their school, village, and ward. **C-5.2:** Draws a sketch of their school, village, and ward using symbols and directions. **C-5.3:** Reads simple maps of city, state, and country to identify natural and humanmade features (well, lake, post office, school, hospital) with reference to symbols and directions.

APSCERT

CG-6 Uses data and information from various sources to investigate questions related to their immediate environment	**C-6.1 :** Performs simple inquiry related to specific questions independently or in groups. **C-6.2 :** Presents observations and findings through different creative modes (drawing, diagram, poem, play, skit, oral and written expression).
CG-7 Gains foundational familiarity with basic concepts and methods from the natural sciences (life sciences, physical sciences, and earth and space sciences) and engineering	**C-7.1 :** Gains familiarity with using the scientific method in investigations, as well as familiarity with other crosscutting concepts such as energy, matter, and systems that apply across the domains of science and engineering. **C-7.2 :** Gains familiarity with disciplinary core ideas in the natural sciences, as well as in engineering, technology, and applications of science, which reflect the content that will be learned across subject areas in later grades.

The Way We Learn Science

Observe
↓
Think
↓
Do
↓
Care
↓
Apply

AP SCERT

National Education Policy - 2020

This textbook is developed in accordance with the National Education Policy (NEP) 2020 and the National Curriculum Framework for School Education (NCF-SE-2023), focusing on developing scientific understanding and scientific temper among children. Science helps children understand the natural and physical world around them. As stated in NEP 2020, children learn Science best by observing, asking questions, exploring, and doing simple hands-on activities. Science encourages children to be curious, think logically, and find answers by using evidence. It helps them connect classroom learning with real-life experiences. Through Science, children learn to care for nature, plants, animals, and their surroundings. Science also develops problem-solving skills, creativity, teamwork, and responsible decision-making, helping children grow into thoughtful, confident, and responsible learners.

జాతీయ విద్యావిధానం - 2020

పిల్లలలో శాస్త్రీయ అవగాహన మరియు శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని పెంపొందించడంపై దృష్టి సారిస్తూ, జాతీయ విద్యా విధానం (NEP) 2020 మరియు పాఠశాల విద్య కోసం జాతీయ పాఠ్య ప్రణాళిక చట్రం (NCF-SE-2023) కు అనుగుణంగా ఈ పాఠ్యపుస్తకం రూపొందించబడింది. పిల్లలు తమ చుట్టూ ఉన్న సహజ మరియు భౌతిక ప్రపంచాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి సైన్స్ (విజ్ఞానశాస్త్రం) సహాయపడుతుంది. NEP 2020లో పేర్కొన్నట్లుగా, పిల్లలు పరిశీలించడం, ప్రశ్నలు అడగడం, అన్వేషించడం మరియు చిన్న చిన్న ప్రయోగాలు (hands-on-activities) చేయడం ద్వారా సైన్స్‌ను అత్యుత్తమంగా నేర్చుకుంటారు. సైన్స్ పిల్లలలో కుతూహలం పెంచడానికి , తార్కికంగా ఆలోచించడానికి మరియు ఆధారాలను ఉపయోగించి సమాధానాలను కనుగొనడానికి ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇది తరగతి గదిలో నేర్చుకున్న విషయాలను నిజ జీవిత అనుభవాలతో అనుసంధానించడానికి వారికి సహాయపడుతుంది. సైన్స్ ద్వారా, పిల్లలు ప్రకృతి, మొక్కలు, జంతువులు మరియు వారి పరిసరాల పట్ల శ్రద్ధ మరియు ఆసక్తి వహించడం నేర్చుకుంటారు. సైన్స్ సమస్య పరిష్కార నైపుణ్యాలు, సృజనాత్మకత, జట్టుగా పనిచేయడం మరియు బాధ్యతాయుతమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవడాన్ని కూడా అభివృద్ధి చేస్తుంది. తద్వారా పిల్లలు ఆలోచనాపరులుగా, ఆత్మవిశ్వాసం కలిగిన మరియు బాధ్యతాయుతమైన విద్యార్థులుగా ఎదగడానికి సహాయపడుతుంది.

AP SCERT

My Family

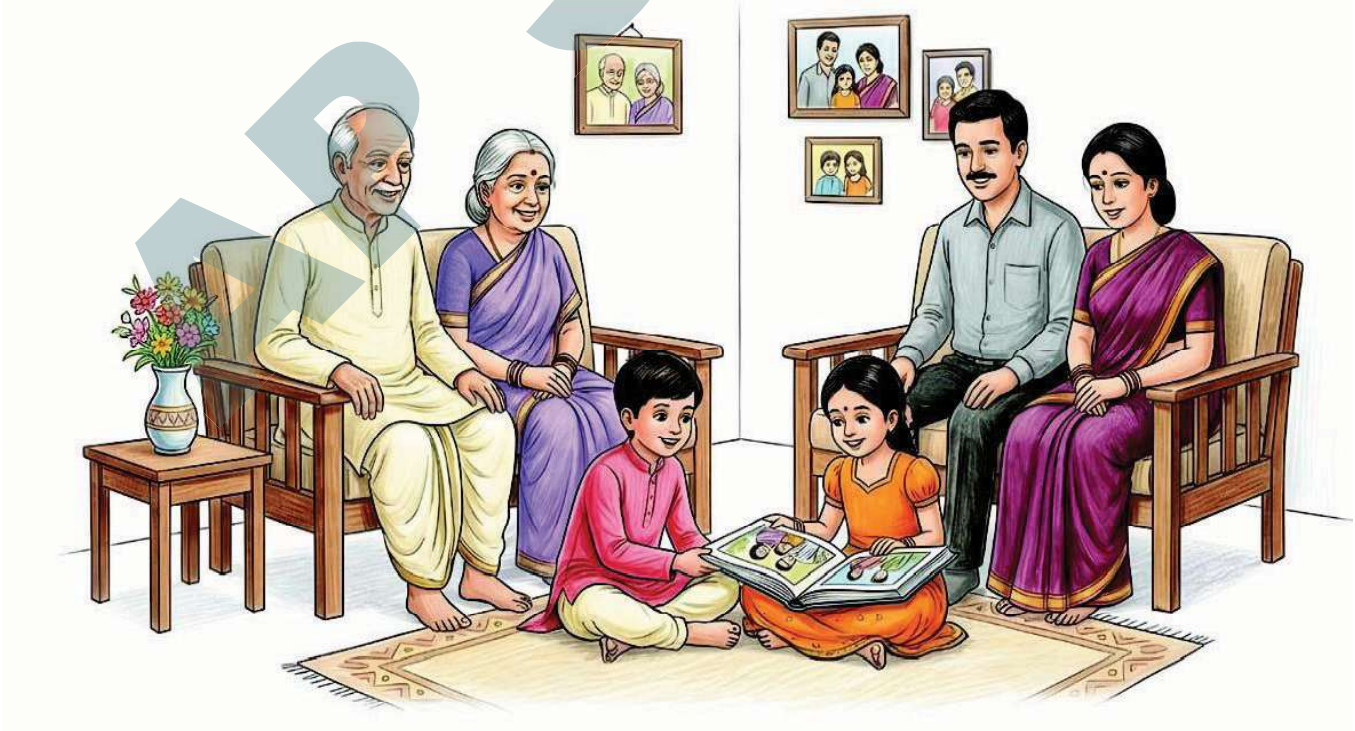
Z1U2F5

Learning Outcomes

Pupils will be able to:

- Explain about the family. (CG-2)
- Recognize different occupations in our surroundings. (CG-2)
- Identify members living together in a family. (CG-1)
- Appreciate the care given by family members. (CG-2)
- Identify resemblance within family members. (CG-1)
- Identify different types of home appliances. (CG-1)
- Know about the family flow chart. (CG-1)
- Appreciate celebrating festivals. (CG-4)

It was Sunday. Pavan came to Anu's house to play. Anu showed her photo album to Pavan. Pavan asked about the people in the pictures. Anu introduced the members of her family to Pavan.

AP SCERT

నా కుటుంబం

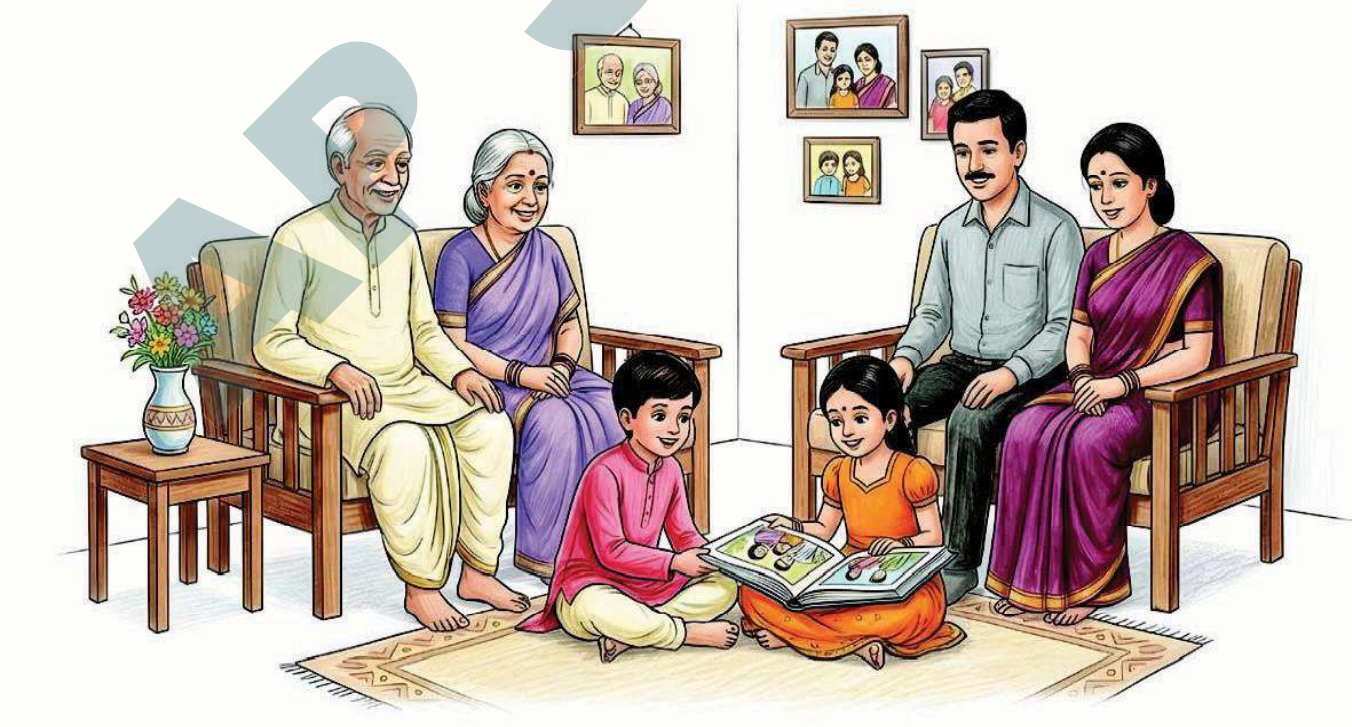
H4W8Y6

అభ్యసన ఫలితాలు

విద్యార్థులకు సిద్ధించే సామర్థ్యాలు:

- కుటుంబం అంటే ఏమిటో వివరిస్తారు. (CG-2)
- పరిసరాల్లో ఉన్న వివిధ వృత్తులను గుర్తిస్తారు. (CG-2)
- ఒక కుటుంబంలో కలిసి నివసించే సభ్యులను గుర్తిస్తారు. (CG-1)
- కుటుంబ సభ్యులు ఒకరి పట్ల మరొకరు శ్రద్ధ వహించడాన్ని అభినందిస్తారు. (CG-2)
- కుటుంబ సభ్యుల మధ్య ఉన్న పోలికలను గుర్తిస్తారు. (CG-1)
- ఇంట్లో ఉపయోగించే వివిధ గృహోపకరణాలను గుర్తిస్తారు. (CG-1)
- కుటుంబ రేఖాచిత్రం గురించి తెలుసుకుంటారు. (CG-1)
- పండుగలను కుటుంబంతో కలిసి జరుపుకోవడాన్ని అభినందిస్తారు. (CG-4)

ఆ రోజు ఆదివారం. పవన్ ఆడుకోవడానికి అను ఇంటికి వచ్చాడు. అను తన ఫోటో ఆల్బమ్‌ను పవన్‌కు చూపించింది. చిత్రాల్లో ఉన్న వ్యక్తుల గురించి పవన్ అడిగాడు. అను తన కుటుంబ సభ్యులను పవన్‌కు పరిచయం చేసింది.

APSCERT

Anu : This is my family photo. This is my grandfather. He is in the middle. My father is standing to the left of my grandfather. My mother is standing to the right of my grandmother. They are my brothers Rishi and Rohan. This is my pet Sheero. This is my happy family.

Pavan : Oh! Nice family.

Anu : What about your family?

Pavan : In my family, we are three. My father Venkat, my mother Mani and me.

We all live with our families. Generally, a family consists of grandfather, grandmother, father, mother, brothers and sisters. 'Brothers and sisters' are also called 'siblings'.

Who lives with you in your family?

Write about your family :

- My father's name is .....
- My mother's name is .....
- I have ..... siblings.
- There are ..... members in my family.

Draw your family picture using buttons and match sticks :

AP SCERT

అను : ఇది మా కుటుంబ చిత్ర పటం. మధ్యలో ఉన్నవాళ్ళు మా తాతయ్య, మా నాన్నమ్మ. మా తాతయ్యకు ఎడమవైపున ఉన్నది మా నాన్న, మా నాయనమ్మకు కుడివైపు ఉన్న వ్యక్తి మా అమ్మ. ఈ అబ్బాయిలు మా తమ్ముళ్ళు రిషి మరియు రోహన్. ఇది మా పెంపుడు కుక్క షీరో. మాది ఆనందకరమైన కుటుంబం.

పవన్ : ఓహ్! మీది చాలా మంచి కుటుంబం.

అను : మీ కుటుంబం గురించి కూడా చెప్పు?

పవన్ : మా కుటుంబంలో మేము ముగ్గురు సభ్యులం. మా నాన్న గారు వెంకట్, మా అమ్మ మణి మరియు నేను.

మనందరం మన కుటుంబంతో కలసి జీవిస్తాం. సాధారణంగా, ఒక కుటుంబంలో తాతయ్య, నాన్నమ్మ, నాన్న, అమ్మ, అన్నయ్య, తమ్ముడు, అక్క, చెల్లి మొదలైనవారు ఉంటారు. అన్నదమ్ములు మరియు అక్కచెల్లెళ్ళను 'తోబుట్టువులని' కూడా అంటారు.

మీ కుటుంబంలో మీతో ఎవరెవరు ఉంటారు?

మీ కుటుంబం గురించి రాయండి :

- మా నాన్న పేరు .....
- మా అమ్మ పేరు .....
- నాకు ..... తోబుట్టువులు ఉన్నారు.
- మా కుటుంబంలో ..... మంది సభ్యులు ఉన్నారు.

గుండీలు, అగ్గిపుల్లల ఆకారాలను ఉపయోగించి మీ కుటుంబ చిత్రం గీయండి.

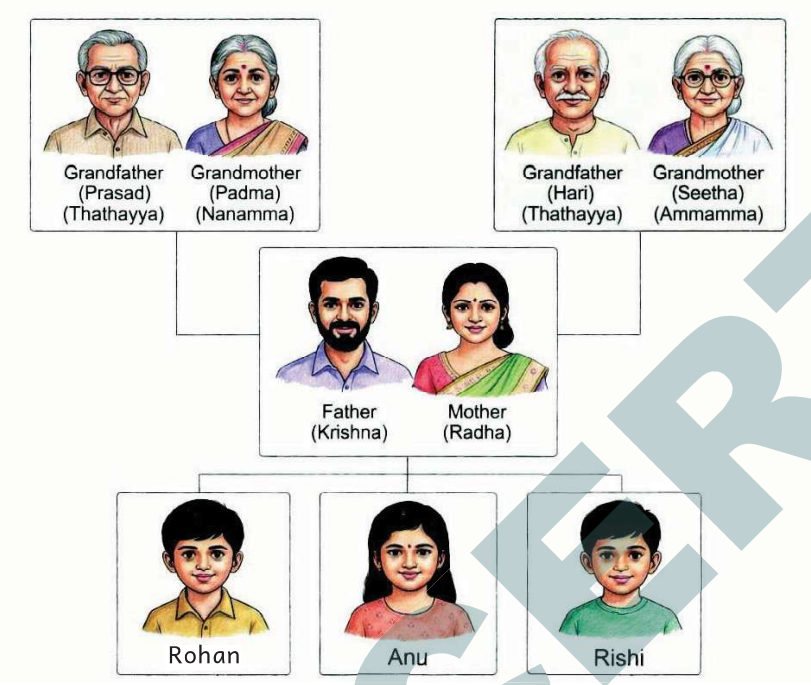

AP SCERT

Family flow chart :

A family flow chart shows the relationships between family members. An example is given here.

Role of family members and helping each other :

Observe the picture given below. Tell what the people are doing in the picture.

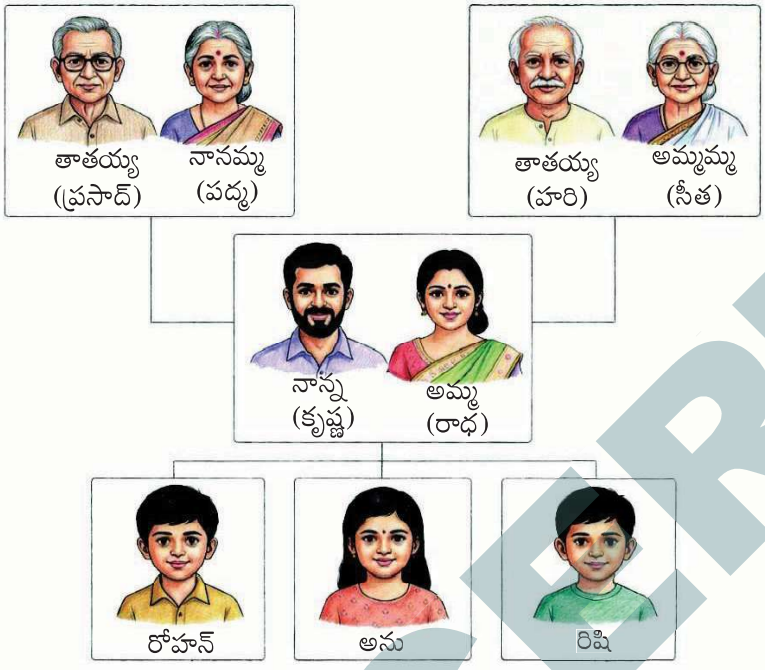
Every family member has an important role. The family members work together and share the work. They all love and care for each other. Parents take up the most important works. Grandparents teach us good manners. Children also help with house work and respect the elders.

APSCERT

కుటుంబ రేఖా చిత్రం :

కుటుంబ రేఖా చిత్రం కుటుంబంలోని బంధాలను గురించి తెలియజేస్తుంది. ఒక ఉదాహరణ ఇక్కడ ఇవ్వబడినది.

కుటుంబ సభ్యుల పాత్ర మరియు ఒకరికొకరు పరస్పర సహకారం :

క్రింద ఇచ్చిన చిత్రాన్ని గమనించండి. చిత్రంలో ఉన్న వ్యక్తులు ఏమి చేస్తున్నారో చెప్పండి.

కుటుంబంలో ప్రతి సభ్యునికి ఒక ముఖ్యమైన పాత్ర ఉంటుంది. కుటుంబ సభ్యులందరూ కలిసి పనిచేస్తారు మరియు పనిని పంచుకుంటారు. కుటుంబ సభ్యులందరూ ఒకరిపై ఒకరు ప్రేమను కలిగి ఉంటారు మరియు ఒకరిపై ఒకరు శ్రద్ధ వహిస్తారు. తల్లిదండ్రులు అత్యంత ముఖ్యమైన పనులను నిర్వహిస్తారు. తాతయ్య, నానమ్మ / అమ్మమ్మలు మనకు మంచి అలవాట్లను నేర్పిస్తారు. పిల్లలు కూడా ఇంటి పనుల్లో సహాయం చేస్తారు మరియు పెద్దలను గౌరవిస్తారు.

APSCERT

Let us Do

Ask any three of your classmates about the different kinds of work family members do.

Collect the information and fill in the table.

S.No.	Name of the friend	Work done by the mother	Work done by the father	Work done by all family members
Eg.1	Suma	Cooking	Cutting vegetables	Cleaning the house

Think and Discuss

- Ravi and his sister share all the work at home. Is this good? Why?
- Meena does her homework, cleans her bag, and carries her books alone. She feels tired and sad. What do you think about this?

Celebration of festivals in a family :

Festivals are special days of joy for us. We celebrate, enjoy and share work during festivals. This enhances happiness among family members. Festivals bring all family members together in one place. We decorate the home and prepare special dishes with our family.

AP SCERT

మనం చేద్దాం

మీ స్నేహితులు ముగ్గురితో చర్చించి వారి కుటుంబసభ్యులు ఏ ఏ పనులు చేస్తారో అడగండి.
సమాచారాన్ని సేకరించి కింది పట్టికలో పూరించండి.

వ.సం.	స్నేహితుని పేరు	తల్లి చేసే పనులు	తండ్రి చేసే పనులు	ఒకరికొకరు సహకరించుకుంటూ చేసే పనులు
ఉదా.1	సుమ	వంట	కూరగాయలు తరగటం	ఇల్లు శుభ్రం చేయటం

ఆలోచించండి - చర్చించండి

- రవి మరియు అతని అక్క/చెల్లి ఇంటి పనులను ఇద్దరూ కలిసి పంచుకుంటారు. ఇలా కలిసి పని చేయడం మంచిదేనా? ఎందుకు?
- మీనా ఇంట్లో తన హోంవర్క్ చేస్తుంది, బ్యాగ్ శుభ్రం చేస్తుంది, పుస్తకాలు కూడా తానే మోస్తుంది. ఇవన్నీ ఆమె ఒక్కతే చేయాల్సి రావడంతో ఆమెకు అలసటగా, బాధగా అనిపిస్తుంది. దీని గురించి మీరు ఏమనుకుంటున్నారు?

కుటుంబంలో పండుగల వేడుకలు జరుపుకోవడం :

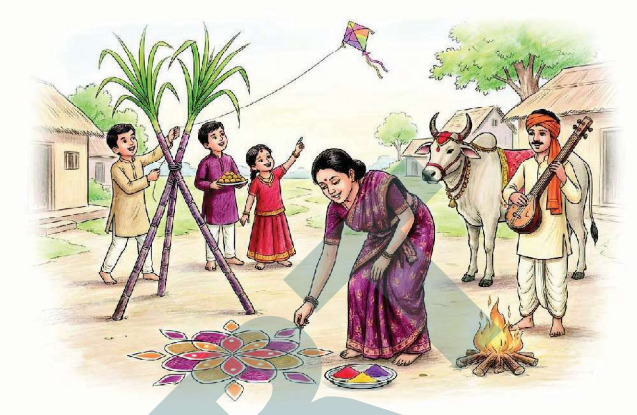
పండుగలు మనకు ఎంతో సంతోషాన్నిచ్చే ప్రత్యేక రోజులు. పండుగల సమయంలో మనం వేడుకలు చేసుకుంటాము, ఆనందిస్తాము మరియు పనులను పంచుకుంటాము. ఇది కుటుంబ సభ్యుల మధ్య సంతోషాన్ని మరింత పెంచుతుంది. పండుగలు కుటుంబ సభ్యులందరినీ ఒకే చోటికి చేరుస్తాయి. మనం మన కుటుంబంతో కలిసి ఇంటిని అందంగా అలంకరించుకుంటాము ఇంకా ప్రత్యేకమైన వంటకాలను తయారు చేసుకుంటాము.

AP SCERT

Activity : Observe the pictures of these festivals and discuss what work you share during festivals in your family.

Ramzan

Sankranti

Christmas

Diwali

Note to the teacher :

Discuss with the students regarding the local festivals celebrated in their surroundings.

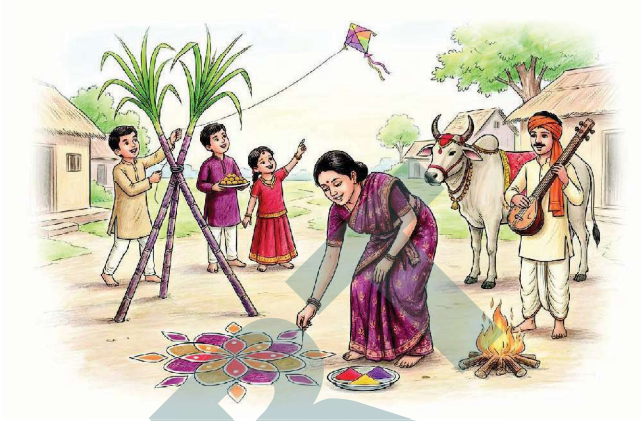
Helping others at home makes the work easy and keeps everyone happy. Love and affection develop among the family members when they share their work during festival time.

APSCERT

కృత్యం : క్రింది పండుగల చిత్రాలను గమనించండి మరియు మీ కుటుంబంలో పండుగల సమయంలో మీరు ఏయే పనులను పంచుకుంటారో చర్చించండి.

రంజాన్

సంక్రాంతి

క్రిస్మస్

దీపావళి

ఉపాధ్యాయులకు సూచన :

విద్యార్థులు వారి ప్రాంతంలో జరుపుకునే ప్రాంతీయ పండుగలు గురించి చర్చించండి.

ఇంట్లో సభ్యులకు సహాయం చేయడం వల్ల పని సులభమవుతుంది మరియు అందరూ సంతోషంగా ఉంటారు. పండుగల సమయంలో అందరూ కలిసి మెలిసి పనులు చేసుకోవడం వల్ల కుటుంబంలో ఉండే బంధం మరింత బలపడుతుంది.

APSCERT

Professions & Occupations :

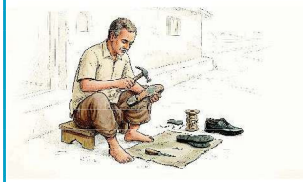
Our needs are fulfilled by the work done by our mother, father and other family members. Like our family, there would be people in our surroundings doing different kinds of work.

Examples : Doctor, Lawyer, Police, Engineer. These are some professions. Let us know about some occupations.

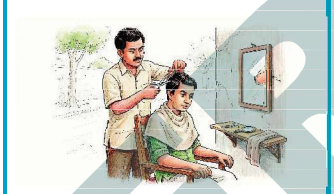
In the following pictures, there are people doing different kinds of work. Observe them and say how they help people.

This is Rani.
She weaves baskets.

This is Rajesh.
He mends the shoes.

This is Kumar.
He cuts the hair.

This is Nazeera.
She is a tailor.

What other kinds of works are being done in your surroundings?

There would be people doing different kinds of work in your surroundings. Eswar sweeps the roads and cleans the drains. As they keep our surroundings clean, we stay healthy. We call them sanitation workers.

• Who else does different kinds of work?

We have seen people doing different kinds of work outside. In the same way, we need help to finish our work at home fast. That is why we use various machines which are called **home appliances**. These machines help us and save a lot of time.

© SCERT

వృత్తులు :

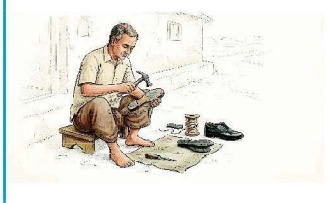
మన కుటుంబంలో అమ్మ, నాన్న కుటుంబ సభ్యులందరూ పనులు చేయడం వల్లనే మన అవసరాలు తీరుతున్నాయి. అలాగే మన పరిసరాలలో కూడా విభిన్నమైన వృత్తి పనులు చేసేవారు ఉంటారు.

ఉదాహరణ : డాక్టర్, లాయర్, పోలీస్, ఇంజనీర్. ఇవి కొన్ని వృత్తులు. ఇంకొన్ని వృత్తుల గురించి తెలుసుకుందాం.

ఈ క్రింది చిత్రాలలో వివిధ పనులు చేసేవారు ఉన్నారు. వాటిని పరిశీలించండి. వారు ప్రజలకు ఏ విధంగా సహాయపడతారో చెప్పండి.

ఈమె పేరు రాణి.
ఈమె బుట్టలు అల్లుతుంది.

ఇతడి పేరు రాజేష్.
ఈయన చెప్పులు కుడతాడు.

ఇతడి పేరు కుమార్.
ఈయన క్షవరం చేస్తాడు.

ఈమె పేరు నజీరా.
ఈమె బట్టలు కుడుతుంది.

మీ పరిసరాలలో చేసే ఇతర వృత్తి పనులు ఏవి?

మన పరిసరాలలో వివిధ వృత్తిపనుల చేసేవారు ఉంటారు. ఈశ్వర్ రహదారులు, మురుగుకాలువలు శుభ్రం చేస్తాడు. వారు మన పరిసరాలను శుభ్రంగా ఉంచడం వల్ల మనం ఆరోగ్యంగా ఉంటాము. వారిని మనం పారిశుద్ధ్యకార్మికులు అని పిలుస్తాము.

- మీ పరిసరాలలో ఇతర వృత్తి పనులు చేసేవారు ఎవరెవరు ఉన్నారు?

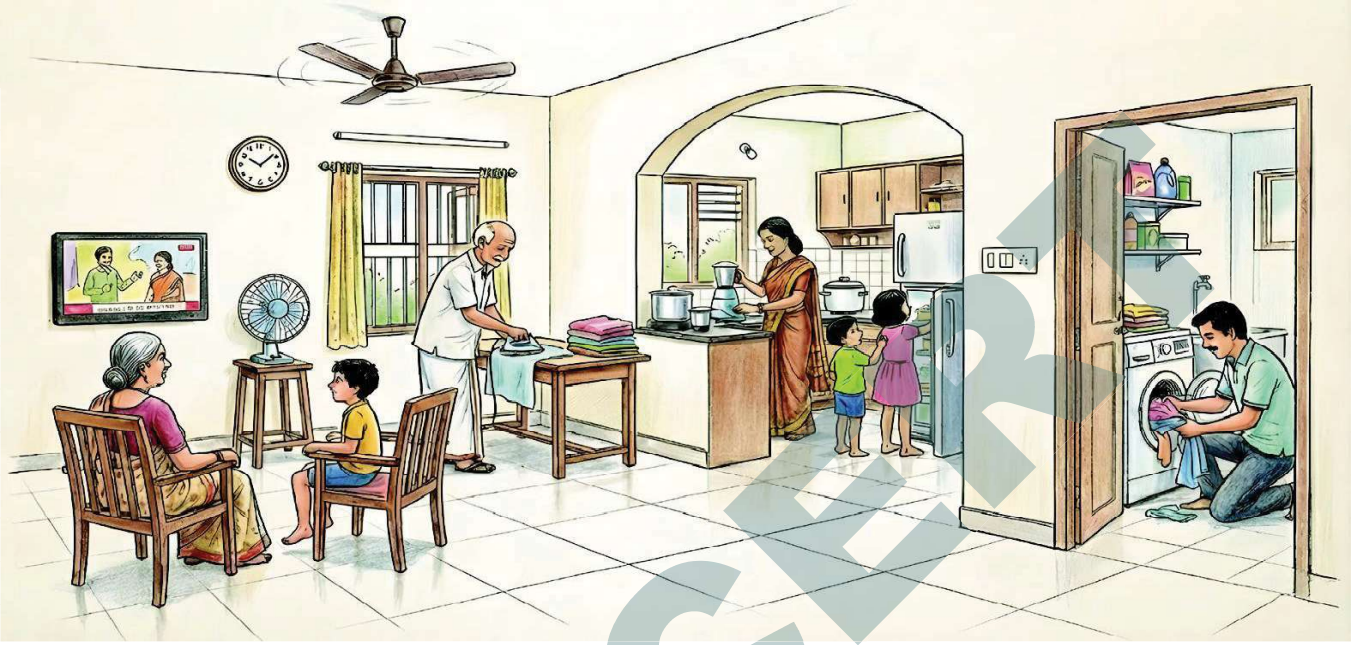
'బయట ప్రజలు రకరకాల పనులు చేస్తూ ఉండటం మనం చూశాం. అదేవిధంగా, ఇంట్లో పనులు త్వరగా పూర్తి చేయడానికి మనకు సహాయం కావాలి. అందుకనే, మనం రకరకాల యంత్రాలను ఉపయోగిస్తాం. వాటిని **గృహోపకరణాలు** అంటారు. ఈ యంత్రాలు మనకు సహాయపడతాయి మరియు చాలా సమయాన్ని ఆదా చేస్తాయి.

© SCERT

Activity :

Home Appliances :

Look at this picture showing use of home appliances. Name these appliances.

What home appliances do you have in your home? Write their names in the space given below.

.....

Good practices:

Look at the good practices which lead to good health.

Mary : Hi! I am Mary. My mother, father, sister and I leave our slippers and place them outside in an order before we enter the house.

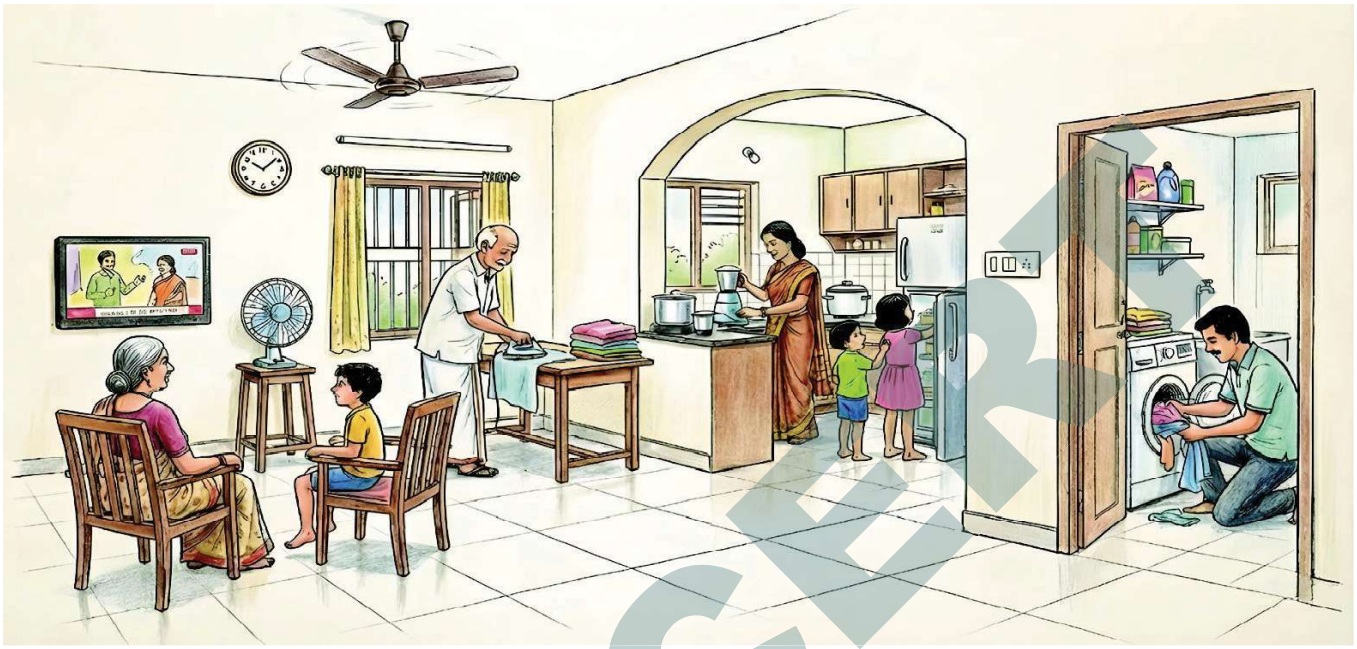

AP SCERT

కృత్యం :

గృహోపకరణాలు :

క్రింది చిత్రంలోని గృహోపకరణాలను చూడండి. వాటి పేర్లు ఏమిటో చెప్పండి.

మీ ఇంటిలో ఎటువంటి గృహోపకరణాలు ఉన్నాయి. వాటిపేర్లు క్రింది ఖాళీలో రాయండి.

.....

మంచి పద్ధతులు :

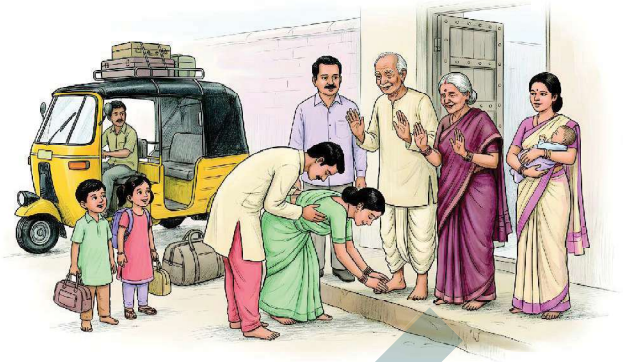
చక్కని ఆరోగ్యానికి దారి తీసే మంచి పద్ధతులను గమనించండి.

మేరీ : హాయ్! నేను మేరీ. మా అమ్మ, నాన్న, చెల్లి, నేనూ ఇంటి లోపలికి వెళ్ళేముందు చెప్పుల్ని క్రమపద్ధతిలో బయటనే విడిచి పెడతాం.

AP SCERT

Vijay : Hi! I am Vijay. My father and mother bow to my grandparents before leaving the house. We have to respect our elders.

Uma : I am Uma. Surely, I plant a tree on my birthday.

Riya: Hi! I am Riya. Our family eat together at night.

Do you have any good practice in your family?

Some practices pass on from parents to children in families.

Whom do you look like?

Usually, people in a family are similar in the way they look and behave.

Read the following narration.

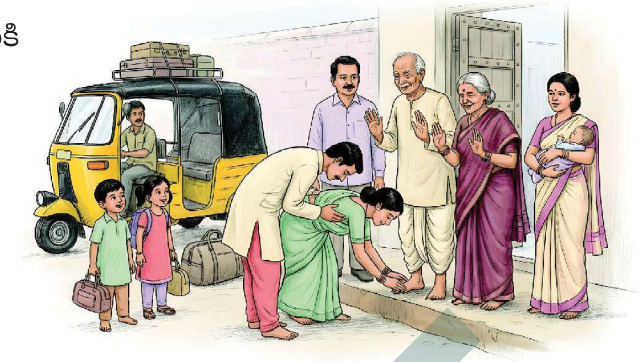
Hi! I am Radhika. My ears resemble my father's ears.

AP SCERT

విజయ్: హాయ్! నేను విజయ్. మా అమ్మ, నాన్న బయటకి వెళ్ళేటప్పుడు మా తాతానాయనమ్మలకు నమస్కరించి వెళతారు. మనం పెద్దలను గౌరవించాలి.

ఉమ : నేను ఉమ. నా పుట్టిన రోజునాడు తప్పనిసరిగా ఒక మొక్క నాటుతాను.

రియా : హాయ్! నేను రియా. ప్రతిరోజూ రాత్రి కుటుంబ సభ్యులందరం కలిసి భోజనం చేస్తాం.

మీ కుటుంబంలో అనుసరిస్తున్న మంచి పద్ధతి ఏమైనా ఉందా?

కుటుంబాలలో కొన్ని పద్ధతులు తల్లిదండ్రుల నుండి పిల్లలకు సంక్రమిస్తాయి.

నువ్వు ఎవరిలా ఉంటావు?

సాధారణంగా, కుటుంబసభ్యులు పెద్ద వారి పోలికలతో ఉంటారు. తమ ప్రవర్తనలో వారిని అనుసరిస్తూ ఉంటారు.
ఈ క్రింది వివరణలు చదవండి.

హాయ్! నేను రాధిక. నా చెవులు మా నాన్న గారి చెవుల్లాగా ఉంటాయి.

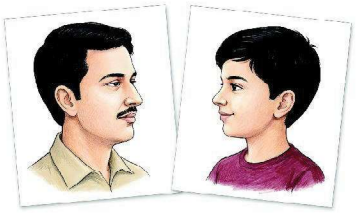

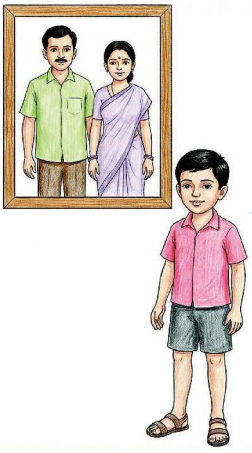
AP SCERT

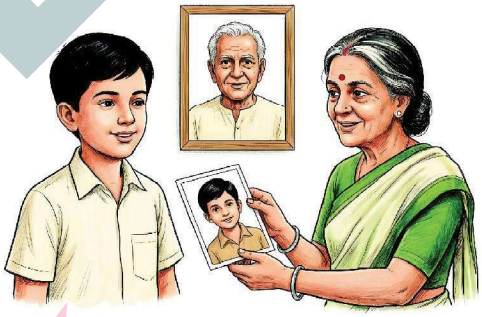
Hi! I am Swathi.
I have thick hair
like my mother.

Hi! I am David.
My sharp nose-tip
resembles my
father's nose.

I am Ravi.
My eyes resemble
my mother's eyes.

I am Satish. My
grandmother said that my face
resembles my grandfather.

AP SCERT

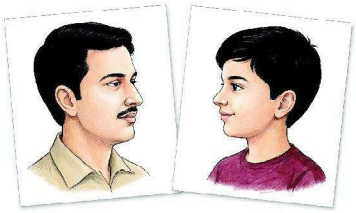
Some features like skin colour (brown, dark, fair), height (tall, medium, short) are parental features that pass on from parents to children.

Sometimes there are similarities in the behaviour of the children and other members of the family. You may walk like your uncle.

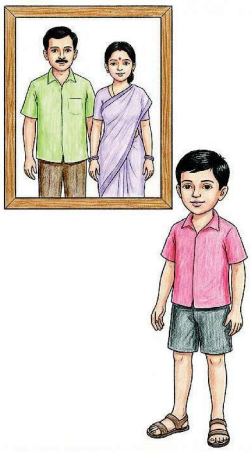
Do the faces of all people look alike?

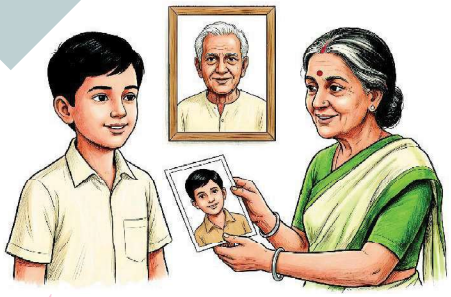

హాయ్! నేను స్వాతి. నా జుట్టు అచ్చం మా అమ్మ జుట్టులా ఒత్తుగా ఉంటుంది.

హాయ్! నేను డేవిడ్. మా నాన్న గారి ముక్కులానే నా ముక్కు కూడా మొనతేలి ఉంటుంది.

నేను రవి. నా కళ్ళు మా అమ్మ కళ్ళలాగా ఉంటాయి.

నేను సతీష్. మా నాయనమ్మ అంటూ ఉంటుంది, నా ముఖం అచ్చు మా తాతయ్య ముఖంలాగే ఉంటుందని.

AP SCERT

సాధారణంగా పిల్లలకి చర్మం రంగు (గోధుమ, నలుపు, తెలుపు), ఎత్తు (పొడవు, మధ్య, పొట్టి) మొదలైనవి తల్లిదండ్రుల నుండి సంక్రమిస్తూ ఉంటాయి.

అలాగే కొన్ని సార్లు పిల్లల ప్రవర్తన, తల్లిదండ్రుల్ని, ఇతర కుటుంబ సభ్యుల్ని పోలి ఉంటుంది. నీ నడక మీ మామయ్య నడక ఒకేలా ఉండవచ్చు.

మనలో అందరి ముఖాలు ఒకే విధంగా ఉంటాయా?

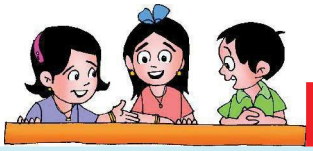
All are not alike. Inspite of our colour, height or weight, each of us is unique. We just resemble our family members in our physical appearance. We should not tease or bully anyone for their appearance. Let us treat everyone with respect, love and affection.

Let us Do

Ask your parents and other members of your family whom they look like and note down in the given table.

S.No.	Family member	Whom do they resemble
1.		
2.		
3.		
4.		

Think and Discuss

Ask your parents about your relatives and fill this table.

Name of the relative	How you are related ?	What do you call them?

AP SCERT

అందరూ ఒకే విధంగా ఉండరు. రంగు, ఎత్తు, బరువుల్లో పోలికలు ఉండవచ్చు గానీ ప్రతి ఒక్కరు ప్రత్యేకం. పైకి మనం మన కుటుంబసభ్యుల పోలికలను కొన్నింటిని కలిగి ఉంటాం. పైకి కన్పించే ఆకారాన్ని బట్టి ప్రాధాన్యతను ఇవ్వకుండా, ఎవరిని ఏడిపించడం, హేళన చేయడం వంటివి చేయకూడదు. తోటివారితో ప్రేమ, ఆప్యాయతలతో, మర్యాదపూర్వకంగా మెలగాలి.

మనం చేద్దాం

మీ తల్లిదండ్రులు లేదా ఇతర కుటుంబ సభ్యులను వారు ఎవరిని పోలి ఉంటారో అడిగి ఈ క్రింది పట్టికలో పూరించండి.

వ.సం.	కుటుంబ సభ్యులు	ఎవరిని పోలి ఉంటారు
1.		
2.		
3.		
4.		

ఆలోచించండి - చర్చించండి

మీ తల్లితండ్రులను మీ బంధువుల గురించి అడిగి ఈ క్రింది పట్టికను పూర్తిచేయండి.

మీ బంధువు పేరు	మీకు ఎలా బంధువు అవుతారు?	మీరు వారిని ఏమని పిలుస్తారు?

APSCERT

Key Words

family, grandparents, siblings, pet, resemble, professions, culture, home appliances.

What we have learnt ?

- We live in a family.
- A family may consist of grandparents, parents, siblings and pets.
- Every member of the family has a different role to play.
- We get love, care and support from our family.
- All professions should be respected.
- A village has people doing different kinds of work.
- Festivals enhances happiness among family members. Festivals bring all family members together in one place.
- We resemble someone in our family.
- Home appliances help in completing the work quickly.

Improve Your Learning

1. What is a family?
2. Name the members of your family?
3. We store milk and curd in this appliance. ( )

   A) fan B) cooler

   C) refrigerator D) mixer
4. What do we call a picture that shows family members using lines? ( )

   A) Map B) Chart

   C) Family flow chart D) Diagram
5. How do family members take care of each other?

AP SCERT

కీలక పదాలు

కుటుంబం, తాతానాయనమ్మలు/తాతాఅమ్మమ్మలు, తోబుట్టువులు, పెంపుడు జంతువు, పోలి ఉండుట, వృత్తులు, సంస్కృతి, గృహోపకరణాలు

మనం ఏమి నేర్చుకున్నాం ?

- మనం కుటుంబంలో నివసిస్తున్నాం.
- కుటుంబంలో తాతానాయనమ్మలు, తల్లిదండ్రులు, తోబుట్టువులతో పాటు పెంపుడు జంతువులు కూడా ఉండవచ్చు.
- కుటుంబంలో ప్రతి ఒక్క సభ్యుడు ప్రత్యేకమైన పాత్ర పోషిస్తారు.
- మనం కుటుంబం నుండి ప్రేమ, భద్రత మరియు సహకారాలు పొందుతుంటాం.
- అన్ని వృత్తుల పట్ల గౌరవం కలిగి ఉండాలి.
- మన పరిసరాలలో వివిధ వృత్తి పని వారు ఉంటారు.
- పండుగలు కుటుంబ సభ్యులలో సంతోషాన్ని పెంచుతాయి మరియు కుటుంబ సభ్యులందరిని ఒకేచోటకి చేరుస్తాయి.
- మనం కుటుంబంలో ఎవరి పోలికనైన కలిగి ఉంటాము.
- గృహోపకరణాలు వలన ఇంటిలో పనులు తొందరగా అవుతాయి.

మీ అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరుచుకోండి

1. కుటుంబం అంటే ఏమిటి?
2. మీ కుటుంబ సభ్యుల పేర్లు రాయండి?
3. పాలు మరియు పెరుగును కొన్ని రోజుల పాటు నిల్వ ఉంచడానికి ఉపయోగించే గృహోపకరణం. ( )

   ఎ) ఫ్యాన్ బి) కూలర్

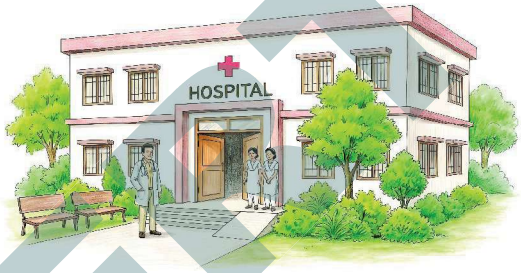
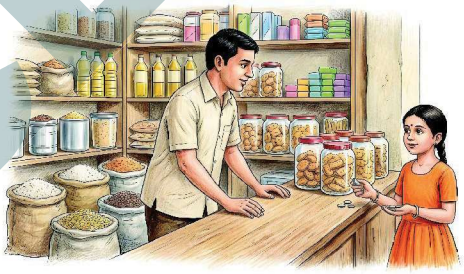
   సి) ఫ్రిడ్జ్ డి) మిక్సీ
4. కుటుంబ సభ్యులను రేఖల ద్వారా చూపించే చిత్రాన్ని మనం ఏమని పిలుస్తాము? ( )

   ఎ) మ్యాప్ బి) చార్ట్

   సి) కుటుంబ రేఖాచిత్రం డి) బొమ్మ
5. కుటుంబ సభ్యులు ఒకరిపట్ల ఒకరు ఎలా శ్రద్ధ వహిస్తారు?

AP SCERT

6. Explain how people in the neighbourhood help us through their occupations.
7. Why do we use home appliances in our daily life?
8. Your mother is cooking food. Which home appliance will help her?
9. When your sister is sick, how can you show care as a family member?
10. **Match the following:**

Profession	**Work Place**
Teacher	
Doctor	
Farmer	
Shopkeeper	

AP SCERT

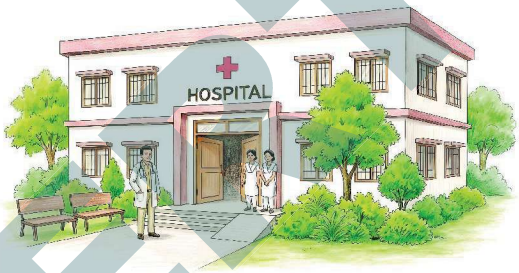
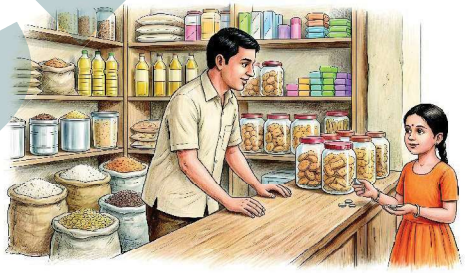
6. ఇరుగుపొరుగున ఉన్న వారు తమ వృత్తుల ద్వారా మనకు ఎలా సహాయం చేస్తారో వివరించండి.

7. మనం మన దైనందిన జీవితంలో గృహోపకరణాలను ఎందుకు ఉపయోగిస్తాము?

8. మీ అమ్మ వంట చేస్తున్నారు. ఏ గృహోపకరణం ఆమెకు సహాయపడుతుంది?

9. మీ సోదరి అనారోగ్యంతో ఉన్నప్పుడు, కుటుంబ సభ్యులుగా మీరు ఎలా శ్రద్ధ చూపించగలరు?

10. **జతపరచండి :**

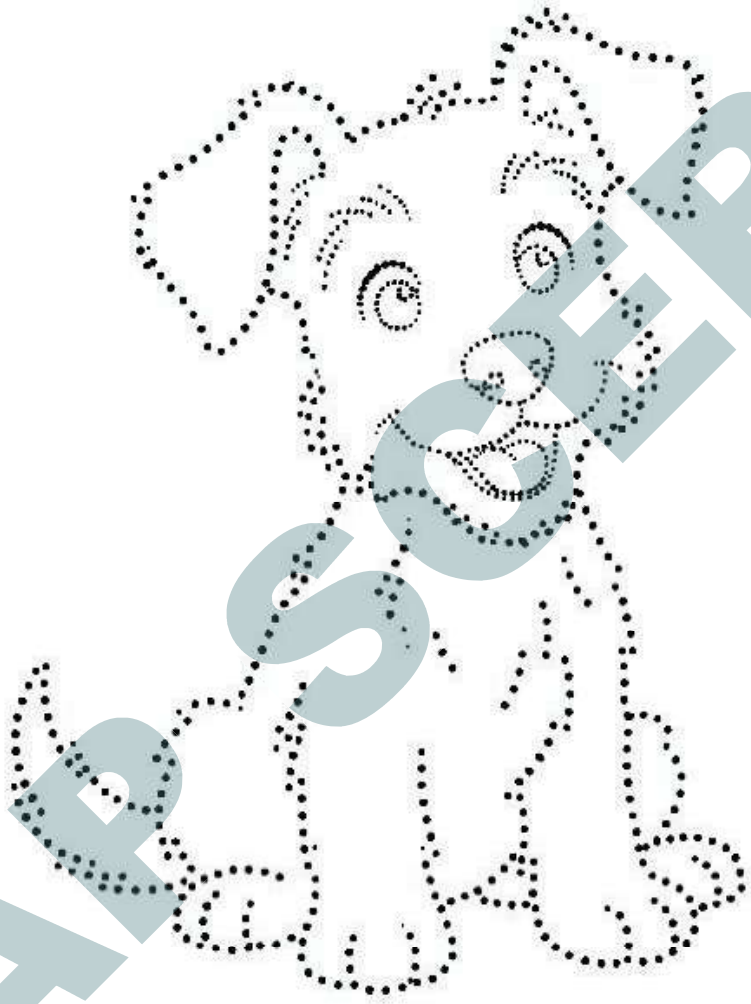
వృత్తి	పనిచేసే ప్రదేశం
ఉపాధ్యాయుడు	
వైద్యుడు	
రైతు	
దుకాణదారుడు	

AP SCERT

11. Your family celebrates festivals together every year. How do you feel about this?

12. Hema respects and appreciates the work of a sweeper. Is this correct? Why?

13. Join the dots and colour the picture of a dog.

APSCERT

14. Write any two sentences on how your family members show love and care.

11. ప్రతి సంవత్సరం మీ కుటుంబం పండుగలను కలిసి జరుపుకుంటుంది. దీని గురించి మీకు ఎలా అనిపిస్తుంది?

12. హేమ ఒక స్వీపర్ చేసే పనిని గౌరవిస్తుంది మరియు అభినందిస్తుంది. ఇది సరైనదేనా? ఎందుకు?

13. చుక్కలను కలిపి కుక్క బొమ్మకు రంగు వేయండి.

APSCERT

14. మీ కుటుంబ సభ్యులు మీ పై చూపించే ప్రేమ మరియు శ్రద్ధ గురించి రెండు వాక్యాలు రాయండి.

Plants Around Us

B5R5H7

Learning Outcomes

Pupils will be able to:

- Explain the need of plants. (CG- 4)
- Identify the parts of a plant. (CG-4)
- Give examples for different types of plants. (CG-1)
- Describe the functions of roots. (CG-4)
- Describe parts and functions of a leaf. (CG-4)
- Know about various uses of plants. (CG-4)
- Develop concern towards nature. (CG-4)

© NCERT

On Geetha's birthday, Geetha and her brother Venu planted trees in the garden with the help of their parents. Next day while Geetha and Venu were watering the plants, Geetha got a doubt and asked her father (Nanna).

పాఠం
2

మన చుట్టూ ఉన్న మొక్కలు

R1K8C5

అభ్యసన ఫలితాలు

విద్యార్థులకు సిద్ధించే సామర్థ్యాలు:

- మొక్కల ఆవశ్యకతను వివరిస్తారు. (CG- 4)
- మొక్క యొక్క వివిధ భాగాలను గుర్తిస్తారు. (CG-4)
- వివిధ రకాల మొక్కలకు ఉదాహరణలు ఇస్తారు. (CG-1)
- వేర్ల యొక్క విధులను వివరిస్తారు. (CG-4)
- ఆకు యొక్క భాగాలు విధులను వివరిస్తారు.(CG-4)
- మొక్కల వలన ఉపయోగాలను తెలుసుకుంటారు. (CG-4)
- ప్రకృతి పట్ల శ్రద్ధను పెంపొందించుకుంటారు. (CG-4)

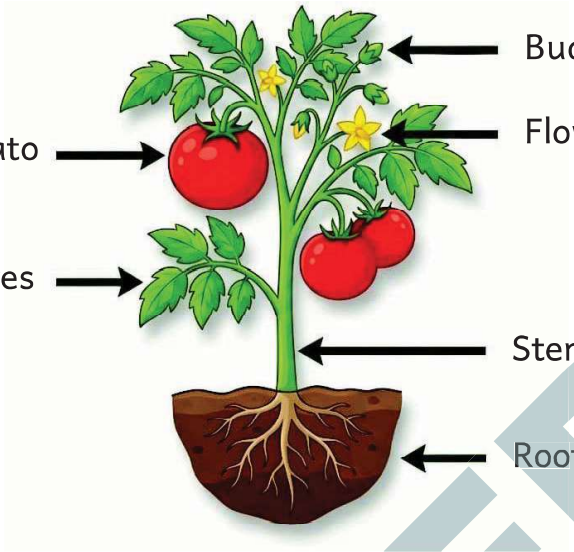

గీత పుట్టిన రోజున, గీత మరియు తన తమ్ముడు వేణు తమ తల్లిదండ్రుల సహాయంతో ఇంటితోటలో మొక్కలు నాటారు. మరుసటి రోజు గీత మరియు వేణు మొక్కలకు నీళ్లు పోస్తున్నప్పుడు, గీతకు ఒక అనుమానం కలిగి వాళ్ల నాన్నను ఇలా అడిగింది.

© NCERT

Geetha : Nanna! how does the plant take water from the soil ?

Nanna : Come Geetha! I will show you. Observe this tomato plant. It has roots, stem, leaves, flowers and fruits.

Parts of a plant

Every plant has different parts. Each part has a special function.

Root : Holds the plant into the soil and takes water from it.

Stem : Helps the plant stand straight and carries water to all parts.

Leaf : Makes food for the plant.

Flower : It is the beautiful part of the plant. It develops into fruit.

Fruit : Grows from the flower and has seeds inside.

Do You Know !

- Plants need air, water, sunlight, and soil to grow.
- Some plants give us fruits and vegetables.
- Some plants give us flowers and shade.

Think and Discuss

- Observe a tree near your house. Think and Discuss how it helps us in our daily life.
- Look at the plants around your school or home. Identify which plant gives fruits and which plant gives shade in your surroundings.

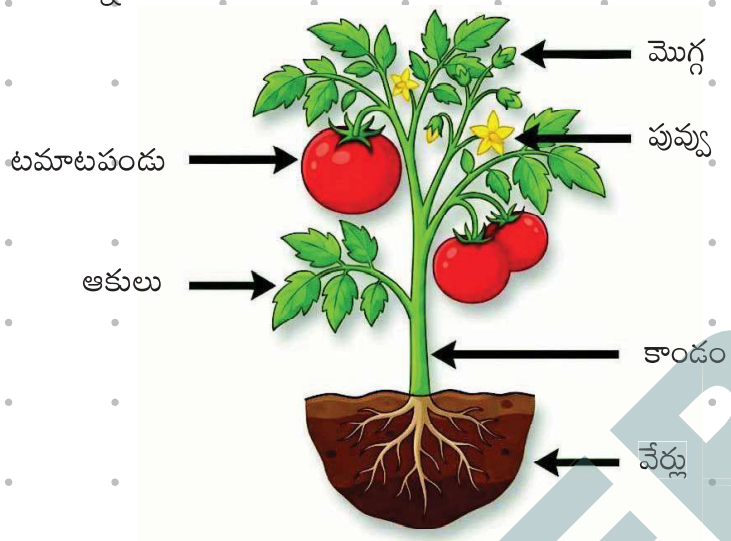
Activity:

Draw and label the parts of a plant.

AP SCERT

గీత : నాన్నా! మొక్క నేల నుండి నీటిని ఎలా పీల్చుకుంటుంది?

నాన్న : ఇలారా గీత! ఈ టమాటా మొక్క చూడు. దీనికి వేర్లు, కాండం, ఆకులు, పువ్వులు, కాయలు మొదలైన భాగాలు ఉన్నాయి.

మొక్క యొక్క భాగాలు

ప్రతి మొక్కకు వివిధ భాగాలు ఉంటాయి. ప్రతి భాగానికి ఒక ప్రత్యేకమైన పని ఉంటుంది.

వేరు : మొక్కను నేలలో గట్టిగా పట్టి ఉంచుతుంది మరియు నేల నుండి నీటిని గ్రహిస్తుంది.

కాండం : మొక్క నిటారుగా నిలబడటానికి సహాయపడుతుంది మరియు వేర్లు గ్రహించిన నీటిని అన్ని భాగాలకు చేరవేస్తుంది.

ఆకు : మొక్కకు కావలసిన ఆహారాన్ని తయారు చేస్తుంది.

పువ్వు : ఇది మొక్కలో అత్యంత అందమైన భాగం. ఇది పండుగా మారుతుంది.

పండు: ఇది పువ్వు నుండి పెరుగుతుంది మరియు దీని లోపల విత్తనాలు ఉంటాయి.

మీకు తెలుసా !

- మొక్కలు పెరగడానికి గాలి, నీరు, సూర్యరశ్మి మరియు మట్టి అవసరం.
- కొన్ని మొక్కలు మనకు పండ్లు మరియు కూరగాయలను ఇస్తాయి.
- కొన్ని మొక్కలు మనకు పువ్వులను మరియు నీడను ఇస్తాయి.

కృత్యం :

మొక్క పటం గీసి భాగాలు గుర్తించండి.

ఆలోచించండి - చర్చించండి

- మీ ఇంటి దగ్గర ఉన్న ఒక చెట్టును గమనించండి. అది మన దైనందిన జీవితంలో ఎలా సహాయపడుతుందో ఆలోచించండి మరియు చర్చించండి.
- మీ పాఠశాల లేదా ఇంటి చుట్టూ ఉన్న మొక్కలను చూడండి. మీ పరిసరాల్లో ఏ మొక్క ఫలాలను ఇస్తుందో మరియు ఏ మొక్క నీడను ఇస్తుందో గుర్తించండి.

AP SCERT

Roots :

Roots are the parts of a plant that grow under the ground.

Functions of roots :

1. Roots fix the plant into the soil. They hold the plant firmly in the ground.
2. Roots absorb water and nutrients from the soil for the plant to grow.
3. Some roots store food. For example, carrot, beetroot and radish.
4. Roots help plants to grow strong and healthy.

Let us Do

Collect and observe the roots of some plants. Do all the roots look alike? Discuss with your friends.

Geetha : Nanna, if the roots are so important, what is the use of a stem?

Nanna : The stem carries the water and nutrients from the root to all the other parts of a plant and supports it.

Geetha : Oh! The stem of this tomato plant is very thin and hairy. Nanna, do all the plants have same type of stems?

Nanna : No. Not alike.

Stem :

The stem is the main part of a plant that holds the plant upright and carries water, food, and minerals to all parts of the plant.

Types of stems : There are different types of stems. Some are soft and green, some are brown and hard. Some plants have thick stems and some plants have thin stems.

Let us Do

Observe the plants and trees given below. Read whether they have soft stem or hard stem.

AP SCERT

వేర్లు :

వేర్లు భూమి కింద పెరిగే మొక్క యొక్క భాగం.

వేర్లు విధులు :

1. వేర్లు మొక్కను నేలలో స్థిరపరుస్తాయి. అవి మొక్కను నేలలో గట్టిగా పట్టిఉంచుతాయి.
2. వేర్లు మొక్క పెరగడానికి నేల నుండి నీరు మరియు పోషకాలను తీసుకుంటాయి.
3. కొన్ని వేర్లు ఆహారాన్ని నిల్వ చేస్తాయి. ఉదాహరణకు, క్యారెట్, బీట్‌రూట్ మరియు ముల్లంగి.
4. వేర్లు మొక్కలు బలంగా మరియు ఆరోగ్యంగా పెరగడానికి సహాయపడతాయి.

మనం చేద్దాం

కొన్ని మొక్కల వేర్లు సేకరించి గమనించండి. అన్ని వేర్లు ఒకేలా కనిపిస్తాయా? మీ స్నేహితులతో చర్చించండి.

గీత : నాన్నా, వేర్లు అంత ముఖ్యమైనవైతే, కాండం వల్ల ఉపయోగం ఏమిటి?

నాన్న : కాండం వేరు నుండి నీరు మరియు పోషకాలను మొక్క యొక్క ఇతర భాగాలన్నిటికీ తీసుకువెళుతుంది మరియు దానికి ఆధారాన్ని ఇస్తుంది.

గీత : ఓహ్! ఈ టమాటో మొక్క కాండం చాలా సన్నగా మరియు వెంట్రుకలు కలిగి ఉంది. నాన్నా, అన్ని మొక్కలకు ఒకే రకమైన కాండాలు ఉంటాయా?

నాన్న : కాదు. ఒకేలా ఉండవు.

కాండం:

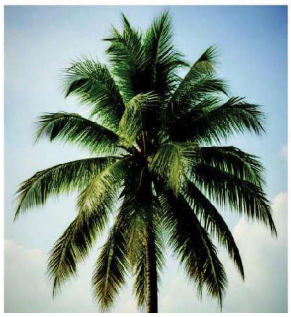
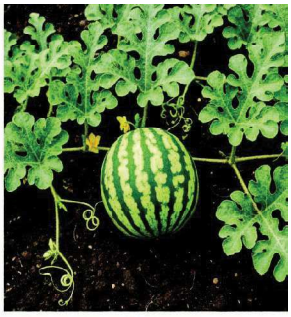
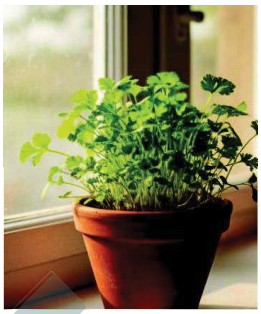
కాండం అనేది మొక్కలో ఒక ప్రధాన భాగం. ఇది మొక్క నిటారుగా నిలబడటానికి తోడ్పడుతుంది మరియు వేర్ల నుండి నీటిని, ఆహారాన్ని, ఖనిజ లవణాలను మొక్కలోని అన్ని ఇతర భాగాలకు చేరవేస్తుంది.

కాండాలలో రకాలు : మొక్కల కాండాలు వివిధ రకాలుగా ఉంటాయి. కొన్ని మెత్తగా, ఆకుపచ్చ రంగులో ఉంటాయి. కొన్ని గట్టిగా, గోధుమరంగులో ఉంటాయి. కొన్ని మొక్కల కాండాలు లావుగా, కొన్ని మొక్కల కాండాలు సన్నగా ఉంటాయి.

మనం చేద్దాం

క్రింద ఇవ్వబడిన మొక్కలను మరియు చెట్లను గమనించండి. అవి మెత్తటి కాండాన్ని కలిగి ఉన్నాయో లేదా గట్టి కాండాన్ని కలిగి ఉన్నాయో చదవండి.

AP SCERT

Mango	Coconut	Watermelon	Coriander
			
Hard stem	Hard stem	Soft stem	Soft stem

As the plant grows bigger, the stem strengthens. These thick stems are called 'trunks'. The trunks of some trees are covered by bark.

Ex: Mango, Coconut, etc.

Types of Plants :

Herbs :

Herbs are very small plants with soft and green stems.

Examples: Coriander, Spinach, etc.

Methi

Lemongrass

Coriander

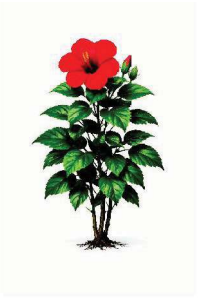
Spinach

Shrubs :

Shrubs are medium sized plants with several woody stems and branches growing close to the ground.

Examples : Rose, Hibiscus, etc.

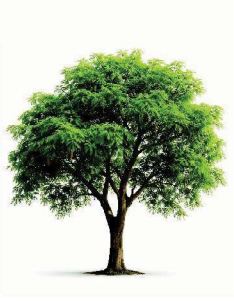

Trees :

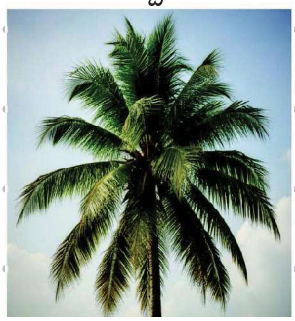
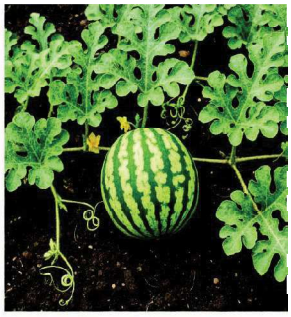
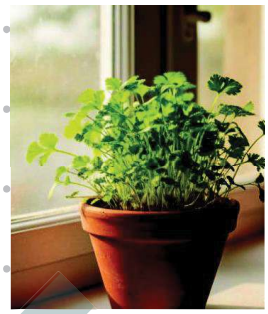
Trees have a big trunk of wood and many branches that spread out with leaves on them. Trees have roots that go deep down into the soil.

Examples: Banyan, Tamarind, Mango, Coconut, etc.

ARSCERT

మామిడి	కొబ్బరి	పుచ్చకాయ	కొత్తిమీర
			
గట్టి కాండం	గట్టి కాండం	మెత్తని కాండం	మెత్తని కాండం

మొక్క పెరిగి పెద్దదయ్యే కొద్దీ, వాటి కాండాలు కూడా బలంగా మారతాయి. ఈ బలమైన కాండాన్ని 'మాను' అంటాం. ఈ మానులు బెరడుతో కప్పి ఉంటాయి.

ఉదా: మామిడి, కొబ్బరి, మొదలైనవి.

మొక్కలు రకాలు :

గుల్మాలు :

మెత్తగా, ఆకుపచ్చరంగు కాండాలు కలిగి ఉన్న మొక్కల్ని 'గుల్మాలు' అంటారు.
ఉదాహరణలు: కొత్తిమీర, పాలకూర, మొదలైనవి.

మెంతికూర

నిమ్మగడ్డి

కొత్తిమీర

పాలకూర

పొదలు:

పొదలు అనేవి మధ్యస్థ పరిమాణంలో ఉండే మొక్కలు. ఇవి నేలకు దగ్గరగా పెరిగే పలు గట్టి కాండాలను మరియు కొమ్మలను కలిగి ఉంటాయి.
ఉదాహరణలు : గులాబి, మందార, మొదలైనవి.

చెట్లు:

చెట్లకు కలపతో కూడిన ఒక పెద్ద మాను మరియు ఆకులతో నిండి అన్ని వైపులా విస్తరించి ఉండే అనేక కొమ్మలు ఉంటాయి. చెట్ల వేర్లు మట్టిలోకి చాలా లోతుగా వెళ్తాయి.
ఉదాహరణలు: మర్రి, చింత, మామిడి, కొబ్బరి, మొదలైనవి.

AP SCERT

Climbers :

Climbers are the plants that grow tall with support.

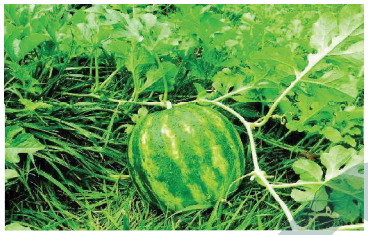
Examples: Grapevine, Bittergourd, etc.

Creepers :

Creepers are the plants with weak stems that creep on the ground.

Examples: Watermelon, Pumpkin, etc.

Activity

Tick (✓) in the suitable box.

Name of the plant	Trees	Shrubs	Herbs	Climbers	Creepers
Watermelon					
Rose					
Mango					
Bitter gourd					
Hibiscus					
Neem					

AP SCERT

Amazing Facts :

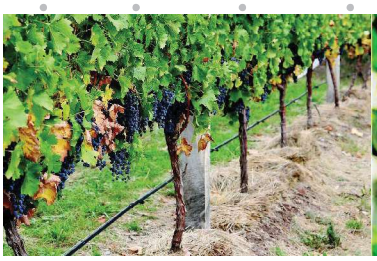
Wolffia plant :

The world's smallest plant is Wolffia. This plant cleans polluted water by absorbing harmful chemicals like a sponge.

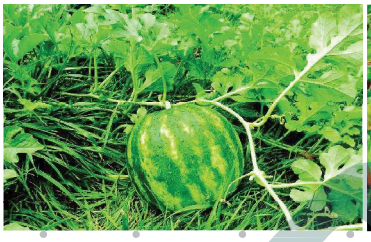
ఎగబ్రాకే మొక్కలు : ఏదైనా ఒక ఆధారాన్ని పట్టుకు పైకి పెరిగే మొక్కల్ని 'ఎగబ్రాకే మొక్కలు' అంటారు.

ఉదా : ద్రాక్ష, కాకర, మొదలైనవి.

పాకే మొక్కలు : నేలపై పాకుతూ బలహీన కాండంతో పెరిగే మొక్కల్ని 'పాకే మొక్కలు' అంటారు.

ఉదా : పుచ్చకాయ, గుమ్మడికాయ, మొదలైనవి.

కృత్యం :

ఈ క్రింది పట్టికలో సరైన దానికి టిక్ (✓) చేయండి.

మొక్క పేరు	చెట్లు	పొదలు	గుల్మాలు	ఎగబాకే మొక్కలు	పాకే మొక్కలు
పుచ్చకాయ					
గులాబి					
మామిడి					
కాకర కాయ					
మందార					
వేప					

అద్భుతమైన నిజాలు:

వొల్ఫియా మొక్క :

ప్రపంచంలోనే అతి చిన్న మొక్క వొల్ఫియా. ఈ మొక్క హానికరమైన రసాయనాలను ఒక స్పాంజి వలె పీల్చుకోవడం ద్వారా కలుషిత నీటిని శుద్ధి చేస్తుంది.

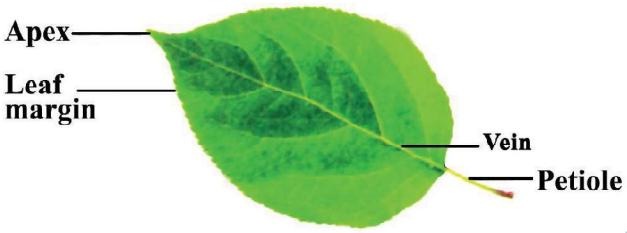

AP SCERT

Geetha : Wow! There are so many types of stems. Why do plants have so many leaves Nanna?

Nanna : Just as you need food to grow, plants also need food. The leaves prepare food for the plant and help them to grow.

Observe the parts of a Leaf :

Think and Discuss

- Have you observed the leaves of different plants?
- Are all the leaves same in size, shape, colour and smell?

Different Types of leaves :

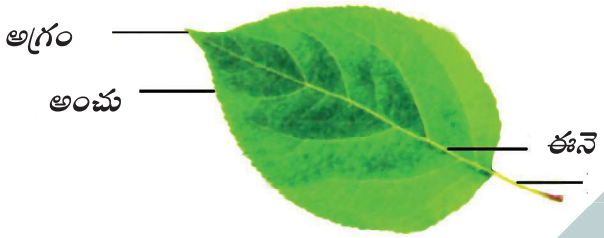
Banana	Tamarind	Coconut	Coriander
			
Hibiscus	**Croton**	**Tulsi**	**Papaya**
			

© NCERT

గీత : వావ్! రకరకాల కాండాలు కలిగిన మొక్కలు ఉన్నాయి. మరి మొక్కలకు ఎందుకు అన్ని ఆకులు ఉంటాయి నాన్న?

నాన్న : మనం ఆరోగ్యంగా పెరగడానికి ఆహారం ఎలా అవసరమో! మొక్కలకు కూడా పోషకాలు అవసరం. ఆకులు మొక్కకు కావలసిన ఆహారం తయారుచేసి మొక్క ఆరోగ్యంగా పెరగడానికి ఉపయోగపడతాయి.

ఆకు యొక్క వివిధ భాగాలను గమనించండి :

ఆలోచించండి - చర్చించండి

- వివిధ రకాల మొక్కల ఆకులను పరిశీలించారా?
- అన్ని ఆకులు ఒకే ఆకారంలో, పరిమాణంలో, రంగు మరియు వాసన కలిగి ఉంటాయా?

ఆకుల్లో రకాలు :

అరటి	చింత	కొబ్బరి	కొత్తిమీర
			
మందార	క్రోటన్	తులసి	బొప్పాయి
			

APSCERT

The leaves are of different sizes, shapes, colours and smell.

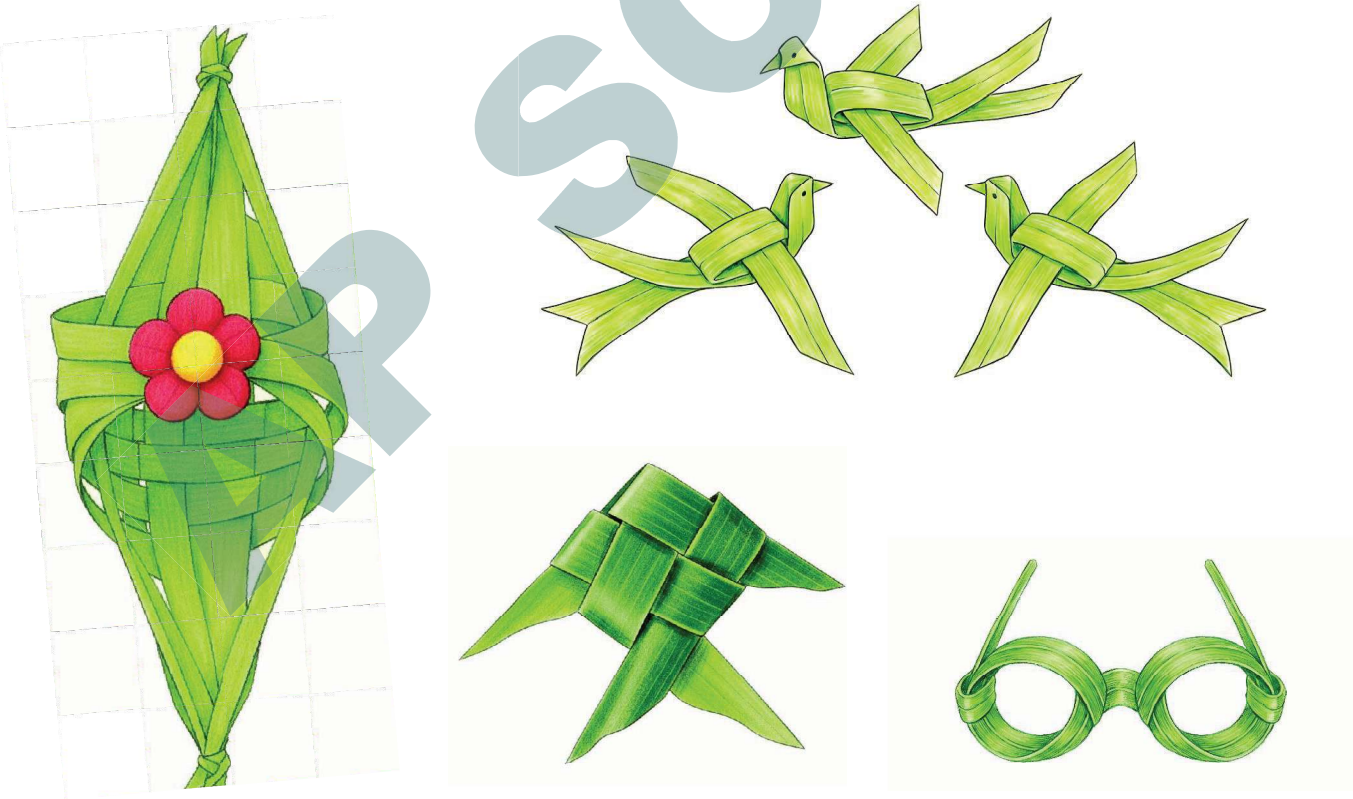
- The leaves of banana plant are very big.
- The leaves of hibiscus are broad and the margins are like a saw.
- The leaves of papaya plant look like palm.
- The leaves of coconut tree have long veins.
- The leaves of tamarind tree are very small.
- The leaves of pudina, coriander and tulsi have different aroma.

Activity:

- Collect some leaves and trace the shape in your project book. Colour the drawing and name them.

Let us Do

Make some toys with the locally available leaves. Some examples are shown here.

Note to the teacher : Guide and support the students while doing this activity.

© NCERT

ఆకులు వివిధ ఆకారాలు, పరిమాణాలు, రంగులు మరియు వాసనలు కలిగి ఉంటాయి.

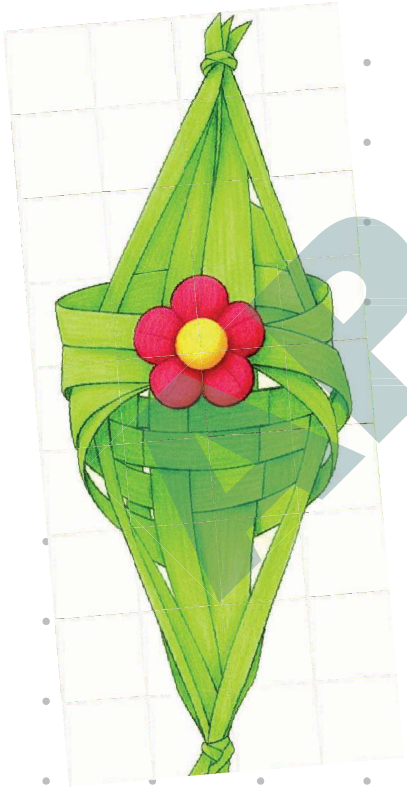
- అరటి చెట్టు ఆకులు చాలా పెద్దవిగా ఉంటాయి.
- మందార చెట్టు ఆకులు వెడల్పుగా, అంచులు రంపపు ఆకారంలో ఉంటాయి.
- బొప్పాయి చెట్టు ఆకులు హస్తం ఆకారంలో ఉంటాయి.
- కొబ్బరి చెట్టు ఆకులు పొడవుగా ఈనెలతో ఉంటాయి.
- చింత చెట్టు ఆకులు చిన్నవిగా ఉంటాయి.
- పుదీనా, కొత్తిమీర, తులసి మొదలైన ఆకులు మంచి వాసనను కలిగి ఉంటాయి.

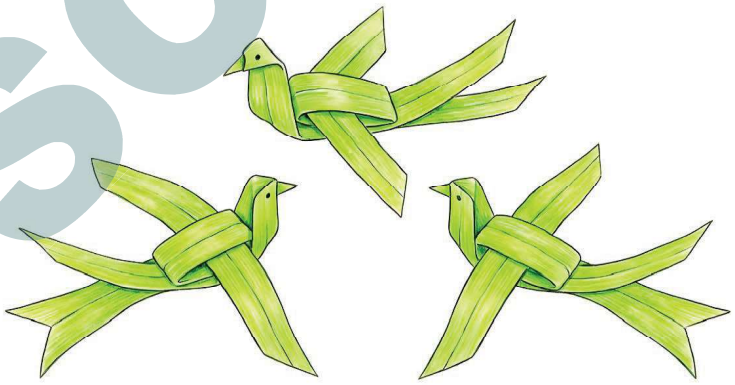
కృత్యం :

- కొన్ని ఆకులు సేకరించండి. మీ ప్రాజెక్ట్ పుస్తకంలో ఆ ఆకుల ఆకారాలను గీయండి. రంగులు వేసి పేర్లు రాయండి.

మనం చేద్దాం

మీ ప్రాంతంలో లభ్యమయ్యే ఆకులతో ఏవైనా కొన్ని బొమ్మలు చేయండి. ఈ క్రింది చిత్రంలో కొన్ని నమూనాలు ఇవ్వబడినవి.

ఉపాధ్యాయులకి గమనిక : ఈ కృత్య నిర్వహణలో విద్యార్థులకు సహాయం అందించండి.

© SCERT

Blindfold activity

Collect few leaves of lemon, mango, neem, tulsi, pudina and coriander. Blindfold a student and ask the student to do the following:

- Take some leaves, crush and smell them separately.
- Identify and say the name of the leaf.

Do they smell the same? Discuss with your friends.

Do you know how leaves are useful to us?

Uses of leaves :

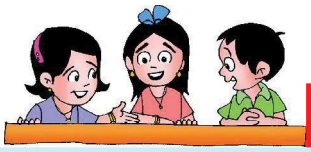
We use leaves in many ways.

- We eat the leaves of many plants like coriander, curry leaves, drumstick leaves etc.
- We drink tea which is made from tea leaves.
- We use leaves of neem and tulsi as medicines.
- Leaves of banana tree, banyan tree and sal tree are used to make disposable plates and bowls to serve food.

Let us Do

Grow a kitchen garden with the help of your teacher.

Think and Discuss

If there were no leaves on plants, what problems would we face? Discuss.

© NCERT

కళ్లకు గంతలు కట్టుకునే కృత్యం :

నిమ్మ, మామిడి, వేప, తులసి, పుదీనా మరియు కొత్తిమీర ఆకులను కొన్నింటిని సేకరించండి. ఒక విద్యార్థి కళ్లకు గంతలు కట్టి, ఈ క్రింది పనులు చేయమని చెప్పండి:

- కొన్ని ఆకులను తీసుకుని, వాటిని నలిపి, ఒక్కొక్కటిగా విడివిడిగా వాసన చూడండి.
- ఆ ఆకు ఏంటో గుర్తించి దాని పేరు చెప్పండి.

అవన్నీ ఒకే రకమైన వాసన వస్తున్నాయా? మీ స్నేహితులతో చర్చించండి.

ఆకులు ఎలా ఉపయోగపడతాయో మీకు తెలుసా?

ఆకుల వల్ల ఉపయోగాలు :

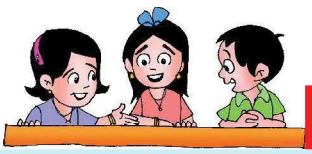
మనం ఆకులను అనేక విధాలుగా ఉపయోగించుకుంటాం.

- మనం కొత్తిమీర, కరివేపాకు, మునగాకు, మొదలైన ఆకులను తింటాం.
- తేయాకులతో తయారు చేయబడిన 'టీ' ని తాగుతాం.
- వేపాకు, తులసి మొదలైన ఆకుల్ని ఔషధాలుగా ఉపయోగిస్తాం.
- అరటి ఆకులు, మర్రి ఆకులు, సాల్ చెట్టు వంటి వాటి ఆకులను విస్తర్లు, పాత్రలు తయారీలో ఉపయోగిస్తాం.

మనం చేద్దాం

ఉపాధ్యాయుని సహాయంతో పెరటి తోటను (కిచెన్ గార్డెన్) పెంచండి.

ఆలోచించండి - చర్చించండి

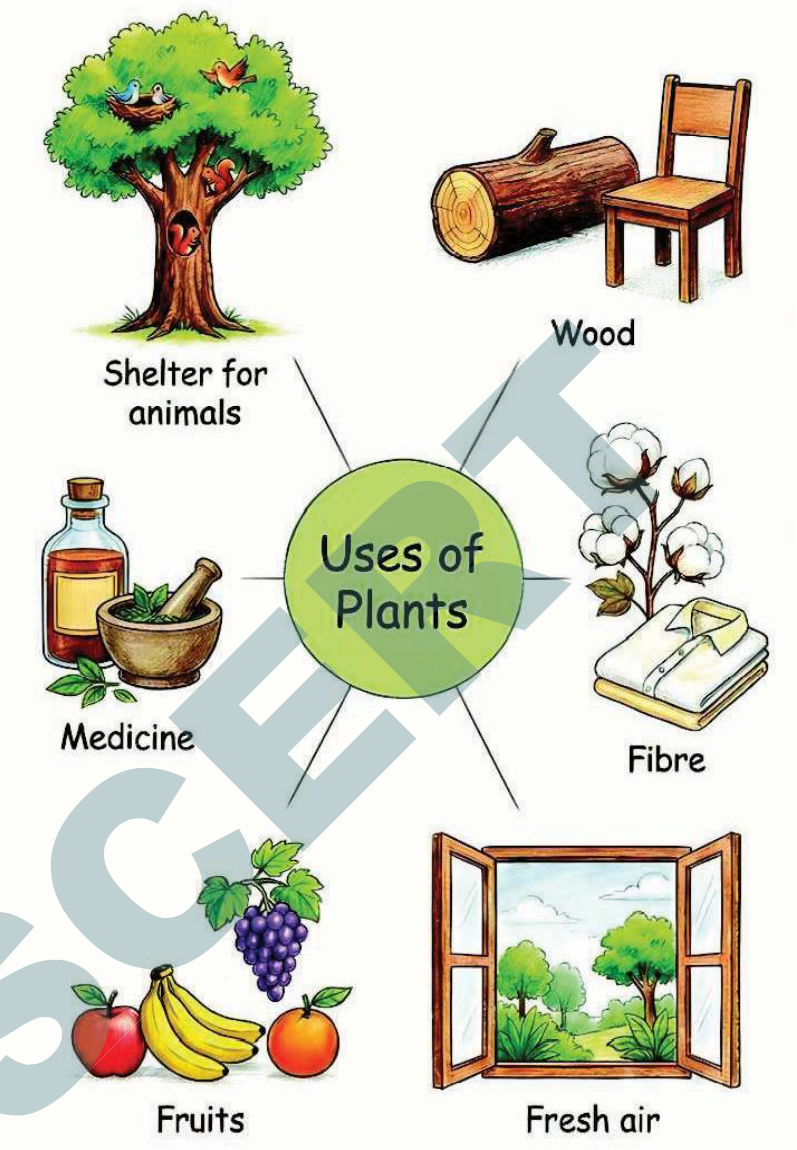
మొక్కలకు ఆకులు లేకపోతే మనం ఎలాంటి సమస్యలను ఎదుర్కొంటాము? చర్చించండి.

© NCERT

Uses of plants :

Plants are gifts of nature. There are many uses of plants. Plants give us food. We get fresh air from the plants. Plants absorb carbon dioxide and release oxygen which we breathe.

- Plants give us wood to make furniture and houses.
- Plants give medicine to cure diseases.
- Plants give us shade and help cool the surroundings.
- We get clothes like cotton from plants.
- Plants give us paper to write and read.
- We get oils like coconut oil from plants.

While having dinner, Geetha told her father about the parents' meeting. There a plant was distributed to every student on the name of mother. After dinner, she shows a card to her father (Nanna) and talks about it.

Geetha : Nanna, do you know what is this?

Nanna : What is this card Geetha?

Geetha : It is 'green passport'. I have to look after my plant and record it's growth in this green passport.

Nanna : You have to take care of the plant like your mother and I care about you.

Geetha : Sure, nanna.

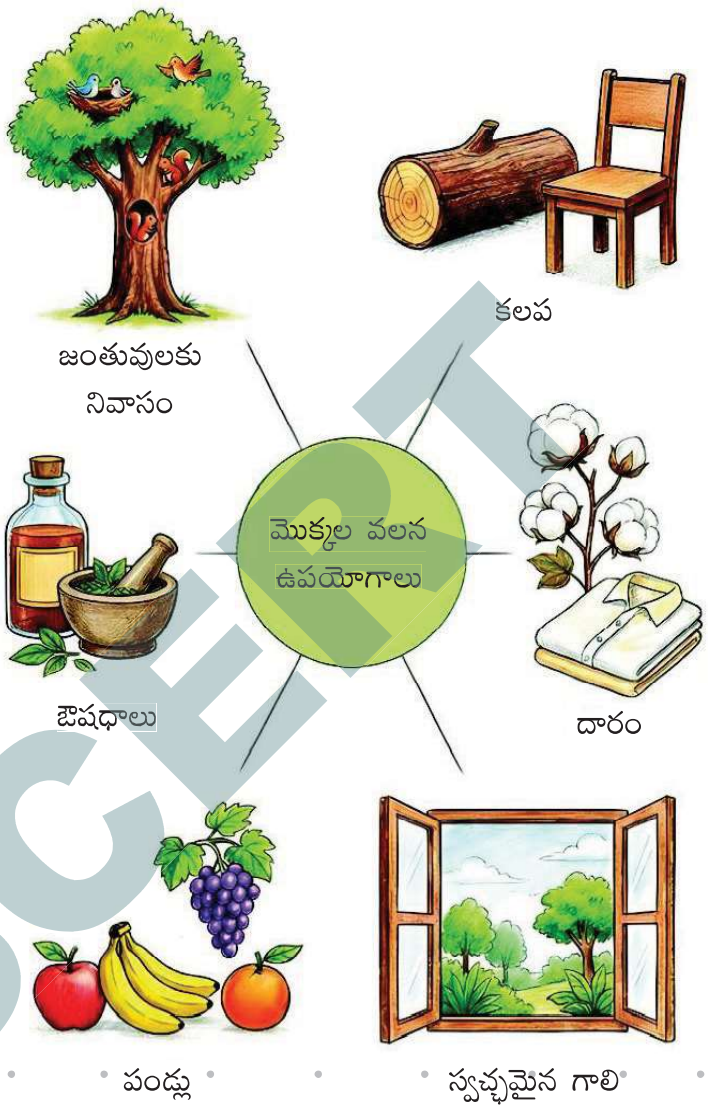
AP SCERT

మొక్కల వలన ఉపయోగాలు :

మొక్కలు ప్రకృతి మనకు ప్రసాదించిన వరాలు. మొక్కల వల్ల మనకు కలిగే ఉపయోగాలు చాలా ఉన్నాయి.

మొక్కలు మనకు ఆహారాన్ని ఇస్తాయి. మొక్కల నుండి మనకు స్వచ్ఛమైన గాలి లభిస్తుంది. మొక్కలు కార్బన్ డైయాక్సైడ్‌ను పీల్చుకుని, మనం పీల్చే ప్రాణవాయువును (ఆక్సిజన్) విడుదల చేస్తాయి.

- ఇళ్ళు మరియు ఫర్నిచర్ (కుర్చీలు, బల్లలు) తయారు చేసుకోవడానికి మొక్కలు మనకు కలపను ఇస్తాయి.
- జబ్బులను నయం చేయడానికి మొక్కలు మనకు ఔషధాలను (మందులు) ఇస్తాయి.
- మొక్కలు మనకు నీడను ఇస్తాయి మరియు మన పరిసరాలను చల్లగా ఉంచుతాయి.
- మనం ధరించే కాటన్ దుస్తులు మొక్కల నుండి లభిస్తాయి.
- మనం చదవడానికి, రాయడానికి ఉపయోగించే కాగితం మొక్కల నుండే తయారవుతుంది.
- కొబ్బరి నూనె వంటి వివిధ రకాల నూనెలు మనకు మొక్కల నుండే లభిస్తాయి.

రాత్రి భోజనం చేస్తూ, గీత తన తండ్రికి పాఠశాలలో జరిగిన తల్లిదండ్రుల సమావేశం గురించి చెప్పింది. అక్కడ 'అమ్మ' పేరు మీద ప్రతి విద్యార్థికి ఒక మొక్కను పంపిణీ చేశారు. భోజనం తర్వాత, ఆమె తన నాన్నకు ఒక కార్డును చూపిస్తూ దాని గురించి ఇలా మాట్లాడింది.

గీత : నాన్నా, ఇదేంటో మీకు తెలుసా?

నాన్న : ఏమిటా కార్డు గీత?

గీత : ఇది 'గ్రీన్ పాస్‌పోర్ట్'. నేను నా మొక్కను జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి మరియు దాని పెరుగుదలను ఈ గ్రీన్ పాస్‌పోర్ట్‌లో నమోదు చేయాలి.

నాన్న : అమ్మ మరియు నేను నిన్ను ఎంత ప్రేమగా చూసుకుంటామో, నువ్వు కూడా ఆ మొక్కను అలాగే జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి.

గీత : తప్పకుండా, నాన్నా.

AP SCERT

Green passport

The green passport shows the details of the plant's name, scientific name, the date and place in which student planted the sapling.

Let us Know !

"Ek Ped Maa Ke Naam" means "One Tree in the Name of Mother." In this programme, students plant a tree to show love and respect for their mother. By planting a tree, we help our Earth become green and clean. It teaches us to care for nature just like our mother cares for us. Every child promises to protect the tree and watch it grow. This programme spreads the message that planting plants is a beautiful way to thank our mothers and save the environment.

Amazing facts :

Rafflesia

Banyan tree is the biggest tree in India.

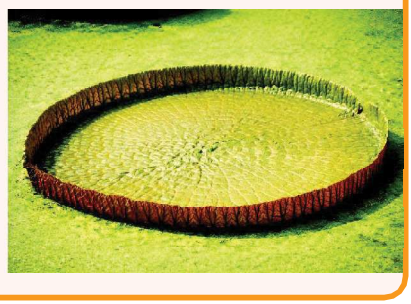
Jack fruit is the biggest fruit in India.

Bamboo is the tallest grass.

Rafflesia is the biggest flower in the world .

The largest leaves found in India belong to the giant water lily (Victoria amazonica). The smallest fruit in India is Manila Tamarind.

Key Words

nutrients, veins, stem, creatures, living beings, minerals, environment, earth, aroma, green passport, kitchen garden.

APSCERT

గ్రీన్ పాస్ పోర్ట్

గ్రీన్ పాస్‌పోర్ట్‌లో మొక్క పేరు, దాని శాస్త్రీయ నామం మరియు విద్యార్థి ఆ మొక్కను నాటిన తేదీ మరియు ప్రదేశం వంటి వివరాలు ఉంటాయి.

తెలుసుకుందాం!

"ఏక్ పేడ్ మా కే నామ్" అంటే "అమ్మ పేరు మీద ఒక మొక్క" అని అర్థం. ఈ కార్యక్రమంలో, విద్యార్థులు తమ తల్లిపై ఉన్న ప్రేమను మరియు గౌరవాన్ని చాటుకోవడానికి ఒక మొక్కను నాటుతారు. ఒక మొక్కను నాటడం ద్వారా, మన భూమిని పచ్చగా మరియు పరిశుభ్రంగా మార్చడానికి మనం సహాయం చేస్తాము. మన తల్లి మనల్ని ఎలాగైతే జాగ్రత్తగా చూసుకుంటుందో, మనం కూడా ప్రకృతిని అలాగే కాపాడు కోవాలని ఇది మనకు నేర్పుతుంది. ప్రతి విద్యార్థి ఆ మొక్కను రక్షిస్తానని మరియు అది పెరగడాన్ని గమనిస్తానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తారు. మొక్కలను నాటడం అనేది మన తల్లులకు కృతజ్ఞతలు తెలపడానికి మరియు పర్యావరణాన్ని కాపాడటానికి ఒక అందమైన మార్గమని ఈ కార్యక్రమం సందేశాన్ని ఇస్తుంది.

అద్భుతమైన నిజాలు :

రఫ్లీషియా

భారతదేశంలో అతి పెద్ద చెట్టు మర్రి చెట్టు.

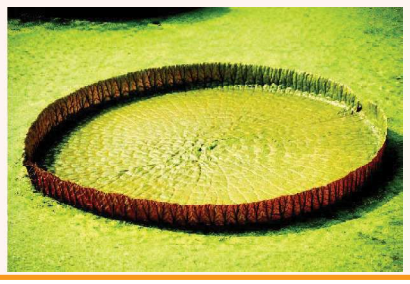
భారతదేశంలో అతి పెద్ద పండు పనస పండు.

వెదురు ప్రపంచంలోనే అతి ఎత్తైన గడ్డి.

ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద పువ్వు రఫ్లీషియా.

భారతదేశంలో కనిపించే అతిపెద్ద ఆకులు జెయింట్ వాటర్ లిల్లీ (విక్టోరియా అమెజోనికా)కు చెందినవి. భారతదేశంలో అతి చిన్న పండు మనీలా టామరిండ్.

కీలక పదాలు

పోషకాలు, ఈనెలు, కాండం, ప్రాణులు/జీవులు, సజీవులు, ఖనిజాలు, పర్యావరణం, భూమి, సువాసన/పరిమళం, గ్రీన్ పాస్‌పోర్ట్, పెరటి తోట.

APSCERT

What we have learnt ?

- Roots, stem, leaves, flowers and fruits are the main parts of a plant.
- The roots are the most important parts of a plant. Roots fix the plant into the ground. They absorb nutrients and water from the soil.
- Stem carries the water and nutrients to all the parts of a plant, and it gives support to the plant.
- All the stems are not alike. The thick stems of trees are called trunks. The trunks are covered by bark.
- The leaves are of different sizes, shapes, and colours. All the leaves have veins. Leaves prepare food for the plant.

Improve Your Learning

1. Name any two plants you see in your surroundings.
2. Write the names of any two parts of a plant.
3. Name one tree and one herb.
4. Which part of the plant makes food?
5. Why do we need plants?
6. How do roots help the plant?
7. Explain the function of a leaf in a plant.
8. You feel hot while playing outside.Which plant part helps give shade and cool air? ( )

   A) Root B) Leaf C) Flower D) Stem
9. A plant in a very small pot falls down easily.What is the reason? ( )

   A) Weak roots B) Very big leaves

   C) Very big flowers D) Green colour
10. Observe the leaves of two different plants near your home. Think and discuss how they are different.

AP SCERT

మనం ఏమి నేర్చుకున్నాం ?

- వేర్లు, కాండం, ఆకులు, పువ్వులు, పండ్లు మొక్కల వివిధ ముఖ్య భాగాలు.
- వేర్లు మొక్కలో అతి ముఖ్యమైన భాగం, ఇవి మొక్కని నేలలో పట్టి ఉంచుతాయి. నేలలో లవణాల్ని, నీటిని పీల్చుకుని మొక్కకు అందిస్తాయి.
- కాండం మొక్క యొక్క అన్ని భాగాలకు నీటిని మరియు పోషకాలను చేరవేస్తుంది మరియు మొక్కకు ఆధారాన్ని అందిస్తుంది.
- అన్ని కాండాలు ఒకేలా ఉండవు, చెట్ల యొక్క ప్రధాన కాండాలను మోడులు/మానులు అంటారు. ఈ మోడులు బెరడుతో కప్పబడి ఉంటాయి.
- మొక్కల ఆకులు వివిధ ఆకారాల్లో, పరిమాణాల్లో, రంగుల్లో ఉంటాయి. అన్ని ఆకులకూ ఈనెలు ఉంటాయి. ఆకులు మొక్కకు ఆహారాన్ని తయారుచేస్తాయి.

మీ అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరుచుకోండి

1. మీ ఇంటి చుట్టూ మీరు చూసే ఏవైనా రెండు మొక్కల పేర్లు చెప్పండి.
2. ఒక మొక్కలోని రెండు భాగాల పేర్లు రాయండి.
3. ఒక చెట్టు పేరు మరియు ఒక గుల్మం (హెర్బ్) పేరు చెప్పండి.
4. మొక్కలో ఏ భాగం ఆహారం తయారు చేస్తుంది?
5. మనకు మొక్కలు ఎందుకు అవసరం?
6. వేర్లు మొక్కకు ఎలా సహాయం చేస్తాయి?
7. మొక్కలో ఆకు యొక్క పని ఏమిటో వివరించండి.
8. బయట ఆడుతున్నప్పుడు మీకు వేడిగా అనిపిస్తుంది. నీడను ఇస్తూ చల్లని గాలిని అందించే మొక్క భాగం ఏది? ( )

   ఎ) వేరు బి) ఆకు సి) పువ్వు డి) కాండం
9. అతి చిన్న కుండీలో ఉన్న ఒక చిన్న మొక్క సులభంగా పడిపోతుంది. దానికి కారణం ఏమిటి? ( )

   ఎ) బలహీనమైన వేర్లు బి) అతి పెద్ద ఆకులు

   సి) అతి పెద్ద పువ్వులు డి) పచ్చని రంగు
10. మీ ఇంటి దగ్గర ఉన్న రెండు వేర్వేరు మొక్కల ఆకులను పరిశీలించండి. అవి ఏ విధంగా వేర్వేరుగా ఉన్నాయో ఆలోచించి చర్చించండి.

AP SCERT

11. Observe two plants — a tree and a climber.How are they different?

12. **Match the following:**

Function	**Plant Part**
Contains seeds	
Holds plant in soil	
Carries water	
Makes food	

13. A boy plucks leaves from a plant for fun. Is this right or wrong? Why?

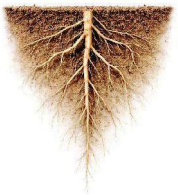
14. Your friend throws garbage near plants. What will you tell him?

15. Draw and label any four parts of a plant.

AP SCERT

11. రెండు మొక్కలను పరిశీలించండి–ఒక చెట్టు మరియు ఒక ఎగబ్రాకే మొక్క. అవి ఎలా భిన్నంగా ఉన్నాయి?

12. **జతపరచండి.**

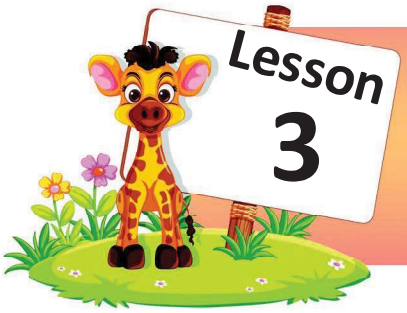
విధి	**మొక్క భాగం**
విత్తనాలు కలిగిఉంటుంది	
మట్టిలో మొక్కను నిలిపి ఉంచుతుంది	
నీటిని సరఫరా చేస్తుంది	
ఆహారం తయారు చేస్తుంది	

13. ఒక బాలుడు సరదా కోసం ఒక మొక్క నుండి ఆకులు తెంచుకుంటాడు. ఇది సరైనదా కాదా? ఎందుకు?

14. మీ స్నేహితుడు చెత్తను మొక్కల దగ్గర విసిరి వేస్తాడు. మీరు అతనికి ఏమి చెబుతారు?

15. మొక్క చిత్రాన్ని గీచి ఏవైనా నాలుగు భాగాలను గుర్తించండి.

AP SCERT

Animals Around Us

R1I7D2

Learning Outcomes

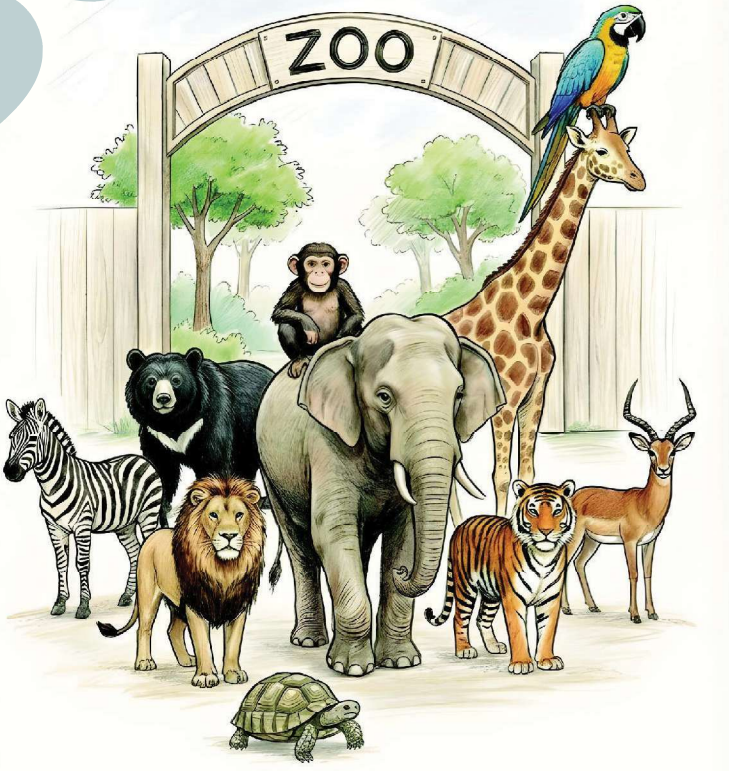
Pupils will be able to:

- List out the animals found in different places like their surroundings, zoo, etc. (CG- 1)
- Differentiate domestic and wild animals. (CG-1)
- List out the animals based on their movement. (CG-1)
- Classify animals based on their dwelling places. (CG-1)
- Identify the animals based on the food they eat. (CG-1)
- Appreciate the communication in animals. (CG-2)
- Appreciate plants and animals living together. (CG-2)
- Shows concern about nature. (CG-4)

During holidays Surya and his cousins went to a zoo along with their family members. They were excited when they observed animals like elephant, tiger, lion, cheetah.

Have you ever visited a Zoo?

Let us observe the picture of a Zoo:

- Name the birds and animals you see in this picture?
- Are these animals found in your surroundings?
- What animals do you see in your surroundings?
- Did you see these animals any time? Where did you see?

AP SCERT

పాఠం 3

మన చుట్టూ ఉన్న జంతువులు

D8V5D1

అభ్యసన ఫలితాలు

విద్యార్థులకు సిద్ధించే సామర్థ్యాలు:

- పరిసరాలలో మరియు జంతు ప్రదర్శనశాల వంటి వివిధ ప్రాంతాలలో నివసించే జంతువులను గుర్తించి, జాబితా తయారుచేస్తారు. (CG- 1)
- పెంపుడు జంతువులకు మరియు అడవి జంతువులకు మధ్య గల తేడాలను గుర్తిస్తారు. (CG-1)
- జంతువుల కదలికల ఆధారంగా వాటి జాబితా తయారు చేస్తారు. (CG-1)
- జంతువుల నివాస స్థలాల ఆధారంగా వాటిని విభజిస్తారు. (CG-1)
- జంతువులు ఆహారపు అలవాట్ల ఆధారంగా వాటిని గుర్తిస్తారు. (CG-1)
- జంతువుల మధ్య ఉండే సమాచార మార్పిడిని అర్థం చేసుకుని అభినందిస్తారు. (CG-2)
- మొక్కలు మరియు జంతువుల సహజీవనాన్ని అభినందిస్తారు. (CG-2)
- ప్రకృతి పట్ల బాధ్యతను కనపరుస్తారు. (CG-4)

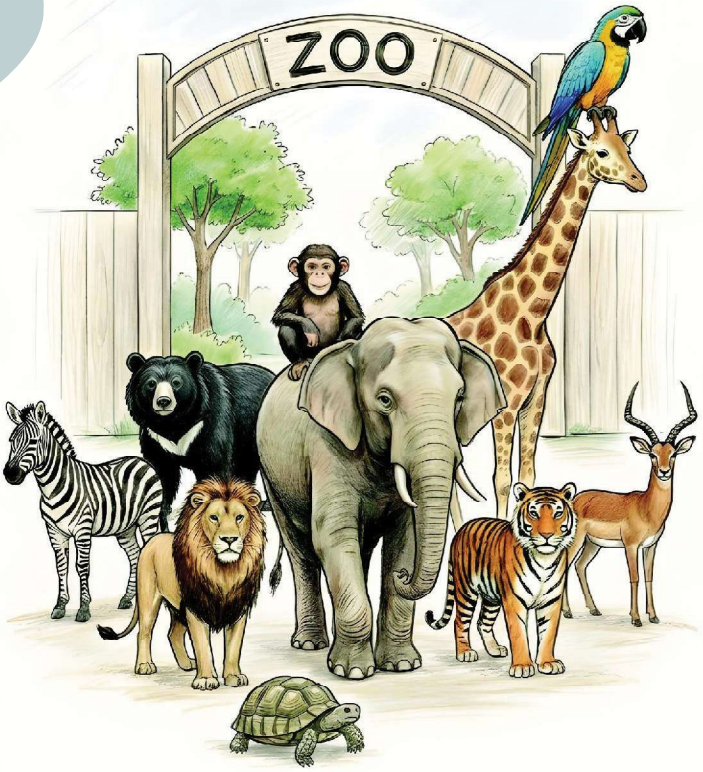
సెలవుల్లో సూర్య మరియు అతని బంధువుల పిల్లలు తమ కుటుంబ సభ్యులతో కలిసి జంతుప్రదర్శనశాలకు వెళ్లారు.

ఏనుగు, పులి, సింహం, చిరుతపులి వంటి జంతువులను వారు ఎంతో ఉత్సాహంతో చూసారు.

- ఈ చిత్రంలో మీరు చూస్తున్న పక్షులు మరియు జంతువుల పేర్లు చెప్పండి?
- ఈ జంతువులు మీ పరిసరాలలో కనిపిస్తాయా?
- మీ పరిసరాలలో మీరు ఏ జంతువులను చూస్తారు?
- మీరు ఈ జంతువులను ఎప్పుడైనా చూసారా? ఎక్కడ చూసారు?

మీరు ఎప్పుడైనా జంతుప్రదర్శనశాలను సందర్శించారా?

జంతుప్రదర్శనశాల యొక్క చిత్రాన్ని గమనిద్దాం :

AP SCERT

Animals around us :

Tick (✓) in the correct box.

Animal name	Found in our surroundings	Found in the zoo
Dog		
Tiger		
Elephant		
Goat		
Cheetah		
Cow		

Animals and birds also live with us. There are different kinds of animals. Some live in our surroundings, can be tamed and taken care of. These are called **Domestic animals**.

Ex: Cat, dog, goat, buffalo, ox, cow, etc.

Domestic animals that live with us in our homes are **Pet animals**.

The animals that live in forest are called as **Wild animals**.

Ex : Lion, tiger, giraffe, elephant, fox, etc.

Domestic / Pet Animals

Dog

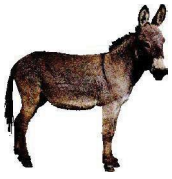

Goat

Horse

Cat

Camel

Rabbit

Donkey

Cow

Sheep

Wild Animals

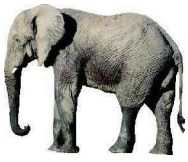

Cheetah

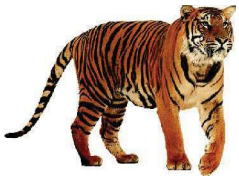

Wolf

Lion

Zebra

Kangaroo

Elephant

Tiger

Hippo

Giraffe

APSCERT

మన చుట్టూ ఉండే జంతువులు :

సరైన బాక్స్ లో టిక్ (✓) గుర్తు పెట్టండి.

జంతువు పేరు	మన పరిసరాలలో కనిపించేవి	జంతుప్రదర్శనశాలలో కనిపించేవి
కుక్క		
పులి		
ఏనుగు		
మేక		
చిరుతపులి		
ఆవు		

మనతో పాటుగా పక్షులు, జంతువులు నివసిస్తున్నాయి. జంతువులలో వివిధ రకాలు ఉన్నాయి. వాటిలో కొన్ని మన పరిసరాలలోనే నివసిస్తాయి. మచ్చిక చేసుకునే విధంగా కూడా ఉంటాయి. వీటిని **మచ్చిక చేసుకునే జంతువులు** అంటారు.

ఉదా: పిల్లి ,కుక్క, మేక, గేదె, ఎద్దు, ఆవు, మొదలైనవి.

మన ఇళ్లలో మనతో పాటు నివసించే జంతువులను **పెంపుడు జంతువులు** అంటారు.

అడవిలో నివసించే జంతువులను **అడవి జంతువులు** అంటారు.

ఉదా: సింహం, పులి, జిరాఫీ, ఏనుగు, నక్క, మొదలైనవి.

మచ్చిక చేసుకునే / పెంపుడు జంతువులు

కుక్క మేక గుర్రం

పిల్లి ఒంటె కుందేలు

గాడిద ఆవు గొర్రె

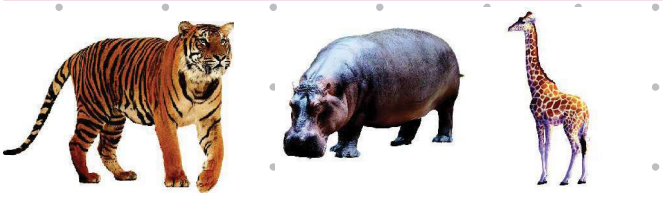
అడవి జంతువులు

చిరుత తోడేలు సింహం

జీబ్రా కంగారు ఏనుగు

పులి నీటిఏనుగు జిరాఫీ

AP SCERT

Pet animals in our house not only help us but also give us happiness.

Terrestrial and Acquatic animals :

Activity:

Observe the pictures. Write how they move about.

Pigeon

Snake

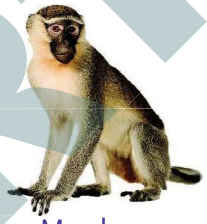

Dog

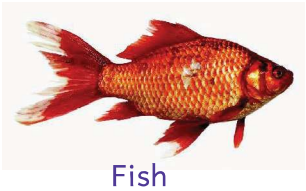

Kangaroo

Tiger

Rabbit

Lizard

Monkey

Fish

Octopus

Frog

Crow

.....**pigeon**.....	and	.....**crow**..... can fly
.....	and	..... can crawl
.....	and	..... can walk
.....	and	..... can hop
.....	and	..... can swim
.....	and	..... can jump

Some animals walk, some crawl, some jump and some swim. Birds fly from one place to another. For this they use their legs, wings and even their tails. Fishes swim in water with the help of their fins and tails.

Let us recite the rhyme with action :

Run, run, run,
Run like a lion.
Swing, swing, swing,
Swing like a monkey.

Fly, fly, fly,
Fly like a parrot.
Crawl, crawl, crawl,
Crawl like a snake.

Paddle, paddle, paddle,
paddle like a turtle.
Stomp, stomp, stomp,
Stomp like an elephant.

AP SCERT

మన ఇంట్లోని పెంపుడు జంతువులు మనకు సహాయపడటమే కాకుండా మనకు సంతోషాన్ని కూడా ఇస్తాయి.

నేలపై నివసించే జంతువులు మరియు నీటిలో నివసించే జంతువులు :

కృత్యం :

క్రింది చిత్రాలను పరిశీలించండి. అవి ఎలా కదులుతాయో రాయండి.

పావురం

పాము

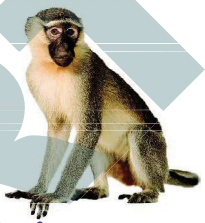

కుక్క

కంగారు

పులి

కుందేలు

బల్లి

కోతి

చేప

ఆక్టోపస్

కప్ప

కాకి

పావురం		కాకి	
.....	మరియు	.....	ఎగరగలవు
.....	మరియు	.....	పాకగలవు
.....	మరియు	.....	నడవగలవు
.....	మరియు	.....	గెంతగలవు
.....	మరియు	.....	ఈదగలవు
.....	మరియు	.....	దుమకగలవు

కొన్ని జంతువులు నడుస్తాయి, కొన్ని పాకుతాయి, మరికొన్ని గెంతుతాయి మరియు కొన్ని ఈదుతాయి. పక్షులు ఒక చోటు నుండి మరొక చోటుకు ఎగురుతాయి. దీని కోసం అవి తమ కాళ్లు, రెక్కలు మరియు తోకలను కూడా ఉపయోగిస్తాయి. చేపలు తమ మొప్పలు మరియు తోకల సహాయంతో నీటిలో ఈదుతాయి.

గేయాన్ని అభినయిస్తూ పాడదాం :

పరిగెత్తు, పరిగెత్తు, పరిగెత్తు,
సింహంలాగా పరిగెత్తు.
ఊగు, ఊగు, ఊగు,
కోతి లాగా ఊగు.

ఎగురు, ఎగురు, ఎగురు,
చిలుకలాగా ఎగురు.
పాకు, పాకు, పాకు,
పాములాగా పాకు.

ఈదు, ఈదు, ఈదు,
తాబేలు లాగా ఈదు.
మోపు, మోపు, మోపు,
ఏనుగులాగ మోపు.

AP SCERT

My Home Activity :

Write the names of animals according to the places they live.

(Cow, sparrow, owl, frog, fish, grasshopper, dolphin, monkey)

Live on land	Live in water	Live both on land and in water

Animals live in different places. Some animals live on trees, some in water, and some on land. Generally birds live in nests. The animals that live on land are called **terrestrial animals.**

- Cow, dog, cat, hen etc., live on land.
- Crow, sparrow, owl, monkey, grasshoppers, etc., live on trees.
- The animals that live in water are called **Aquatic animals**.

  Ex. Fish, prawns, etc.
- Some animals like frog, crocodile and tortoise live both on land and in water.

Frog

Crocodile

Tortoise

Let Us Know !

The animals that live both on land and in water are called **amphibians**. Their moist skin, webbed feet, strong hind limbs help them to live on land and in water.

AP SCERT

నా ఇల్లు కృత్యం :

నివసించే ప్రదేశాల ఆధారంగా జంతువుల పేర్లను రాయండి.
(ఆవు, పిచ్చుక, గుడ్లగూబ, కప్ప, చేప, మిడత, డాల్ఫిన్, కోతి)

భూచర జీవులు (నేల మీద నివసించేవి)	జలచర జీవులు (నీటిలో నివసించేవి)	ఉభయచరజీవులు (నేల మీద, నీటిలోను నివసించేవి)

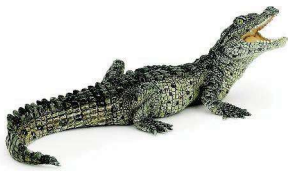
జంతువులు వేర్వేరు ప్రదేశాలలో నివసిస్తాయి. కొన్ని జంతువులు **చెట్ల** మీద, కొన్ని నీటిలో, మరికొన్ని భూమి మీద నివసిస్తాయి. సాధారణంగా పక్షులు గూళ్లలో నివసిస్తాయి. భూమి మీద నివసించే జంతువులను **భూచర జంతువులు** అంటారు.

- ఆవు, కుక్క, పిల్లి, కోడి మొదలైనవి భూమి మీద నివసిస్తాయి.
- కాకి, పిచ్చుక, గుడ్లగూబ, కోతి, మిడతలు మొదలైనవి చెట్ల మీద నివసిస్తాయి.
- నీటిలో నివసించే జంతువులను **జలచర జంతువులు** అంటారు.

  ఉదాహరణ: చేపలు, రొయ్యలు, మొదలైనవి.
- కప్ప, మొసలి **మరియు తాబేలు** వంటి కొన్ని జంతువులు భూమి మీద మరియు నీటిలో కూడా నివసిస్తాయి.

కప్ప

మొసలి

తాబేలు

తెలుసుకుందాం !

భూమి మీద మరియు నీటిలో రెండింటిలోనూ నివసించే జంతువులను **ఉభయచరాలు** అంటారు. వాటి తేమగా ఉండే చర్మం, వేళ్ల మధ్య చర్మం కలిగిన పాదాలు మరియు బలమైన వెనుక కాళ్లు అవి భూమి మీద మరియు నీటిలో నివసించడానికి సహాయపడతాయి.

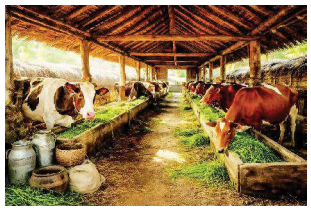
AP SCERT

Let us know about animal shelters :

A lion lives in a den, birds live in nests, snakes and rats live in burrows, a monkey lives on a tree. The farm animals live in their shelters made by human being. Some animals are kept in the zoo.

Nest

Shed

Burrow

Food for animals :

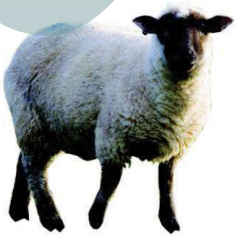

We eat food when we are hungry. Do you know what different animals eat?

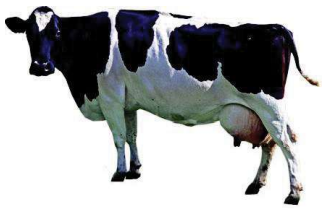
Herbivores :

Animals which eat only plants are called **Herbivores.**

Eg : Cows, buffaloes, donkeys, horses, elephants, deers, etc,.

Sheep

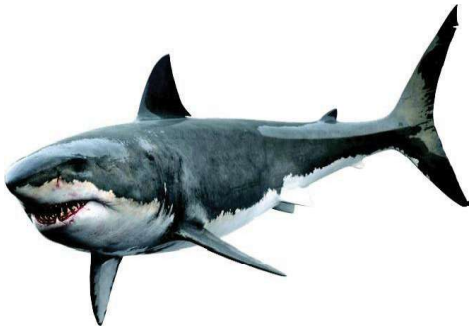
Cow

Carnivores :

Tigers, lions, foxes and crocodiles eat the meat of other animals. These animals are called **Carnivores.**

Wolf

Whale

Lion

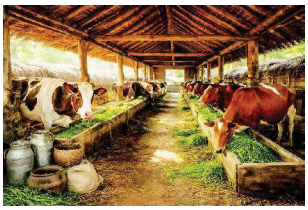
AP SCERT

జంతువుల నివాస స్థలాల గురించి తెలుసుకుందాం :

సింహం గుహలో నివసిస్తుంది, పక్షులు గూళ్లలో నివసిస్తాయి,పాములు మరియు ఎలుకలు కలుగులలో నివసిస్తాయి, కోతి చెట్టు మీద నివసిస్తుంది. పెంపుడు జంతువులు లేదా వ్యవసాయ జంతువులు మనుషులు నిర్మించిన ఆశ్రయాలలో నివసిస్తాయి. కొన్ని జంతువులను జంతుప్రదర్శనశాలలో ఉంచుతారు.

గూడు

పాక

బొరియ

జంతువుల ఆహారం :

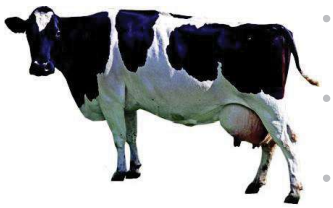
మనకు ఆకలిగా ఉన్నప్పుడు ఆహారం తీసుకుంటాం కదా! మరి రకరకాల జంతువులు ఏం తింటాయో మీకు తెలుసా?

శాకాహారులు :

జంతువులు వివిధ రకాల ఆహారాన్ని తింటాయి. ఆవులు, గేదెలు, గాడిదలు, గుర్రాలు, ఏనుగులు, జింకలు మొదలైనవి మొక్కలను మరియు మొక్కల సంబంధిత ఉత్పత్తులను మాత్రమే తింటాయి. ఇటువంటి జంతువులను **శాకాహారులు** అంటారు.

గొర్రె

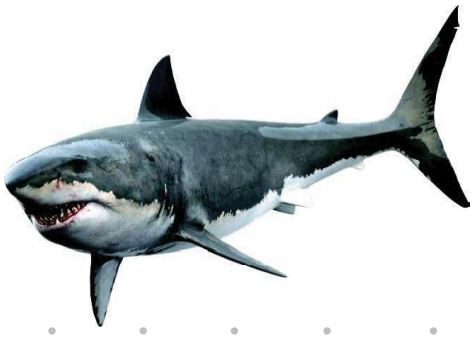
ఆవు

మాంసాహారులు :

పులులు, సింహాలు, నక్కలు మరియు మొసళ్లు ఇతర జంతువుల మాంసాన్ని తింటాయి. ఇటువంటి జంతువులను **మాంసాహారులు** అంటారు.

తోడేలు

తిమింగలం

సింహం

APSCERT

Omnivores :

Bears, crows and dogs eat both plants and animals. These animals are called **Omnivores**.

Bear

Crow

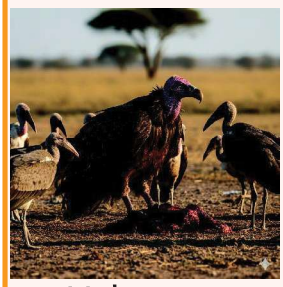
Dog

Amazing facts :

Butterflies and honeybees suck nectar from flowers.

Honey bee

Vulture

Vultures, crows and foxes consume dead animals. They are called **Natural scavengers.**

1. Suresh saw a cow eating grass and leaves in the field. Is the cow eating food from plants or animals?
2. Do you eat leaves of plants ?

Activity :

Match the animals with their food

AP SCERT

ఉభయాహారులు :

ఎలుగుబంట్లు, కాకులు మరియు కుక్కలు మొక్కలను మరియు జంతువులను రెండింటినీ తింటాయి. ఇటువంటి జంతువులను **ఉభయాహారులు** అంటారు.

ఎలుగుబంటి

కాకి

కుక్క

అద్భుతమైన నిజాలు :

సీతాకోకచిలుకలు మరియు తేనెటీగలు పువ్వుల నుండి మకరందాన్ని పీలుస్తాయి.

తేనెటీగ

రాబందు

రాబందులు, కాకులు మరియు నక్కలు చనిపోయిన జంతువులను తింటాయి. వాటిని **సహజ పారిశుధ్య కార్మికులు** అంటారు.

1. సురేష్ పొలంలో గడ్డి, ఆకులు తింటున్న ఆవును చూశాడు. ఆ ఆవు మొక్కలను తింటుందా లేదా జంతువులను తింటుందా?
2. మీరు ఆకుకూరలు తింటారా?

కృత్యం :

జంతువులను వాటి ఆహారంతో జత చేయండి.

AP SCERT

Communication in animals :

Animals use sounds ,smells and body movements to share important information.

Examples :

1. Birds sing to protect their homes and find friends.
2. Dogs wag their tails to show they are happy.
3. Honeybees perform a special dance to tell the other bees exactly where the flowers are.

This communication helps animals stay safe, find food, and take care of their families.

Let's Discuss :

Have you ever heard the sounds of ?

The calf mooing when it sees the cow.

The cuckoo answering to other cuckoos.

The lizard squeaking in your home.

Birds :

Birds are one of the most interesting creatures on the earth. They have feathers, wings, and a beak. They are egg-laying creatures.

Birds around us :

We see birds like crows, ducks, hens, sparrows, parrots, and pigeons in our surroundings every day.

Crow

Sparrow

Hen

Pigeon

These birds live around us because they find food, water, and shelter near human shelters and trees.

AP SCERT

జంతువులలో భావ వ్యక్తీకరణ :

జంతువులు ముఖ్యమైన సమాచారాన్ని పంచుకోవడానికి శబ్దాలు, వాసనలు మరియు శరీర కదలికలను ఉపయోగిస్తాయి.

ఉదాహరణలు :

1. పక్షులు తమ గూళ్లను కాపాడుకోవడానికి మరియు స్నేహితులను కనుగొనడానికి పాడుతాయి.
2. కుక్కలు తాము సంతోషంగా ఉన్నామని చూపించడానికి తమ తోకను ఊపుతాయి.
3. తేనెటీగలు పూలు ఎక్కడ ఉన్నాయో ఇతర తేనెటీగలకు తెలియజేయడానికి ఒక ప్రత్యేక నృత్యాన్ని చేస్తాయి.

ఈ విధమైన సంభాషణ వల్ల జంతువులు సురక్షితంగా ఉండగలుగుతాయి, ఆహారాన్ని కనుగొనగలుగుతాయి, మరియు తమ కుటుంబ సభ్యులను చూసుకోగలుగుతాయి.

చర్చిద్దాం :

మీరు ఎప్పుడైనా ఈ శబ్దాలు విన్నారా?

ఆవును చూసినప్పుడు దూడ మూలగడం.

కోకిల ఇతర కోకిలలకు సమాధానం చెప్పడం.

మీ ఇంట్లో బల్లి కీచులాడడం.

పక్షులు :

పక్షులు భూమిపై అత్యంత ఆసక్తికరమైన జీవులలో ఒకటి. వాటికి ఈకలు, రెక్కలు మరియు ముక్కు ఉంటాయి. అవి గుడ్లు పెట్టే జీవులు.

మన చుట్టూ ఉన్న పక్షులు :

మన పరిసరాల్లో ప్రతిరోజూ కాకులు, బాతులు, కోళ్ళు, పిచ్చుకలు, చిలుకలు మరియు పావురాలు వంటి పక్షులను చూస్తాము.

కాకి

పిచ్చుక

కోడి

పావురం

ఈ పక్షులు మన చుట్టూ నివసిస్తాయి, ఎందుకంటే అవి మనుషుల ఇళ్ళు మరియు చెట్ల దగ్గర ఆహారం ,నీరు మరియు ఆశ్రయం పొందుతాయి.

AP SCERT

Activity :

Sounds of Birds

- Close your eyes and try to listen carefully. Do you hear any bird sounds?
- Put your hands behind ears like in the picture. Can you hear the sounds better now?

Different birds, different sounds :

- Think about sounds you heard. Make sounds that different birds make.
- If you do not hear any sounds of birds, what do you think is the reason?
- What time do you hear bird sounds mostly? Why?

Birds leave their homes early in groups in the morning in search of food and return in groups again in the evening. At that time they make more sounds for communic - ation.

Amazing facts :

Ostrich is the biggest bird on the earth and Hummingbird is the smallest bird.

APSCERT

కృత్యం :

పక్షుల శబ్దాలు

- మీ కళ్ళు మూసుకుని జాగ్రత్తగా వినడానికి ప్రయత్నించండి. మీకు ఏవైనా పక్షి శబ్దాలు వినిపిస్తున్నాయా?
- చిత్రంలో ఉన్నట్లుగా మీ చేతులను చెవుల వెనుక ఉంచండి. మీరు ఇప్పుడు శబ్దాలను బాగా వినగలరా?

వేర్వేరు పక్షులు, వేర్వేరు శబ్దాలు :

- మీరు విన్న శబ్దాల గురించి ఆలోచించండి. వేర్వేరు పక్షులు చేసే శబ్దాలు చేయండి.
- మీరు పక్షుల శబ్దాలు వినకపోతే, దానికి కారణం ఏమిటని మీరు అనుకుంటున్నారు?
- మీరు ఎక్కువగా ఏ సమయంలో పక్షి శబ్దాలు వింటారు? ఎందుకు?

పక్షులు ఉదయాన్నే గుంపులుగా తమ గూళ్లను విడిచి ఆహారం కోసం వెళ్తాయి. సాయంత్రం మళ్లీ గుంపులుగా తిరిగి వస్తాయి. ఆ సమయంలో అవి పరస్పర సంభాషణ కోసం ఎక్కువ శబ్దాలు చేస్తాయి.

అద్భుతమైన నిజాలు:

భూమిపై అతిపెద్ద పక్షి నిప్పుకోడి మరియు అతి చిన్న పక్షి హమ్మింగ్‌బర్డ్.

APSCERT

Plants Animals and Birds living together :

We read about different plants and animals. Have you noticed how these live together? Look carefully and you will find that there are lot of animals living on, around and even underneath the plants that you see.

Here are some pictures of animals living together with plants.

Goat eating leaves

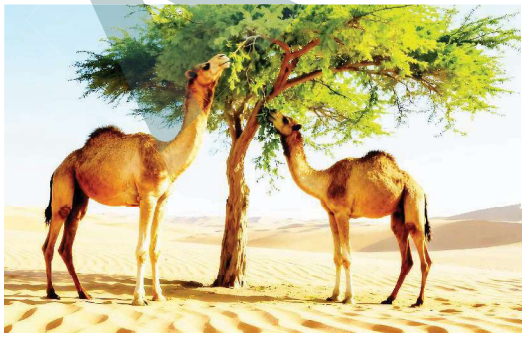
Elephants eating plants

A woodpecker on a tree trunk

A butterfly sucking nectar from a flower

Camels eating leaves of plants

Owls stay in trees

APSCERT

మొక్కలు జంతువులు మరియు పక్షులు కలిసి జీవించడం :

మనం వివిధ రకాల మొక్కలు మరియు జంతువుల గురించి చదువుకున్నాము. ఇవి కలిసి ఎలా జీవిస్తాయో మీరు ఎప్పుడైనా గమనించారా? మీరు జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే, మీరు చూసే మొక్కల మీద, వాటి చుట్టూ మరియు వాటి కింద కూడా చాలా జంతువులు నివసించడం మీరు గమనించవచ్చు.

మొక్కలతో కలిసి జీవిస్తున్న జంతువుల చిత్రాలు ఇక్కడ ఉన్నాయి.

మేక ఆకులు తింటుంది

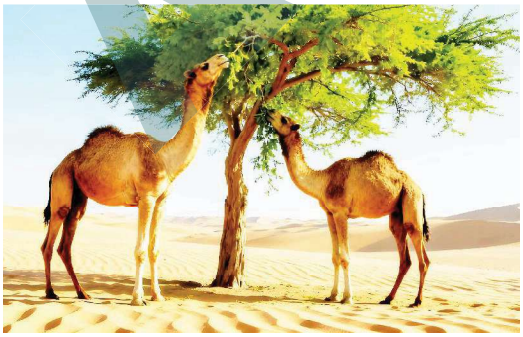
ఏనుగు మొక్కలను తింటుంది

వడ్రంగి పిట్ట చెట్టుకాండాలలో నివసిస్తుంది

సీతాకోకచిలుక పువ్వు నుండి మకరందాన్ని పీల్చుకుంటుంది

ఒంటెలు చెట్ల ఆకులను తింటాయి

గుడ్లగూబలు చెట్టు తొర్రలలో నివసిస్తాయి

APSCERT

Honeybee sucking nectar from a flower

Earthworm making the soil soft

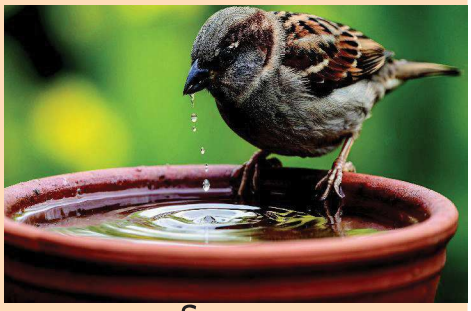
Note to the Teacher : Animals help plants by spreading seeds for reproduction and making soil fertile through their waste.

All living beings are important to maintain the balance in the environment. But now a days the number of wild animals and birds is decreasing due to deforestation, hunting, pollution, climate changes. If we want to live in harmony with nature, we must protect them.

Let us Do

A gesture of kindness :

We can keep a small bowl of clean water and some grains outside our house. Birds and small animals often come in search of food and water, especially during hot days. By keeping water and grains, we can help them stay healthy and safe. This small act of kindness shows that we care for all living beings around us.

Sparrow

Birds and animals – State and National symbols.

Our national bird – Peacock

Our national animal- Royal Bengal tiger

AP SCERT

తేనెటీగ పువ్వు నుండి మకరందాన్ని పీల్చుకుంటుంది.

వాన పాము నేలను మృదువుగా చేస్తుంది.

ఉపాధ్యాయునికి గమనిక : జంతువులు మొక్కలకు విత్తనాలను వ్యాప్తి చేయడం ద్వారా మరియు వాటి వ్యర్థాల ద్వారా నేలను సారవంతం చేయడం ద్వారా సహాయపడతాయి.

పర్యావరణ సమతుల్యతను కాపాడుకోవడానికి అన్ని జీవులు ముఖ్యమైనవి. కానీ నేడు అటవీ నిర్మూలన, వేట, కాలుష్యం, వాతావరణ మార్పుల కారణంగా అడవి జంతువులు మరియు పక్షుల సంఖ్య తగ్గుతోంది. మనం ప్రకృతితో సామరస్యంగా జీవించాలనుకుంటే, మనం వాటిని రక్షించాలి.

మనం చేద్దాం

దయతో కూడిన పని :

మనం మన ఇంటి వెలుపల ఒక చిన్న గిన్నెలో శుభ్రమైన నీటిని మరియు కొన్ని గింజలను ఉంచవచ్చు. ముఖ్యంగా వేసవిలో పక్షులు మరియు చిన్న జంతువులు ఆహారం మరియు నీటి కోసం తరచుగా వెతుక్కుంటూ వస్తుంటాయి. నీటిని మరియు గింజలను ఉంచడం ద్వారా, అవి ఆరోగ్యంగా మరియు సురక్షితంగా ఉండటానికి మనం సహాయపడవచ్చు. ఈ చిన్న దయతో కూడిన పని మన చుట్టూ ఉన్న ప్రాణుల పట్ల మనకు ఉన్న శ్రద్ధను మరియు ప్రేమను చూపుతుంది.

పిచ్చుక

పక్షులు మరియు జంతువులు – రాష్ట్ర మరియు జాతీయ చిహ్నాలు.

మన జాతీయ పక్షి –నెమలి

మన జాతీయ జంతువు –పెద్దపులి

APSCERT

Our state bird- Parrot

Our state animal - Black buck

Key Words

Zoo, animals, birds, insects, wild animals, domestic animals, herbivores, carnivores, omnivores, terrestrial, aquatic animals, amphibians, communicate.

What we have learnt ?

- Animals and birds live with us in this world.
- Animals are of two types: domestic and wild.
- Animals walk, crawl, jump, fly and swim to move from one place to another.
- Animals live on land and in water.
- Animals eat different types of food.
- Birds make different types of sounds to communicate with other birds.
- Animals make different sounds to communicate.
- People should have concern towards animals and birds.

AP SCERT

మన రాష్ట్ర పక్షి–రామచిలుక

మన రాష్ట్ర జంతువు–నల్ల దుప్పి/కృష్ణ జింక

కీలక పదాలు

జంతు ప్రదర్శన శాల, జంతువులు, పక్షులు, కీటకాలు, అడవి జంతువులు, మచ్చిక చేసుకునే జంతువులు, శాకాహారులు, మాంసాహారులు, సర్వభక్షకులు, భూసంబంధమైన, జలచరాలు, ఉభయచరాలు, సంభాషించుకోవడం.

మనం ఏమి నేర్చుకున్నాం ?

- ఈ ప్రపంచంలో మనతోపాటుగా పక్షులు, జంతువులు నివసిస్తున్నాయి.
- జంతువులు రెండు రకాలు: పెంపుడు జంతువులు, అడవి జంతువులు.
- జంతువులు నడవడం, పాకటం, దూకడం, ఎగరడం, ఈదటం ద్వారా ఒకచోటు నుండి ఇంకోచోటుకు చలిస్తాయి.
- జంతువులు నేలపై, నీటిలో నివసిస్తాయి.
- జంతువులు వివిధ రకాల ఆహారాన్ని తింటాయి.
- పక్షులు ఇతర పక్షులతో సంభాషించడానికి వివిధ రకాల శబ్దాలు చేస్తాయి.
- జంతువులు తమ భావాన్ని వ్యక్తీకరించడానికి వివిధ రకాల ధ్వనులు చేస్తాయి.
- పక్షులు, జంతువుల పట్ల మనం దయ కలిగి ఉండాలి.

AP SCERT

Improve Your Learning

1. Write the names of two animals found in a zoo.
2. Name one domestic animal and one wild animal.
3. Write the name of one animal that flies.
4. What is the difference between domestic animals and wild animals?
5. How do animals move from one place to another?
6. What kind of food do herbivorous animals eat?
7. How do animals communicate with each other?
8. A cow lives near our house and gives us milk.Which type of animal is it?

   A) Wild animal B) Domestic animal ( )

   C) Aquatic animal D) Aerial animal
9. Your friend feeds grass to a goat. What type of eater is the goat?
10. Group the animals based on movement:

    Snake, Bird, Fish, Horse

    Crawling : .....

    Flying :.....

    Swimming : .....

    Running : .....
11. A child throws stones at birds.Is this right or wrong? Why?
12. Which is better for nature? ( )

    a) Cutting trees and forests

    b) Protecting plants and animals

    Give one reason.

AP SCERT

మీ అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరుచుకోండి

1. జంతుప్రదర్శనశాల లో కనిపించే ఏవైనా రెండు జంతువుల పేర్లు రాయండి.
2. ఒక పెంపుడు జంతువు పేరు మరియు ఒక అడవి జంతువు పేరు రాయండి.
3. ఎగర గలిగే ఒక జంతువు పేరు రాయండి.
4. పెంపుడు జంతువులు మరియు అడవి జంతువుల మధ్య తేడా ఏమిటి?
5. జంతువులు ఒక ప్రదేశం నుంచి మరొక ప్రదేశానికి ఎలా కదులుతాయి?
6. శాకాహారి జంతువులు ఎలాంటి ఆహారం తింటాయి?
7. జంతువులు ఒకదానితో ఒకటి ఎలా సంభాషిస్తాయి?
8. ఆవు మన ఇంటి దగ్గర నివసిస్తూ మనకు పాలు ఇస్తుంది. అది ఏ రకమైన జంతువు?

   ఎ) అడవి జంతువు బి) పెంపుడు జంతువు ( )

   సి) జలజంతువు డి)) ఉభయచర జంతువు
9. మీ స్నేహితుడు మేకకు గడ్డి పెడుతున్నాడు. మేక ఏ రకమైన ఆహారం తినే జంతువు?
10. కదలికల ఆధారంగా జంతువులను వర్గీకరించండి:

    పాము, పక్షి, చేప, గుర్రం

    పాకుతూ కదిలేవి : .....

    ఎగిరేవి : .....

    ఈదుతూ కదిలేవి : .....

    పరుగెత్తేవి : .....
11. ఒక పిల్లవాడు పక్షులపై రాళ్లు విసురుతున్నాడు. ఇది సరైనదా? లేదా తప్పా? ఎందుకు?
12. ప్రకృతికి ఏది మంచిది? ( )

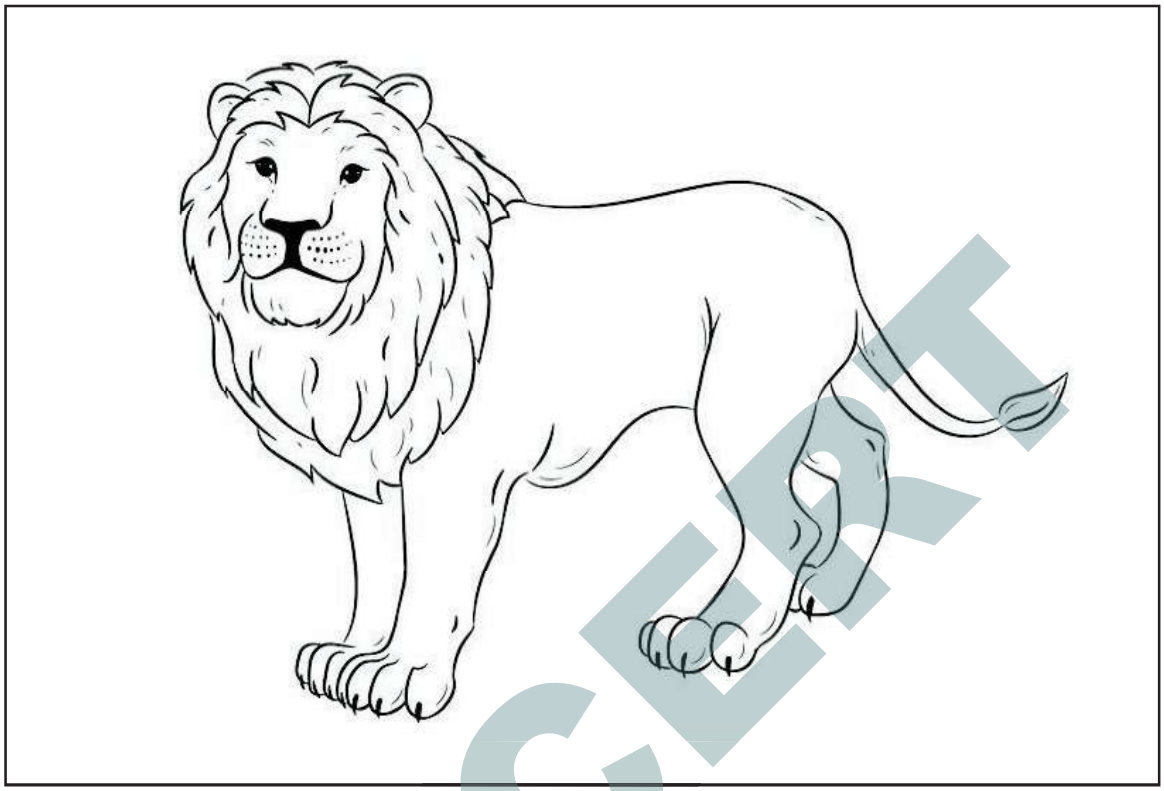
    ఎ) చెట్లు మరియు అడవులను నరికివేయడం

    బి) మొక్కలు మరియు జంతువులను రక్షించడం

    కారణం చెప్పండి.

AP SCERT

13. Colour the given picture.

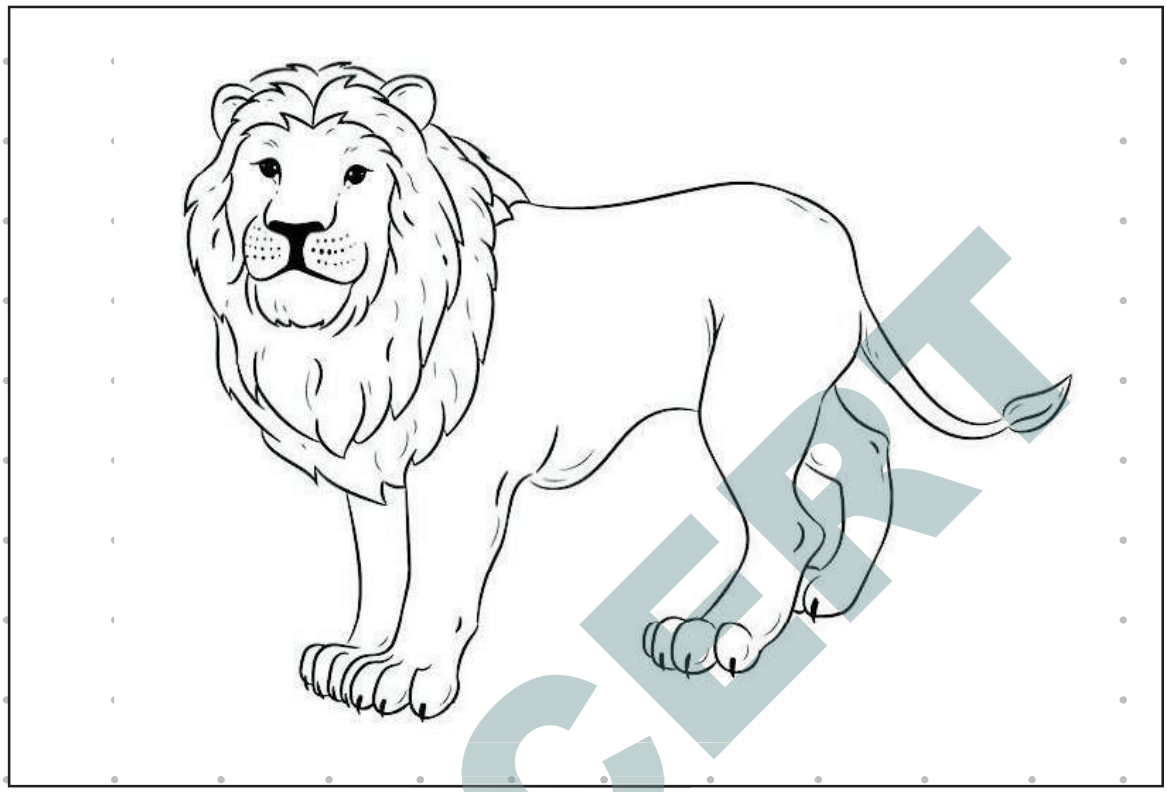
14. Make a slogan on "Save Animals".

15. Observe your surroundings and list out the terrestrial and aquatic animals.

S.No.	Terrestial animals	Aquatic animals

AP SCERT

13. ఇవ్వబడిన చిత్రానికి రంగులు వేయండి.

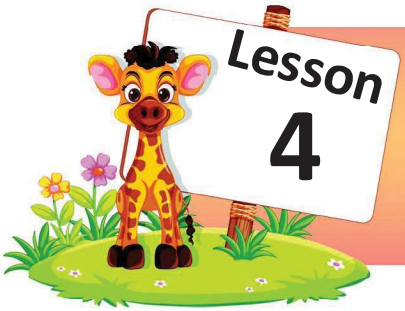

14. "జంతువులను కాపాడండి" పై నినాదాన్ని రూపొందించండి.

15. మీ పరిసరాలను పరిశీలించి భూచర జంతువులు మరియు జలచర జంతువుల పేర్లు రాయండి.

క్ర.సం.	భూచర జంతువులు	జలచర జంతువులు

AP SCERT

Our Body

K2F4V6

Learning Outcomes

Pupils will be able to:

- Identify and name the parts of body. (CG-1)
- Describe the importance of sense organs. (CG-3)
- Understand the concept of healthy body. (CG-3)
- Describe healthy habits like brushing teeth washing hands etc. (CG-3)
- Know about differently abled. (CG-4)
- Differentiate good and bad touch. (CG-3)
- Know how to avoid bad touch. (CG-3)

Teacher : Good morning students.

Students : Good morning ma'am.

Teacher : Today we will learn about the parts our body. Can you tell some of the names of our body parts?

Students : Head, eyes, ears, hands, legs, fingers.

Teacher : Now, let us recite the rhyme with action.

Rhyme :

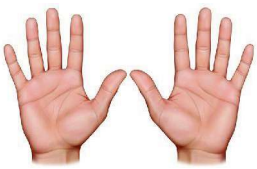
Parts of my body

Two little eyes to see, see, see,
Two little ears to hear, hear, hear,
One little nose to breathe and smell.

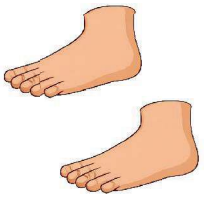

Two little feet to walk, walk, walk,
Ten little toes to tap, tap, tap,
Two little hands to clap, clap, clap,
Ten little fingers to snap, snap, snap.

AP SCERT

మన శరీరం

J5L9F3

అభ్యసన ఫలితాలు

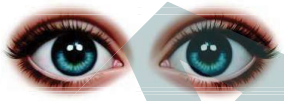
విద్యార్థులకు సిద్ధించే సామర్థ్యాలు:

- శరీరంలోని వివిధ భాగాలను గుర్తించి వాటి పేర్లు చెప్పగలుగుతారు. (CG-1)
- జ్ఞానేంద్రియాల ప్రాముఖ్యతను వివరిస్తారు. (CG-3)
- ఆరోగ్యకరమైన శరీరం అనే భావనను అర్థం చేసుకుంటారు. (CG-3)
- పళ్ళు తోమడం, చేతులు కడుక్కోవడం, శుభ్రమైన నీరు తాగడం వంటి ఆరోగ్యకరమైన అలవాట్లను వివరిస్తారు. (CG-3)
- విభిన్న ప్రతిభావంతుల గురించి తెలుసుకుంటారు. (CG-4)
- మంచి స్పర్శ మరియు చెడు స్పర్శ మధ్య తేడాను గుర్తిస్తారు. (CG-3)
- చెడు స్పర్శ నుండి ఎలా తప్పించుకోవాలో తెలుసుకుంటారు. (CG-3)

టీచర్ : గుడ్ మార్నింగ్ పిల్లలు.
విద్యార్థులు : గుడ్ మార్నింగ్ మేడం.
టీచర్ : ఈ రోజు మనం మన శరీరంలోని భాగాల గురించి తెలుసుకుందాము. మన శరీర భాగాల పేర్లు కొన్ని చెప్పగలరా?
విద్యార్థులు : తల, కళ్ళు, చెవులు, చేతులు, కాళ్ళు, వేళ్లు.
టీచర్ : ఇప్పుడు ఒక గేయాన్ని అభినయిస్తూ పాడదాం.

గేయం :

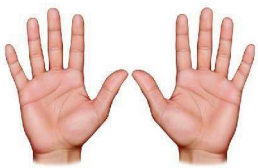
శరీర అవయవాలు

రెండు చిన్న కళ్ళు చూడటానికి, చూడటానికి, చూడటానికి,
రెండు చిన్న చెవులు వినటానికి, వినటానికి, వినటానికి,
ఒక చిన్న ముక్కు గాలి పీల్చడానికి, వాసన చూడటానికి.

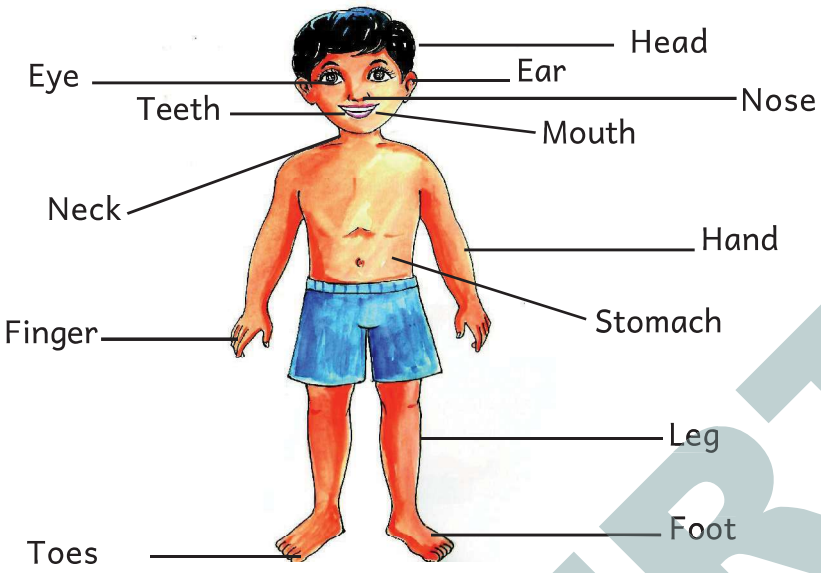
రెండు చిన్న పాదాలు నడవడానికి, నడవడానికి, నడవడానికి,
పది చిన్ని కాలి వేళ్ళు తట్టడానికి, టప్ టప్ మని తట్టడానికి,
రెండు చిన్న చేతులు చప్పట్లు కొట్టడానికి, చప్పట్లు కొట్టడానికి, చప్పట్లు కొట్టడానికి,
పది చిన్న చేతివేళ్ళు చిటికెలు వేయడానికి, చిటికెలు వేయడానికి, చిటికెలు వేయడానికి.

AP SCERT

Can you name some parts of your body?

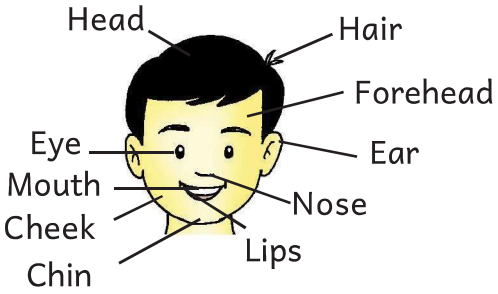
- What parts do you look at when you see your face in the mirror?

Our body consists of different parts. These parts help us to do different things. Basically, our body is divided into three parts. They are head, trunk and limbs (hands and legs).

Think and Discuss

1) Observe the picture.
2) Can you tell the importance of these parts?

Look at the pictures.

Let children identify the body parts involved in each action and say it aloud.

① ② ③

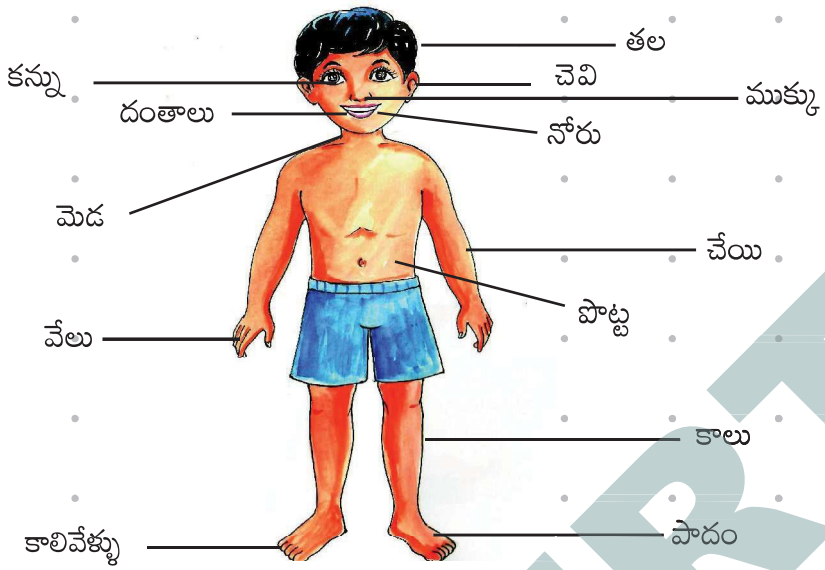

AP SCERT

నీ శరీర భాగాల పేర్లు కొన్నింటిని తెలుపగలవా?

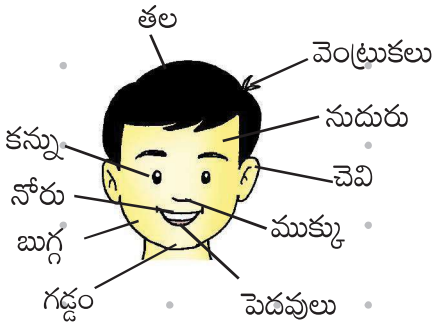

- మీ ముఖాన్ని అద్దంలో చూసుకున్నప్పుడు మీరు ఏ భాగాలను చూస్తారు?
  మన శరీరం వేర్వేరు భాగాలను కలిగి ఉంటుంది. ఈ భాగాలు వేర్వేరు పనులు చేయడానికి మనకు సహాయపడతాయి. సాధారణంగా, మన శరీరం మూడు భాగాలుగా విభజించబడింది. అవి తల, మొండెం మరియు అవయవాలు (చేతులు మరియు కాళ్ళు).

ఆలోచించండి - చర్చించండి

1) పటాన్ని పరిశీలించండి.
2) పటంలో కనిపించిన భాగాల ఉపయోగాలు చెప్పగలవా?

చిత్రాలను చూడండి.

ప్రతి పనిలో ఉపయోగించే శరీరభాగాలను గుర్తించండి, అవి చేసే పనుల గురించి మాట్లాడండి.

① ② ③

APSCERT

4

5

6

Look at these pictures.

- What are these children doing?
- How do you clap?
- What activities can we do with our hands?
- What activities can we do with our legs?

Functions of body parts :

We have eyes, nose, mouth, and ears on our face. Our eyes help us to see the things around us. Our nose helps us to breathe and smell. We eat food with our mouth. It also helps us to talk. Our ears help us to hear.

Our hands help us to write, eat and play. Our legs help us to walk and run. All body parts work together to keep us healthy and active.

Activity–1

Name the parts that help us to

- Watch T.V _____
- Listen to music _____
- Sing songs _____
- Smell flowers _____
- Taste chocolates _____
- Draw a picture _____
- Kick the ball _____

AP SCERT

4

5

6

చిత్రాలను గమనించండి.

- పిల్లలు ఏం చేస్తున్నారు?
- చప్పట్లు ఎలా కొడతారు?
- చేతులతో మనం ఏయే పనులు చేస్తాం?
- కాళ్ళతో మనం చేసే పనులేవి?

శరీర భాగాల విధులు :

మన ముఖంలో కళ్ళు, ముక్కు, నోరు మరియు చెవులు ఉన్నాయి. మన కళ్ళు మన చుట్టూ ఉన్న వస్తువులను చూడటానికి సహాయపడతాయి. మన ముక్కు శ్వాస తీసుకోవడానికి మరియు వాసన చూడటానికి సహాయపడుతుంది. మనం నోటితో ఆహారం తింటాము. ఇది మనం మాట్లాడటానికి కూడా సహాయపడుతుంది. మన చెవులు వినడానికి సహాయపడతాయి.

మన చేతులు రాయడానికి, తినడానికి మరియు ఆడుకోవడానికి సహాయపడతాయి. మన కాళ్ళు నడవడానికి మరియు పరిగెత్తడానికి సహాయపడతాయి. మన శరీర భాగాలన్నీ కలిసి మనం ఆరోగ్యంగా మరియు చురుకుగా ఉండేలా చేస్తాయి.

కృత్యం-1

మనకు ఉపయోగపడే భాగాలు

- టెలివిజన్ చూడటానికి _____
- సంగీతం వినడానికి _____
- పాటలు పాడటానికి _____
- పూల వాసన చూడటానికి _____
- చాక్లెట్లు రుచి చూడటానికి _____
- చిత్రం గీయడానికి _____
- బంతిని తన్నడానికి _____

AP SCERT

Sense organs :

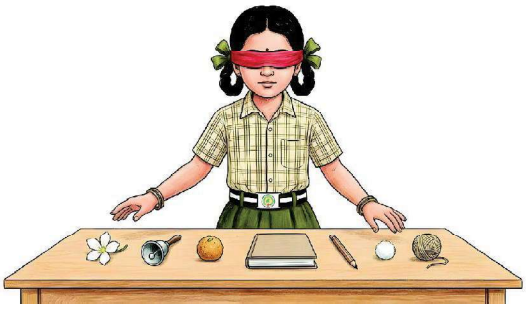
Teacher : Children, I have a few things for you. Tell me what you notice. (shows a ball)
Ravi : It's yellow and round.
Teacher : How did you know it?
Ravi : I saw it.
Teacher : (Rings a bell) What do you hear now ?
Siri : Bell sound.
Teacher : What helped you to know the sound?
Siri : My ears.
Teacher : (showing a rose) How does it smell?
Venkat : It smells so nice.
Teacher : What helped you to smell the flower?
Venkat : My nose.
Teacher : (shows a chocolate) What will be the taste of this chocolate?
Anu : It's sweet.
Teacher : How did you say that?
Anu : By tasting it.
Teacher : (gives a soft toy) How do you feel when you touched it ?
Indu : It feels soft.
Teacher : So, You used your eyes, ears, nose, tongue and skin to feel the senses. These five organs are called **sense organs.**

The five sense organs are the eyes, ears, nose, tongue and the skin. They help us learn about our surroundings through the senses of sight, hearing, smell, taste and touch.

Activity–2 :

Let us play a fun game :

Place some flowers, bell, sweet, book, pencil, cotton, wool on a table. Blindfold your friends one by one and ask them to identify the things on the table. Instruct them that they can identify the things with touch, sound, taste or smell.

AP SCERT

జ్ఞానేంద్రియాలు :

టీచర్ : పిల్లలూ, మీ కోసం నా దగ్గర కొన్ని వస్తువులు ఉన్నాయి. మీరు గమనించినది చెప్పండి.

రవి : ఇది పసుపు రంగులో మరియు గుండ్రంగా ఉంది.

టీచర్ : అది మీకు ఎలా తెలుసు?

రవి : నేను చూశాను.

టీచర్ : (గంట మ్రోత) నువ్వు ఏమి విన్నావు?

సిరి : గంట శబ్దం.

టీచర్ : నువ్వు దేని సహాయంతో శబ్దాన్ని తెలుసుకున్నావు?

సిరి : నా చెవులు.

టీచర్ : (గులాబీ పువ్వు ను చూపుతూ) ఇది ఎలాంటి వాసన వస్తుంది?

వెంకట్ : మంచివాసన వస్తుంది.

టీచర్ : నీవు దేని సహాయంతో వాసనను చూడగలిగావు?

వెంకట్ : నా ముక్కు.

టీచర్ : (చాక్లెట్ ని చూపుతూ) ఈ చాక్లెట్ రుచి ఎలా ఉంటుంది?

అను : తియ్యగా ఉంటుంది.

టీచర్ : నీవు ఎలా చెప్తావు?

అను : రుచి చూడడం ద్వారా.

టీచర్ : (బొమ్మను ఇస్తూ) ఈ బొమ్మను తాకినప్పుడు నీకు ఎలా అనిపించింది?

ఇందు : చాలా మెత్తగా ఉంది.

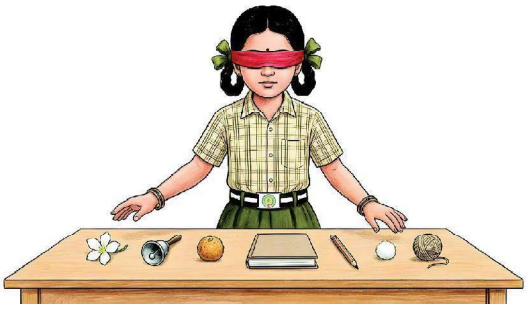
టీచర్ : కాబట్టి మీరు మీ కళ్ళు, చెవులు, ముక్కు, నాలుక మరియు చర్మాన్ని ఉపయోగించి ఇంద్రియాలను అనుభూతి చెందారు. ఈ ఐదు అవయవాలనే **జ్ఞానేంద్రియాలు** అంటారు.

ఐదు జ్ఞానేంద్రియాలు కళ్ళు, చెవులు, ముక్కు, నాలుక మరియు చర్మం. అవి దృష్టి, వినికిడి, వాసన, రుచి మరియు స్పర్శ విధులను నిర్వర్తిస్తాయి. జ్ఞానేంద్రియాలు మన పరిసరాల గురించి తెలుసుకోవడానికి సహాయపడతాయి.

కృత్యం-2 :

ఒక తమాషా ఆట ఆడుదాం :

ఒక బల్ల మీద కొన్ని పూలు, గంట, మిఠాయి, పుస్తకం, పెన్సిల్, దూది, ఉన్ని ఉంచండి. మీ స్నేహితులందరికీ ఒకరి తర్వాత ఒకరికి కళ్ళకు గంతలు కట్టి బల్ల మీద ఉన్న వస్తువులను గుర్తించమని అడగండి. స్పర్శ, ధ్వని, రుచి, వాసన ద్వారా వస్తువులను గుర్తించమనండి.

AP SCERT

If you are blind-folded you cannot see things. You can use other body parts like your nose, ears and hands to know the things.

Can we ride a bicycle only with our legs? What other body parts are involved in cycling? We use some body parts together to perform different works.

Do you know some people may not walk without support. They might have lost their lower limbs due to an accident or illness. Some people cannot see, some cannot talk, some cannot hear sounds. They are called 'Differently abled persons' or 'Divyang'.
Children with any of these difficulties are also called as 'Children with Special Needs' (CWSN).

Healthy body :

We should always keep our body clean. Eat healthy food to stay strong. We should eat a lot of vegetables and fruits.

Good habits to stay healthy

APSCERT

మీ కళ్ళకు గంతలు కట్టినపుడు ఏ వస్తువులనూ మీరు చూడలేరు. ఆ వస్తువులను తెలుసుకోడానికి ఇతర శరీరభాగాలైన ముక్కు, చెవులు, నాలుక, చేతులను ఉపయోగించవచ్చు.

కేవలం మనం కాళ్ళతో మాత్రమే సైకిల్‌ను నడపగలమా? సైకిల్ తొక్కడానికి ఇంకా ఏయే శరీరభాగాలను ఉపయోగిస్తాం. వివిధరకాల పనులను చేయడంలో వివిధ శరీరభాగాలను సమన్వయం చేసుకుంటాం.

కొంతమంది వ్యక్తులు సహాయం లేకుండా నడవలేరని మీకు తెలుసా? ప్రమాదం లేదా అనారోగ్యం కారణంగా వారు తమ కాళ్లను కోల్పోయి ఉండవచ్చు. కొంతమంది చూడలేరు, మరికొందరు మాట్లాడలేరు, ఇంకొందరు శబ్దాలను వినలేరు. వారిని 'విభిన్న ప్రతిభావంతులు' లేదా 'దివ్యాంగులు' అంటారు.

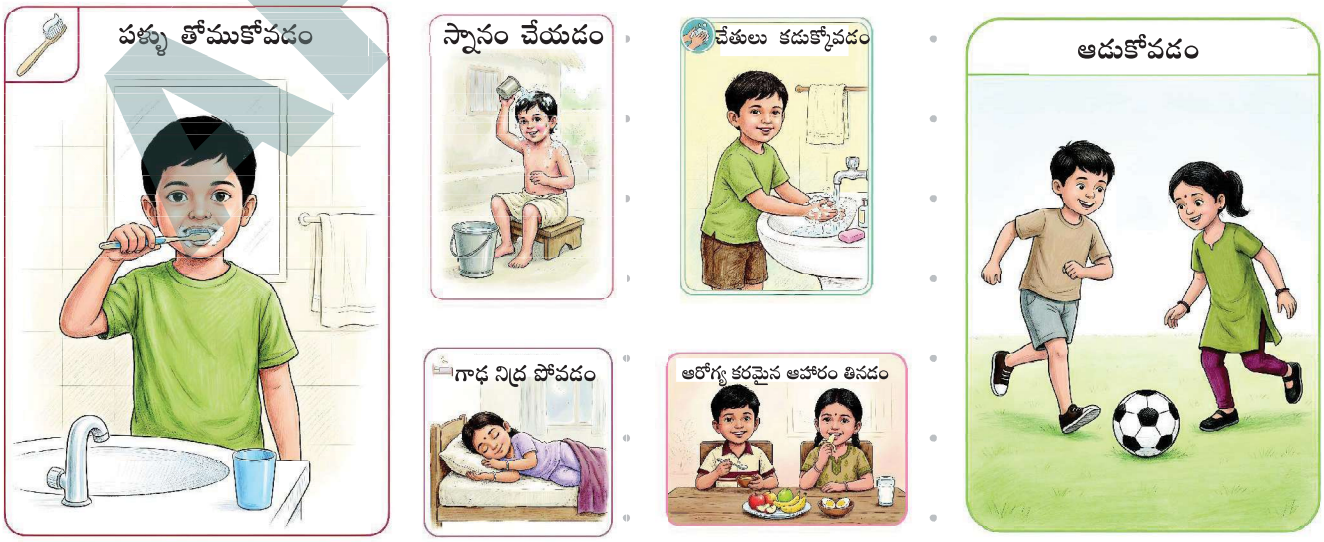
ఇటువంటి ఇబ్బందులు ఉన్న పిల్లలను 'ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలు' (CWSN) అని కూడా అంటారు.

ఆరోగ్యకరమైన శరీరం:

మనం ఎల్లప్పుడూ మన శరీరాన్ని శుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి. బలంగా ఉండటానికి ఆరోగ్యకరమైన ఆహారాన్ని తినాలి. మనం కూరగాయలు మరియు పండ్లను ఎక్కువగా తినాలి.

ఆరోగ్యంగా ఉండటానికి మంచి అలవాట్లు

APSCERT

Let us Do

Do you know how to wash your hands?

Take some soap and wash your hands as shown in the picture. Make it as regular practice.

If you don't wash your hands before and after food, you may fall sick.

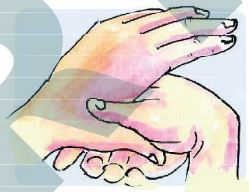
1. Palm to Palm

2. Between fingers

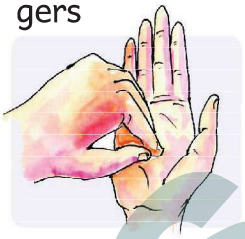
3. Back of hands

4. Base of thumbs

5. Back of fingers

6. Finger nails

7. Wrists

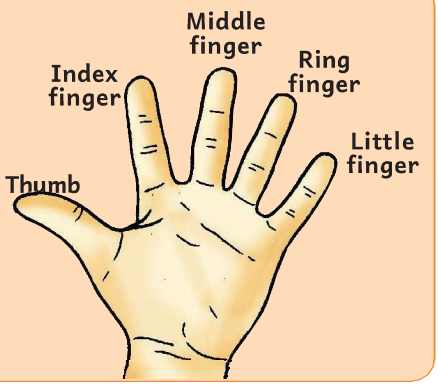
8. Rinse and wipe dry

Let Us Know !

Global Handwashing Day is celebrated every year on **October 15th**. It reminds everyone about the importance of washing hands with soap and water to stay healthy. On this day schools organize activities to teach children how clean hands help to prevent germs and sickness. It encourages everyone to make handwashing a daily habit for a healthy life.

Amazing Facts :

We have five fingers. Fingers have names.
But some people have six fingers.

APSCERT

మనం చేద్దాం

నీ చేతులు ఎలా శుభ్రపరచుకోవాలో నీకు తెలుసా?
చిత్రాలలో చూపిన విధంగా మీ చేతులను సబ్బుతో కడుక్కోండి. దీనిని ప్రతిరోజు సాధన చేయండి.

ఆహారం తీసుకునేముందు, తర్వాత మీ చేతులను శుభ్రంగా కడుక్కోనట్లయితే అనారోగ్యం పాలవుతారు.

1. అరచేతిని అరచేతితో

2. వేళ్ళ మధ్య

3. చేతుల వెనుకభాగం

4. బొటనవేలు మొదలు

5. చేతివేళ్ళ వెనుకవైపు

6. చేతివేలి గోళ్ళు

7. మణికట్లు

8. తడిలేకుండా శుభ్రంగా తుడుచుకోవడం

తెలుసుకుందాం !

ప్రతి సంవత్సరం **అక్టోబర్ 15న గ్లోబల్ హ్యాండ్ వాషింగ్ డే** జరుపుకుంటాము. ఆరోగ్యంగా ఉండటానికి సబ్బు మరియు నీటితో చేతులు కడుక్కోవడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను ఇది అందరికీ గుర్తు చేస్తుంది. ఈ రోజున పాఠశాలలు పిల్లలకు శుభ్రమైన చేతులు క్రిములు మరియు అనారోగ్యాలను ఎలా నివారించడంలో సహాయపడతాయో నేర్పడానికి కార్యకలాపాలను నిర్వహిస్తాయి. ఆరోగ్యకరమైన జీవితం కోసం రోజువారీ చేతులు కడుక్కోవడం అలవాటుగా మార్చుకోవాలని ఇది ప్రతి ఒక్కరినీ ప్రోత్సహిస్తుంది.

అద్భుతమైన నిజాలు :

మనకు ఐదు వేళ్లు ఉన్నాయి. వేళ్లకు పేర్లు ఉన్నాయి.
కానీ కొంతమందికి ఆరు వేళ్లు ఉంటాయి.

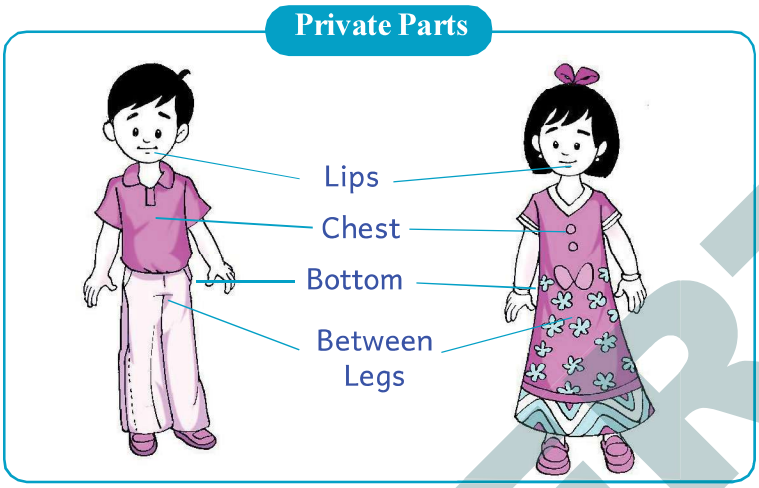

APSCERT

Good touch and Bad touch :

Till now, we have studied the parts of body. Do you know some parts of the body are called private parts?

Look at the picture:

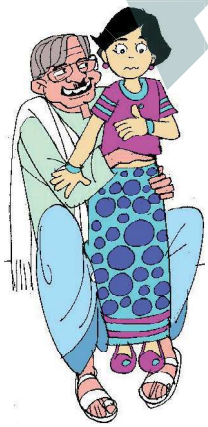
Some of our body parts like the chest, between legs, and bottoms are called private parts, because no one should see or touch them. And it is not right to touch, see or talk about those parts by someone. When we were children, mother and father might have touched us to help us to take bath or clean ourselves. That is not a secret and it is okay for a small baby or kid to get help with bathing. Some touches are good, and some are bad.

What is good touch?

Good touch is a touch that cares for us or makes us feel safe like your mother hugging you or your father holding your hand while walking. Examples for good touch – hugging, kissing on the head and cheeks by father, shaking hands, putting hands on shoulder by friends.

What is bad touch?

Bad touch is a touch that makes us feel sad, angry, scared or confused. If anyone touches the private parts it is called bad touch. Because it makes us uncomfortable. Don't let anyone touch those private parts.

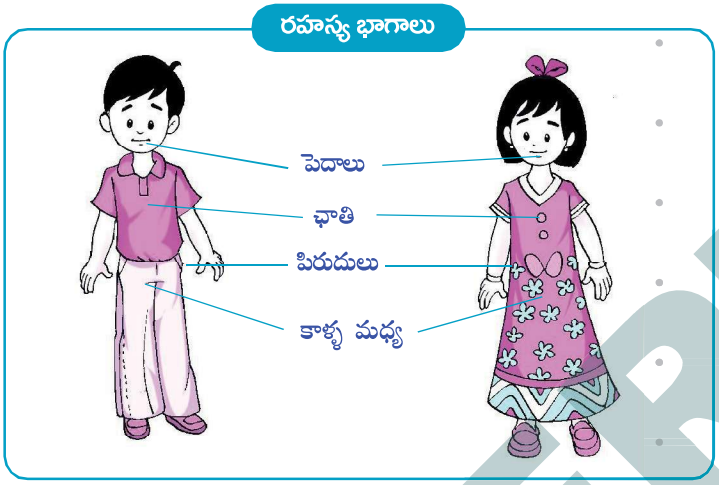
What to do if someone touches it?

AP SCERT

మంచి స్పర్శ - చెడు స్పర్శ :

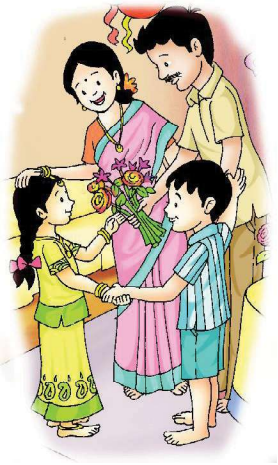
ఇప్పటి వరకు మన శరీర భాగాల గురించి తెలుసుకున్నాం. మన శరీరంలో కొన్ని భాగాలను రహస్య భాగాలంటారని మీకు తెలుసా?

కింది చిత్రాన్ని పరిశీలించండి :

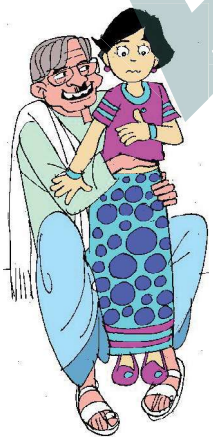
ఛాతి, కాళ్ళ మధ్య, పిరుదులు మొదలైన కొన్ని శరీర భాగాలు ఎవరు చూడకూడని, తాకకూడని భాగాలు. కనుక వీటిని రహస్య భాగాలు అంటారు. వీటిని తాకటం సరియైన పద్ధతి కాదు. ఎవరైన మీ రహస్య భాగాలను తాకటం వాటి గురించి మాట్లాడడం సరియైనది కాదు. చిన్న పిల్లలుగా ఉన్నప్పుడు మన తల్లిదండ్రులు స్నానం చేసే సమయంలో, శుభ్రం చేసేటప్పుడు రహస్య భాగాలను తాకుతారు. చిన్నపిల్లలకు స్నానం చేయించేటప్పుడు ఇలా తాకడం సరైనదే. అయితే కొన్ని మంచి స్పర్శలు, కొన్ని చెడ్డ స్పర్శలు ఉంటాయి.

మంచి స్పర్శ అంటే ఏమిటి?

అమ్మ కౌగిలించుకోవడం, నాన్న మనల్ని చేయి పట్టుకుని నడిపించడం మొదలైనవి మంచి స్పర్శలు. ఇవి మనకు భద్రతను కలిగిస్తాయి. తండ్రి కౌగిలింత, తండ్రి తల నిమరడం, స్నేహితుల కరచాలనం, భుజాలపై చేతులు వేయడం వంటివి మంచి స్పర్శకు ఉదాహరణలు.

చెడు స్పర్శ అంటే ఏమిటి?

మనకు దుఃఖం, భయం, కోపం, ఆందోళనను కలిగించే స్పర్శను చెడు స్పర్శ అంటారు. ఎవరైన మన రహస్య భాగాలను తాకితే ఆ స్పర్శను చెడు స్పర్శ అని అంటారు. ఎందుకంటే ఈ స్పర్శ మనకు అసౌకర్యాన్ని కలిగిస్తుంది. రహస్య భాగాలను తాకడానికి ఎవరిని అనుమతించకూడదు.

ఎవరైనా రహస్య అవయవాలను తాకినప్పుడు ఏమి చేయాలి?

APSCERT

If someone touches our private parts and makes us uncomfortable,

In that situation you follow three steps:

1. Scream **'STOP'**
2. Run away from that place.
3. Tell a trusted adult about it and get help.

Say "Don't touch" in a loud voice

Leave the spot quickly

Tell elders (like parents or teacher) till you get help

Anyone can make us uncomfortable or scared by their bad touch. It can be by a known person or an unknown person. So if anyone touches your private parts or asks to touch their private parts, we should do the three steps mentioned above and get help from parents or adults whom we trust.

We don't have to feel bad for informing about bad touch. It is not our fault. So immediately inform your parents.

Say **'NO'** to bad touch.

Do You Know !

CHILD LINE **1098** is a national, 24x7, free, phone emergency outreach service for children in need of care and protection.

AP SCERT

ఎవరైన మన రహస్య భాగాలు తాకినట్లయితే మనకి అసౌకర్యాన్ని కలిగిస్తుంది,

అలాంటప్పుడు పాటించాల్సిన మూడు పద్ధతులు:

1. **'వద్దు'** అని గట్టిగా అరవాలి.
2. అక్కడి నుండి దూరంగా పారిపోవాలి.
3. మీకు నమ్మకమైన వ్యక్తికి తెలియజేసి సహాయం తీసుకోవాలి.

'నన్ను తాకవద్దు' అని బిగ్గరగా అరవండి

ఆ ప్రదేశం నుండి వెంటనే వెళ్ళిపోండి

సహాయం కోసం తల్లిదండ్రులకు, ఉపాధ్యాయులకు, పెద్దలకు చెప్పండి

మనకి తెలిసిన వ్యక్తులు గాని, తెలియని వ్యక్తులు గాని రహస్య అవయవాలను తాకి భయాందోళన కలిగించవచ్చు. అటువంటప్పుడు సిగ్గు పడకుండా ఎవరైనా నీ శరీర రహస్య భాగాలను తాకినా, తాకేందుకు ప్రయత్నించినా వెంటనే పైన చెప్పిన మూడు పద్ధతులు పాటిస్తూ మీ తల్లిదండ్రులకో, మీకు నమ్మకం కలిగిన పెద్దలకో సిగ్గు పడకుండా చెప్పి వారి సహాయం తీసుకోవాలి.

చెడు స్పర్శ గురించి పెద్ద వారితో చెప్పడానికి తప్పుగా భావించుకోకండి. అది మన తప్పు కాదు కాబట్టి వెంటనే మీ తల్లిదండ్రులకు తెలియజేయండి.

'చెడు స్పర్శ' **'వద్దు'** అని చెప్పండి.

మీకు తెలుసా !

చైల్డ్ లైన్ **1098**, ఆపదలోఉన్న బాలలను కాపాడడానికి, సంరక్షించడానికి ఫోన్ ద్వారా ఇరవైనాలుగు గంటలూ(24x7) ఉచితంగా పనిచేసే జాతీయ అత్యవసర వ్యవస్థ.

APSCERT

Do these interesting activities in your class. Observe how many children can do this.

1. Without touching your teeth fold your tongue towards the back of your mouth.

2. Roll your tongue by lifting it from the sides.

3. Make a 'V' by separating two fingers of your hand to each side.

4. Open all the toes of your feet. Now without moving the others, move the little toe.

5. Move your ears, without holding them.

Key Words

head, trunk, hands and legs, neck, breathe, private parts, sense organs, health, hand wash, exercise, differently abled, good touch, bad touch.

What we have learnt ?

- The parts of the body help us to do different activities.
- Our body is divided into head, trunk and limbs (hands and legs).
- We have five sense organs.
- We have to take care of our body to be healthy.
- Children who cannot see, cannot walk, cannot talk, cannot hear sounds etc, are called **children with special needs (CWSN)**.
- Good touch is a touch that cares for us or makes us feel safe.
- Bad touch is a touch which makes us feel sad, angry, scared or confused.
- We should know which touch is good and which is bad.

AP SCERT

మీ తరగతిలో ఈ ఆసక్తికర కృత్యాలను చేయండి. ఎంత మంది పిల్లలు చేయగలరో పరిశీలించండి.

1. మీ పంటికి తగలకుండా, మీ నాలుక వెనుకకు మడతపెట్టండి.

2. మీ నాలుకని ఒక పక్కగా తిప్పండి.

3. మీ చేతి వేళ్ళు రెండింటిని కలుపుతూ చిత్రంలోలాగా 'V' ఆకారంలో చూపించండి.

4. మీ కాలివేళ్ళలో అన్నింటినీ కదపకుండా చిన్న వేలు మాత్రమే కదపండి.

5. మీ చెవుల్ని, చేతితో తాకకుండా కదపండి.

కీలక పదాలు

తల, మొండెం, చేతులు, కాళ్ళు, మెడ, శ్వాసించడం, శరీర రహస్య భాగాలు, జ్ఞానేంద్రియాలు, ఆరోగ్యం, చేతులు శుభ్రపరచుకొనుట, వ్యాయామం, విభిన్న ప్రతిభావంతులు, మంచి స్పర్శ, చెడు స్పర్శ.

మనం ఏమి నేర్చుకున్నాం ?

- వివిధ పనులు చేయటానికి మన శరీర భాగాలు ఉపయోగపడతాయి.
- మన శరీరం తల, మొండెం, కాళ్ళు, చేతులు అనే మూడు భాగాలుగా విభజించబడినది.
- మనకు ఐదు జ్ఞానేంద్రియాలున్నాయి.
- మనం ఆరోగ్యంగా ఉండాలంటే మన శరీరం గురించి జాగ్రత్త అవసరం.
- చూడలేని, నడవలేని, మాట్లాడలేని, శబ్దాలను వినలేని, మొదలైన పిల్లలను **ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలు (CWSN)** అంటారు.
- మంచి స్పర్శ మనకు భద్రతను, సంరక్షణను కలుగజేస్తుంది.
- చెడు స్పర్శ మనకు బాధ, కోపం, భయం, సందిగ్ధతలను కలుగజేస్తుంది.
- ఏది మంచి స్పర్శ, ఏది చెడు స్పర్శ అన్నది మనం తెలుసుకొని ఉండాలి.

AP SCERT

Improve Your Learning

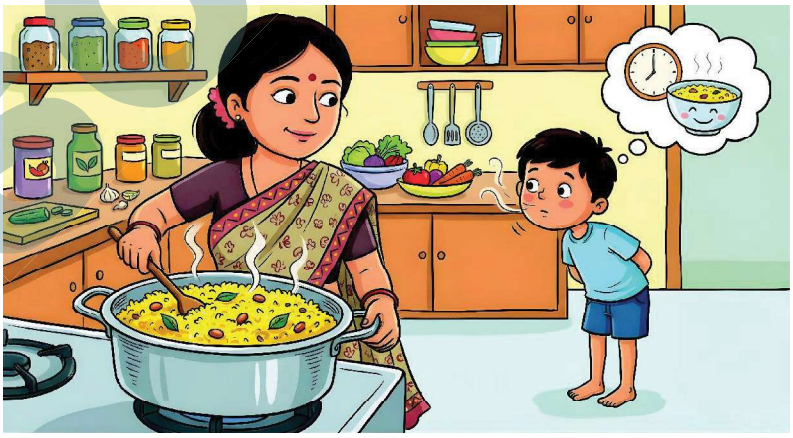
1. Name any two parts of the body.
2. Which sense organ helps us to see?
3. Who are called differently abled persons?
4. Which part of the body helps us to hear sounds?
5. Explain what a healthy body means.
6. Why should we wash hands before eating?
7. What is the difference between good touch and bad touch?
8. Rishi's mother is cooking delicious pulihora. Rishi smells the food and knows that it is pulihora. Which sense organ helps Rishi to smell the pulihora.

   A) Eyes

   B) Skin

   C) Nose

   D) Tongue

9. You played outside and came home. What should you do before eating food?

   A) Watch TV B) Wash hands C) Sleep D) Play more ( )

10. Look at the habits below. Circle the healthy habits:
    - Brushing teeth twice a day
    - Eating uncovered food
    - Washing hands
    - Playing in dirty water

AP SCERT

మీ అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరుచుకోండి

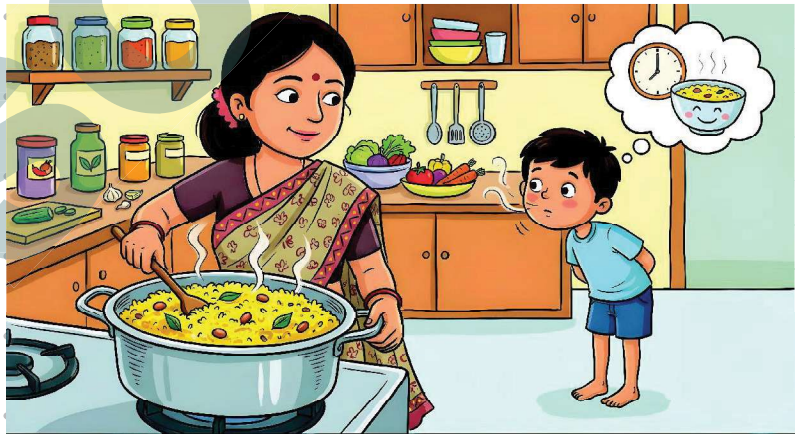
1. శరీరంలోని ఏవైనా రెండు భాగాల పేర్లు చెప్పండి.
2. చూడటానికి ఏ జ్ఞానేంద్రియం మనకు సహాయపడుతుంది?
3. విభిన్న ప్రతిభావంతులు అని ఎవరిని అంటారు?
4. శబ్దాలను వినడానికి శరీరంలోని ఏ భాగం మనకు సహాయపడుతుంది?
5. ఆరోగ్యకరమైన శరీరం అంటే ఏమిటో వివరించండి.
6. మనం తినడానికి ముందు చేతులు ఎందుకు కడుక్కోవాలి?
7. మంచి స్పర్శకు మరియు చెడు స్పర్శకు మధ్య తేడా ఏమిటి?
8. రిషి అమ్మ రుచికరమైన పులిహోర వండుతోంది. రిషి ఆ వాసనను గమనించి అది పులిహోర అని తెలుసుకుంటాడు. పులిహోర వాసనను తెలుసుకోవడానికి రిషికి సహాయపడే జ్ఞానేంద్రియం ఏది?

   ఎ) కళ్ళు

   బి) చర్మం

   సి) ముక్కు

   డి) నాలుక

9. మీరు బయట ఆడుకుని ఇంటికి వచ్చారు. ఆహారం తినే ముందు మీరు ఏమి చేయాలి? ( )

   ఎ) టీవీ చూడాలి బి) చేతులు కడుక్కోవాలి

   సి) నిద్రపోవాలి డి) ఇంకా ఎక్కువగా ఆడాలి

10. కింద ఉన్న అలవాట్లను చూడండి. ఆరోగ్యకరమైన అలవాట్ల ను గుర్తించి చుట్టూ వృత్తం గీయండి.
    - రోజుకు రెండుసార్లు పళ్ళు తోముకోవడం
    - మూతపెట్టని ఆహారం తినడం
    - చేతులు కడుక్కోవడం
    - మురికి నీటిలో ఆడటం

AP SCERT

11. Match the following:

Body part	Action/function
	Hearing
	Smelling
	Seeing
	Tasting

12. One boy likes to brush his teeth, but another boy does not. Who will have healthier teeth? Why?

13. A stranger tries to touch you in a way that makes you uncomfortable. What should you do first? ( )

A) Keep quiet B) Say 'NO' loudly

C) Go with the stranger D) Hide

14. Is it good or bad to skip bathing for many days? Explain your answer.

15. Draw and label any two sense organs and write one use for each.

.....

.....

.....

.....

AP SCERT

11. కింది వాటిని జతపరచండి:

శరీర భాగం	చేసే పని / విధి
	వినడం
	వాసన చూడటం
	చూడటం
	రుచి చూడటం

12. ఒక అబ్బాయి పళ్ళు తోముకోవడానికి ఇష్టపడతాడు, కానీ మరొక అబ్బాయి ఇష్టపడడు. ఎవరి దంతాలు ఆరోగ్యంగా ఉంటాయి? ఎందుకు?

13. ఒక అపరిచితుడు మీకు అసౌకర్యం కలిగించే విధంగా మిమ్మల్ని తాకడానికి ప్రయత్నిస్తే, మీరు మొదట ఏమి చేయాలి? ( )

ఎ) మౌనంగా ఉండాలి
బి) గట్టిగా 'వద్దు' అని చెప్పాలి
సి) ఆ అపరిచితుడితో వెళ్ళాలి
డి) దాక్కోవాలి

14. చాలా రోజుల పాటు స్నానం చేయకుండా ఉండటం మంచిదా చెడ్డదా? మీ సమాధానాన్ని వివరించండి.

15. ఏవైనా రెండు జ్ఞానేంద్రియాల పటాలు గీసి, వాటికి పేర్లు పెట్టండి మరియు ప్రతిదానికీ ఒక ఉపయోగాన్ని రాయండి.

.....

.....

.....

.....

AP SCERT

Food We Eat

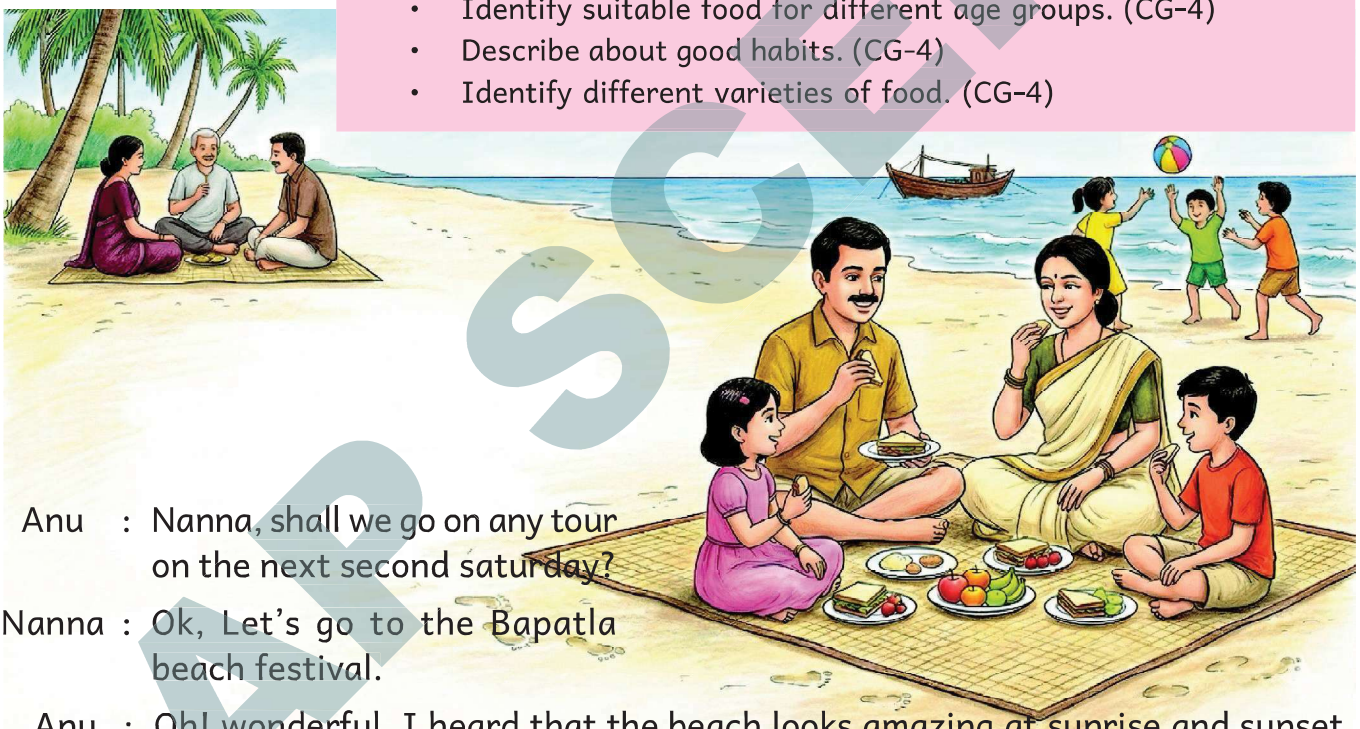

H2H9J9

Learning Outcomes

Pupils will be able to:

- Identify the need of food for all living things. (CG-2)
- Classify various food sources food from plants and animals. (CG-4)
- List out food items that can be eaten raw and that must be cooked. (CG-4)
- Identify suitable food for different age groups. (CG-4)
- Describe about good habits. (CG-4)
- Identify different varieties of food. (CG-4)

Anu : Nanna, shall we go on any tour on the next second saturday?

Nanna : Ok, Let's go to the Bapatla beach festival.

Anu : Oh! wonderful. I heard that the beach looks amazing at sunrise and sunset.

Amma : Yes, there are many stalls of toys, handicrafts, and food items in the festival.

Kiran : I am eagerly waiting to eat prawn fry that is served with lemon and onion.

Nanna : I will taste Andhra style spicy fish curry with rice.

Anu : I want to taste the badam milk and coconut water.

Naana : Don't forget to try bajjeelu and punugulu too.

Amma : We all excited to taste the food varieties in the beach festival.

Naana : Yes, "Without food life cannot go on".

AP SCERT

పాఠం 5

మనం తినే ఆహారం

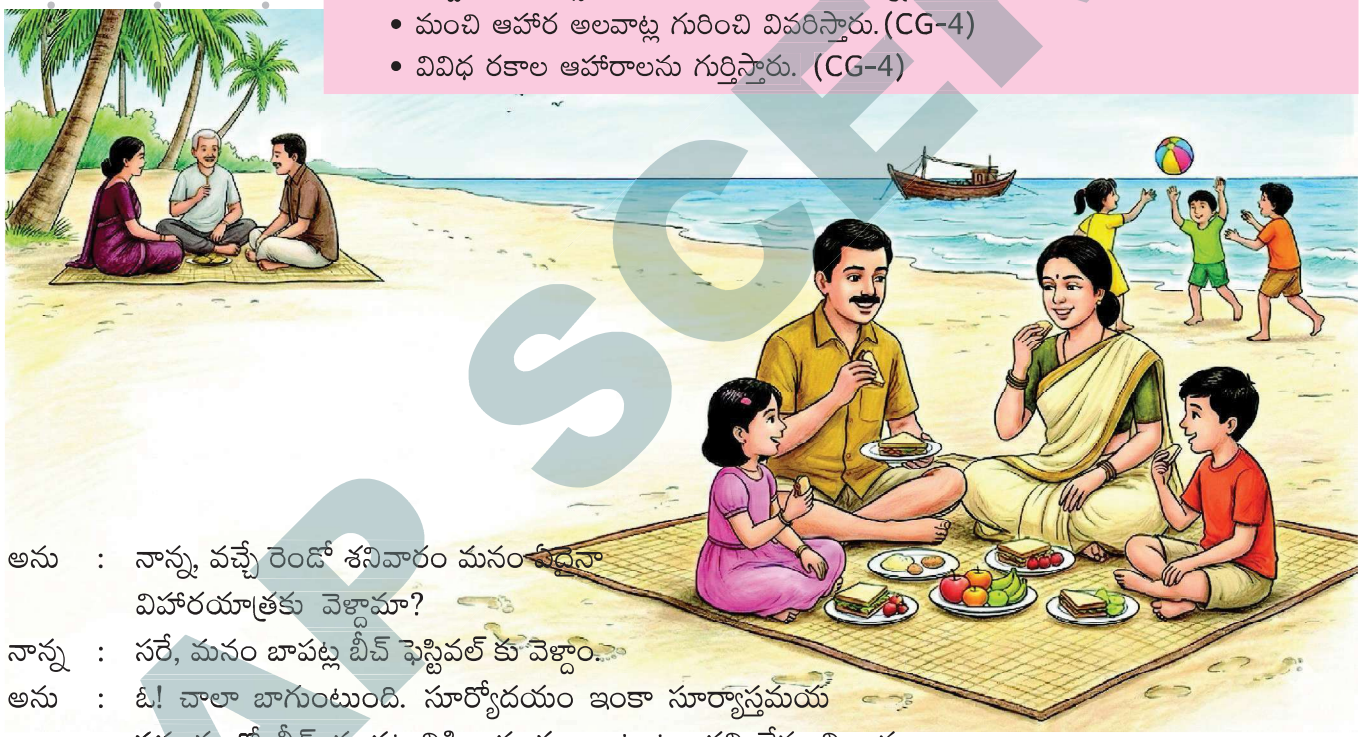

Z1W3E8

అభ్యసన ఫలితాలు

విద్యార్థులకు సిద్ధించే సామర్థ్యాలు:

- అన్ని జీవులకు ఆహారం అవసరమని గుర్తిస్తారు. (CG-2)
- మొక్కలు మరియు జంతువుల నుండి లభించే వివిధ ఆహారాలను గుర్తిస్తారు. (CG-4)
- వండకుండా తినగల ఆహారం మరియు వండి తినే ఆహారం మధ్య తేడాను తెలుసుకుంటారు. (CG-4)
- వేర్వేరు వయస్సుల వారికి సరిపోయే ఆహారాన్ని గుర్తిస్తారు. (CG-4)
- మంచి ఆహార అలవాట్ల గురించి వివరిస్తారు.(CG-4)
- వివిధ రకాల ఆహారాలను గుర్తిస్తారు. (CG-4)

అను : నాన్న, వచ్చే రెండో శనివారం మనం ఏదైనా విహారయాత్రకు వెళ్దామా?

నాన్న : సరే, మనం బాపట్ల బీచ్ ఫెస్టివల్ కు వెళ్దాం.

అను : ఓ! చాలా బాగుంటుంది. సూర్యోదయం ఇంకా సూర్యాస్తమయ సమయాల్లో బీచ్ చూడటానికి అద్భుతంగా ఉంటుందని నేను విన్నాను.

అమ్మ : అవును, ఆ ఉత్సవంలో బొమ్మలు, హస్తకళలు మరియు ఆహార పదార్థాలకు సంబంధించిన చాలా స్టాల్స్ ఉంటాయి.

కిరణ్ : నిమ్మకాయ మరియు ఉల్లిపాయలతో వడ్డించే రొయ్యల వేపుడు తినడానికి నేను ఎంతో ఆతృతగా ఎదురుచూస్తున్నాను.

నాన్న : నేను ఆంధ్రా స్టైల్, స్పైసీ చేపల పులుసును అన్నంతో రుచి చూస్తాను.

అను : నాకు బాదం పాలు మరియు కొబ్బరి నీళ్లు తాగాలని ఉంది.

నాన్న : అక్కడ బజ్జీలు మరియు పునుగులను కూడా రుచి చూడటం మర్చిపోవద్దు.

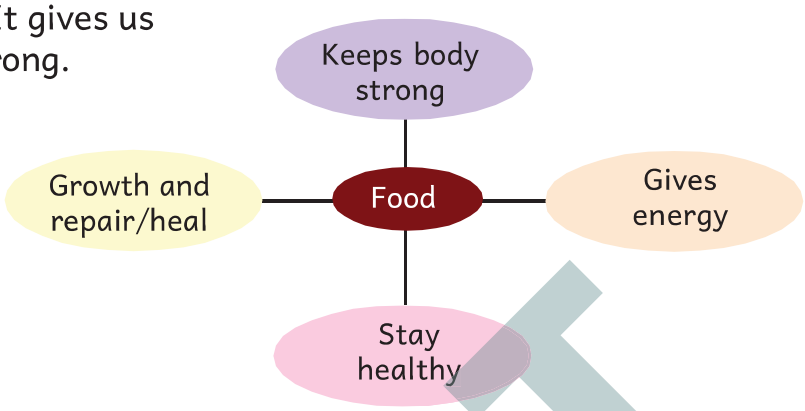
అమ్మ : మనమందరం బీచ్ ఫెస్టివల్‌లోని వివిధ రకాల ఆహార పదార్థాలను రుచి చూడటానికి ఎంతో ఉత్సాహంగా ఉన్నాం కదా!

నాన్న : అవును, "ఆహారం లేకుండా జీవనం సాగదు".

AP SCERT

Food :

The Food helps us live and grow. It gives us energy. It keeps us healthy and strong.

Food from plants :

We eat different parts of plants as food. We eat leaves of some plants, stems, flowers, fruits, seeds and also the roots. Rice is the main food item in our diet. It is produced from paddy. Wheat, and millets are the other food grains that we eat. We eat food grains other than paddy like pearl millet (sajjalu), little millet (samalu), finger millet (raagulu) and Italian millet (korralu).

Look at the following edible part of the plants.

Paddy

Wheat

Pearl millet

Some plants give us food from the roots like carrot, beetroot and radish.

Carrot

Beetroot

Radish

Let Us Know !

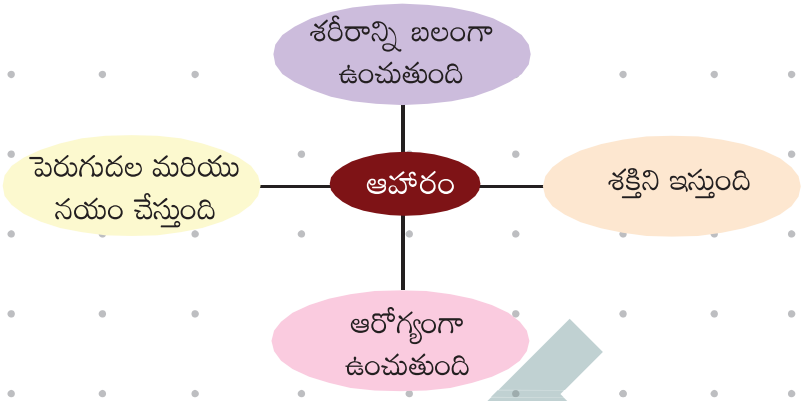
We get jaggery and sugar from sugarcane.

APSCERT

ఆహారం :

ఆహారం మనం జీవించడానికి మరియు పెరగడానికి సహాయ పడుతుంది. ఇది మనకు శక్తిని ఇస్తుంది. ఇది మనల్ని ఆరోగ్యంగా మరియు దృఢంగా ఉంచుతుంది.

మొక్కల నుండి ఆహారం :

మొక్కలో వివిధ భాగాలను మనం ఆహారంగా తింటాం. కొన్ని మొక్కల ఆకులు, కాండం, పుష్పాలు, పండ్లు, విత్తనాలు, వేర్లను కూడా మనం తింటాం. అన్నం మన ఆహారంలో ప్రధానమైనది. ఇది వరి పంట నుండి లభిస్తుంది. ఇతర ధాన్యాలైన గోధుమ, చిరుధాన్యాలు ఆహారంగా తింటాం. మనం వరి కాకుండా సజ్జలు, సామలు, రాగులు, కొర్రలు మొదలగు ఆహార ధాన్యాలను ఆహారంగా తీసుకుంటాం.

మొక్కల్లో మనం తినదగ్గ భాగాలను చూద్దాం.

వరి

గోధుమ

సజ్జలు

క్యారెట్, బీట్రూట్, ముల్లంగి వంటి మొక్కల వేర్లను మనం ఆహారంగా తీసుకుంటాము.

క్యారెట్

బీట్రూట్

ముల్లంగి

తెలుసుకుందాం !

మనకు చెరకు నుండి చక్కెర మరియు బెల్లం లభిస్తాయి.

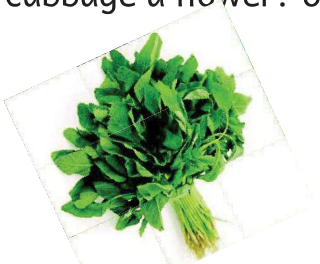
APSCERT

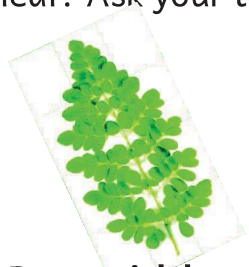
The most **nutrient** part of the plant is a leaf.
We eat different types of leaves.

Food from leaves :

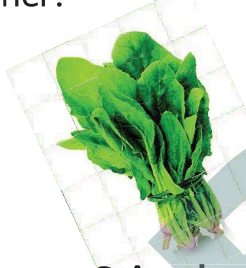
Is cabbage a flower? or a leaf? Ask your teacher.

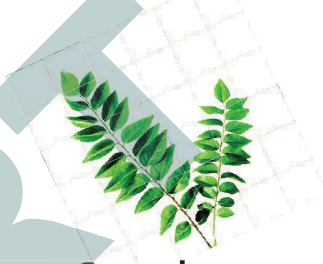
Amaranthus

Drumstick leaves

Spinach

Curry leaves

We eat the flowers of banana and cauliflower. Cloves (lavanga) are the flavoured dry buds used as condiments. Saffron flowers are used in making special food items.

Banana flower

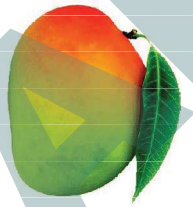

Cauliflower

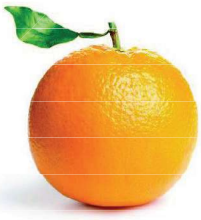

Cloves

We love to eat the fruits like mango, orange, jackfruit, papaya, apple, banana, grapes, muskmelon and watermelon. Do all fruits taste sweet? We must eat all fruits. They give us good health.

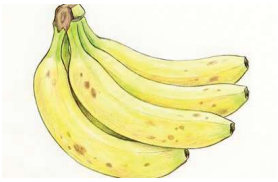
Mango

Orange

Apple

Banana

Which fruit do you like most?

Amazing Facts

Mushroom is a fungi which has many nutrients.

APSCERT

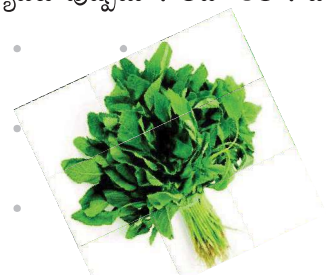

మొక్కలో అత్యధిక **పోషకాలను** కలిగే భాగం ఆకు.

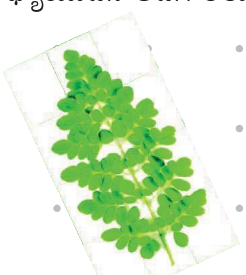
మనం రకరకాల ఆకులను తింటాం.

ఆకుకూరలు నుండి లభించే ఆహారం:

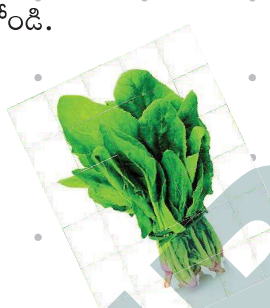
క్యాబేజి పుష్పమా? లేదా ఆకా? మీ ఉపాధ్యాయుడిని అడిగి తెలుసుకోండి.

తోటకూర

మునగ ఆకులు

పాలకూర

కరివేపాకు

మనం అరటి, క్యాలీఫ్లవర్ పుష్పాలను ఆహారంగా తీసుకుంటాం. లవంగాలు సుగంధభరితమైన ఎండిన మొగ్గలు, వీటిని మనం సుగంధ ద్రవ్యాలుగా ఉపయోగిస్తాము. కుంకుమ పువ్వును కొన్ని ఆహార పదార్థాల తయారీలో ప్రత్యేకంగా వాడుతారు.

అరటిపువ్వు

క్యాలీఫ్లవర్

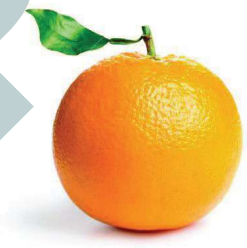

లవంగాలు

మనం మామిడి, నారింజ, పనస, బొప్పాయి, ఆపిల్, అరటి, ద్రాక్ష, కర్బూజ, పుచ్చకాయ వంటి పండ్లను చాలా ఇష్టంగా తింటాం. అన్ని పండ్లు తీయగా ఉంటాయా? మనం అన్ని పండ్లను తినాలి. అవి మంచి ఆరోగ్యాన్నిస్తాయి.

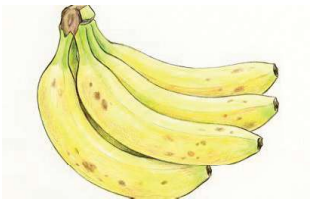
మామిడి

నారింజ

ఆపిల్

అరటి

మీకు ఏ పండు అంటే ఎక్కువ ఇష్టం?

అద్భుతమైన నిజాలు

పుట్టగొడుగు ఒక శిలీంధ్రం. అనేక పోషకాలను కలిగి ఉంటుంది.

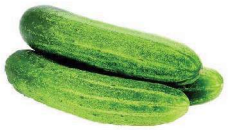

APSCERT

Tomato and cucumber are also fruits, but we consider these as vegetables.

Tomato

Cucumber (Keera)

Which part of this fruit do we eat?

.....

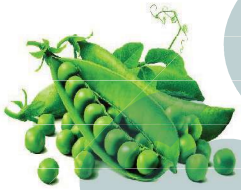

Let us know where cooking oil comes from.

We can get oil from the seeds of groundnut, sesame, mustard, sunflower and olive. Cashew, peas, cowpeas and groundnuts are seeds that we eat.

Cashew

Peas

Cowpeas

Groundnuts

Pulses like red gram, green gram, black gram and cereals like paddy, wheat are all seeds. These seeds are used in cooking.

Food from animals :

We get many types of food from animals. We eat eggs and meat as our food. We drink milk. Cows, goats, buffaloes give us milk. We get different products from milk like curd, ghee, butter, cheese etc.

Observe the food items in your home. Identify and write any four items that are prepared using milk.

1) .....

2) .....

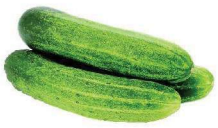
3) .....

AP SCERT

టమాటా, కీరదోస కూడా పండ్లే కానీ వీటిని మనం కూరగాయలుగా ఉపయోగిస్తాం.

టమాటా

కీరదోస

ఈ పండులో ఎక్కువగా ఏ భాగాన్ని మనం తింటాం?

.....

వంటనూనెలు ఎక్కడి నుంచి లభిస్తాయో నీకు తెలుసా?

వేరుశనగ, నువ్వులు, ఆవాలు, సూర్యకాంతం, ఆలివ్ విత్తనాల నుండి మనం నూనెలు పొందగలం. జీడిపప్పు, పచ్చిబఠానీలు, అలసందలు, వేరుశనక్కాయలు విత్తనాలను మనం తింటాం.

జీడిపప్పు

బఠాణి

అలసందలు

వేరుశనగకాయలు

కందులు, పెసలు, మినుములు మొదలైన పప్పు దినుసులను, వరి, గోధుమ వంటి గింజలను వంటకి ఉపయోగిస్తారు.

జంతువుల నుండి లభించే ఆహారం :

మనకు జంతువుల నుండి చాలా రకాల ఆహారం లభిస్తాయి. గుడ్లు, మాంసాన్ని ఆహారంగా తింటాం. పాలు తాగుతాం. ఆవులు, మేకలు, గేదెలు మనకు పాలు ఇస్తాయి. పాల నుండి మనకు పెరుగు, నెయ్యి, వెన్న, జున్ను మొదలైనవి లభ్యమవుతాయి.

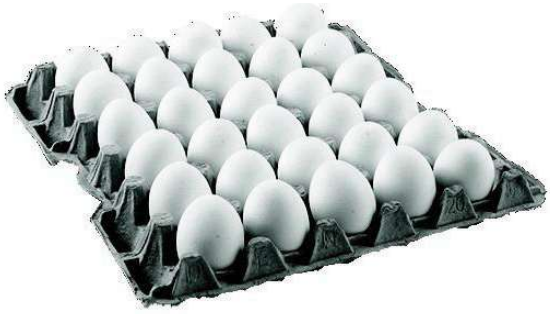
మీ ఇంటిలో తయారు చేసే ఆహార పదార్థాలను గమనించండి. వాటిలో పాలతో తయారు చేసే ఏవైనా నాలుగు వంటకాల పేర్లు రాయండి.

1) .....

2) .....

3) .....

AP SCERT

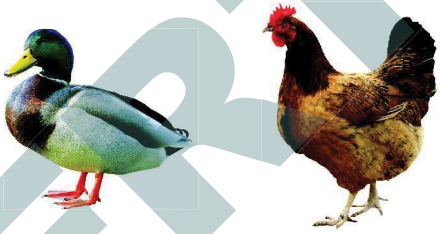

We rear some birds like ducks and hens for eggs and meat.

Can you name any food item prepared with egg?

People rear sheep, goat, hen etc. Some eat the meat of these animals.

People also eat sea animals like fish, prawns, crabs and snails in food.

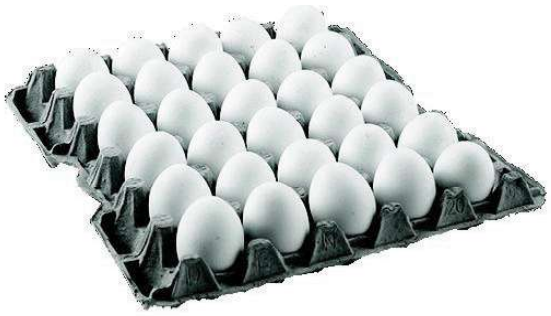

AP SCERT

Amazing Facts

In some countries like India, France, China and Nigeria some people eat snails as a special dish. It is rich in protein, low in fat and contains vitamins.

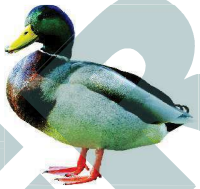

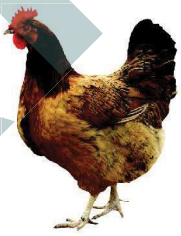

మనం మాంసం, గుడ్ల కొరకు కోళ్ళు, బాతులను లాంటి కొన్ని పక్షులను పెంచుకుంటాం.

గుడ్డుతో తయారు చేసిన ఏదైనా ఆహార పదార్థం పేరు నీవు తెలుపగలవా?

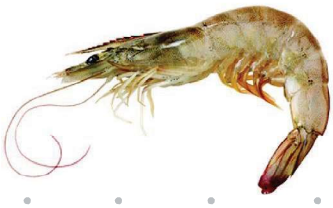
ప్రజలు మేకలు, గొర్రెలు, కోళ్ళు మొదలైనవి పెంచుకుంటారు. కొంతమంది వీటి మాంసాన్ని తింటారు.

అలాగే చేపలు, రొయ్యలు, పీతలు, నత్తలు వంటి సముద్రజీవులను ఆహారంగా తీసుకుంటాం.

అద్భుతమైన నిజాలు

భారతదేశం, ఫ్రాన్స్, చైనా మరియు నైజీరియా వంటి కొన్ని దేశాలలో కొంత మంది ప్రజలు నత్తలను ప్రత్యేక వంటకంగా తింటారు. ఇది ప్రోటీన్ సమృద్ధిగా ఉండి, కొవ్వు తక్కువగా ఉండటమే కాకుండా విటమిన్లు కూడా కలిగి ఉంటుంది.

AP SCERT

How do you help your mother in household work?

John helps his mother to chop or cut vegetables. While cutting, he eats them directly.

Cooked Food - Raw Food :

Which vegetables can we eat directly?

Can we eat brinjal without cooking?

We cannot eat rice, meat etc. without cooking. We can eat some vegetables without cooking. For example: carrot, onion, cucumber (kheera) etc.

Write some food items that can be eaten after cooking and that can be eaten raw.

Cooked					
Raw					

Healthy food and Junk food :

Healthy food like fruits, vegetables, milk, eggs, and grains helps us stay strong and fit. Junk food can make us weak and lazy, so we should avoid it. Eating healthy food at the right time keeps us active and happy.

Let us Do

Draw a green box for healthy food and red box for junk food in this table.

Food item	Healthy food	Junk food
Fruits		
Potato chips		
Cool drinks		
Pani puri		
Sweet potato		

AP SCERT

మీ అమ్మకు నువ్వు ఇంటి పనులలో ఏ విధంగా సహాయపడతావు?

జాన్ వాళ్ళమ్మకు కూరగాయలను చిన్న చిన్న ముక్కలుగా తరగటంలో సహాయపడతాడు. ఆ కూరగాయ ముక్కలను కోసే టప్పుడు జాన్ ముక్కలను నేరుగా తింటాడు.

వండుకుని తినే పదార్థాలు - వండకుండా తినే పదార్థాలు :

మనం ఏ కూరగాయలను నేరుగా తినగలం?

వంకాయను వండకుండా తినగలమా?

మనం బియ్యం, మాంసం మొదలైన వాటిని వండకుండా తినలేం. కొన్ని కూరగాయలను మనం వండకుండా తినవచ్చు. ఉదా: క్యారెట్, ఉల్లి, కీరదోస మొదలైనవి. కొన్ని వండి తినేవి, వండకుండా నేరుగా తినే ఆహారపదార్థాలు రాయండి.

వండినవి					
వండకుండా నేరుగా తినేవి					

ఆరోగ్యకరమైన ఆహారం మరియు జంక్ ఫుడ్ :

పండ్లు, కూరగాయలు, పాలు, గుడ్లు మరియు ధాన్యాలు వంటి ఆరోగ్యకరమైన ఆహారం మనలను బలంగా మరియు ఆరోగ్యంగా ఉంచుతుంది. జంక్‌ఫుడ్ మనలను బలహీనంగా మరియు అలసత్వంగా మార్చుతుంది. కాబట్టి దానిని తినకూడదు. సరైన సమయంలో ఆరోగ్యకరమైన ఆహారం తీసుకోవడం వల్ల మనం చురుకుగా మరియు ఆనందంగా ఉంటాము.

మనం చేద్దాం

ఈ పట్టికలో ఆరోగ్యకరమైన ఆహారాన్ని ఆకుపచ్చ పెట్టెతోను, జంక్ ఫుడ్‌ను ఎరుపు పెట్టెతోను సూచించండి.

ఆహార పదార్థం	ఆరోగ్యకరమైన ఆహారం	జంక్ ఫుడ్
పండ్లు		
బంగాళదుంప చిప్స్		
చల్లని శీతల పానీయాలు		
పానీ పూరి		
చిలకడదుంప		

AP SCERT

Good food habits :

Good food habits help us stay strong, healthy, and active. We should eat fresh and clean food every day. Eating fruits, vegetables, milk, and grains keeps our body fit. We should drink plenty of water and avoid junk food like chips and soft drinks. Eating at the right time and chewing food properly are also good habits. We should never waste food and always wash our hands before and after eating.

Activity :

Tick (✓) the good food habits you have:

1. I wash my hands before and after having meal. ( )
2. I chew the food well and eat slowly. ( )
3. I do not leave food in my plate, at home and in school. ( )
4. I eat all the vegetables in the sambar. ( )
5. I eat curry leaves and coriander in the curries. ( )
6. I sit properly while eating and do not spill food from plate. ( )
7. I wash the fruits and vegetables before eating or cooking. ( )

Varieties of food :

Our state, Andhra Pradesh is known for it's spicy and delicious food. It is colourful and full of flavour. People here eat rice as the main food along with many tasty curries and pickles. Pulihora (tamarind rice), pappu (dhal), sambar, and rasam are common dishes. Gongura pachadi made from sour leaves is very famous in Andhra. The Coastal Andhra Pradesh is famous for seafood where as the Rayalaseema for food with millets. During festivals, people prepare special sweets like pootharekulu and bobbatlu.

Activity :

Ugadi, Vinayaka chavithi, Christmas, Sankranthi, Ramzan

AP SCERT

మంచి ఆహార అలవాట్లు :

మంచి ఆహార అలవాట్లు మనలను బలంగా, ఆరోగ్యంగా మరియు చురుకుగా ఉంచుతాయి. మనం ప్రతిరోజూ తాజా మరియు శుభ్రమైన ఆహారాన్ని తినాలి. పండ్లు, కూరగాయలు, పాలు మరియు ధాన్యాలు తినడం వల్ల మన శరీరం ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది. మనం నీళ్ళు ఎక్కువగా తాగాలి మరియు చిప్స్, శీతల పానీయాలు వంటి జంక్ ఫుడ్‌ను నివారించాలి. సరైన సమయంలో భోజనం చేయడం మరియు ఆహారాన్ని బాగా నమలడం కూడా మంచి అలవాట్లు. మనం ఎప్పుడూ ఆహారాన్ని వృథా చేయకూడదు మరియు భోజనం ముందు మరియు తరువాత చేతులు తప్పనిసరిగా కడుక్కోవాలి.

కృత్యం :

మీకున్న మంచి ఆహారపు అలవాట్లకు ఎదురుగా (✓) మార్కు పెట్టండి:

1. భోజనానికి ముందు, తర్వాత చేతులు శుభ్రం చేసుకుంటాను. ( )
2. ఆహారాన్ని బాగా నమిలి, మెల్లగా తింటాను. ( )
3. ఇంట్లో, పాఠశాలలో తినేటప్పుడు నా కంచంలో ఆహారాన్ని మిగల్చను. ( )
4. సాంబారులో అన్ని కూరగాయలను నేను తింటాను. ( )
5. కూరలలో వేసిన కరివేపాకు, కొత్తిమీరలను తింటాను. ( )
6. తినేటప్పుడు సరిగా కూర్చుంటాను, కంచం చుట్టూ ఆహారం చల్లను. ( )
7. తినడానికి, వండటానికి ముందు పండ్లు, కూరగాయలను శుభ్రంగా కడుగుతాను. ( )

విభిన్న రకాల ఆహారం :

మన రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్ మసాలా మరియు కారంతో కూడిన రుచికరమైన ఆహారానికి ప్రసిద్ధి చెందింది. ఇక్కడ ఆహారం రకరకాల రంగులతో, ఘుమఘుమలతో నిండివుంటుంది. ఇక్కడి ప్రజలు అన్నాన్ని ప్రధాన ఆహారంగా తీసుకుంటూ, అనేక రుచికరమైన కూరలు మరియు పచ్చళ్లతో భోజనం చేస్తారు. పులిహోర, పప్పు, సాంబార్ మరియు రసం సాధారణంగా తినే వంటకాలు. పుల్లని ఆకులతో తయారుచేసే గోంగూర పచ్చడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో చాలా ప్రసిద్ధి. ఆంధ్రప్రదేశ్ తీర ప్రాంతం సముద్ర ఆహారానికి ప్రసిద్ధి కాగా, రాయలసీమ ప్రాంతం చిరుధాన్యాలతో (మిల్లెట్లు) చేసిన ఆహారానికి ప్రసిద్ధి. పండుగల సమయంలో పూతరేకులు, బొబ్బట్లు వంటి ప్రత్యేకమైన తీపి వంటకాలను ప్రజలు తయారు చేస్తారు.

కృత్యం :

ఉగాది, వినాయక చవితి, క్రిస్మస్, సంక్రాంతి, రంజాన్.

AP SCERT

Write the name of the food with the festival from the given list.

.....

.....

.....

.....

.....

Let us Do

Preparing Lemon Juice :

During summer most of us prefer to drink cool drinks, but they are harmful to our bodies. Instead, we can drink fruit juices like lemon juice. It keeps us cool and healthy.

Do you know how lemon juice is prepared?

1. Wash a lemon with clean water.
2. Cut the lemon into two halves. (Ask elders to cut lemon with the knife)

APSCERT

ఇచ్చిన జాబితా నుండి ఆహారం పేరును సంబంధిత పండుగతో కలిపి రాయండి.

.....

.....

.....

.....

.....

మనం చేద్దాం

నిమ్మరసం తయారుచేయడం :

వేసవి కాలంలో మనలో చాలామంది కూల్‌డ్రింక్స్ తాగడానికి ఇష్టపడతారు. కానీ అవి మన శరీరానికి హానికరం. వాటి బదులు నిమ్మరసం వంటి పండ్ల రసాలను తాగవచ్చు. నిమ్మరసం మన శరీరాన్ని చల్లగా మరియు ఆరోగ్యంగా ఉంచుతుంది.

నిమ్మరసం ఎలా తయారు చేస్తారో మీకు తెలుసా?

1. నిమ్మకాయను శుభ్రమైన నీటితో బాగా కడగాలి.
2. నిమ్మకాయను రెండు ముక్కలుగా కోయాలి. (కత్తితో కోయడానికి పెద్దల సహాయం తీసుకోవాలి)

APSCERT

3. Hold one half over a glass and squeeze gently to get the juice.
4. Remove any seeds that fall in.
5. Add some more water, a little sugar and a pinch of salt.
6. Stir it well with a spoon until the sugar is mixed properly.

Now , the fresh lemon juice is ready to drink.

Food for different age groups :

Some people need special kinds of food. Because, their body needs extra care. These groups include small children, and old people also.

In infants teeth are absent. Hence they are unable to chew the food. So, they are given either milk or soft food. People who are old lose their teeth and cannot chew. They too eat soft food. So, food habits change according to age.

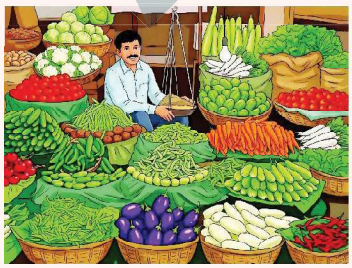
Activity :

Ask your elders and fill in the table.

Age	What they can eat	What they cannot eat
2 Years old 20 Years old 80 Years old		

Amazing Facts

The food we eat every day does not come to our plate directly. It goes through many places before it reaches us. Generally plant based foods are grown on farms. Eggs are produced at poultry farms, milk and milk products are produced at diary farms. These are all are transported to shops where people buy them.

AP SCERT

3. ఒక ముక్కను గ్లాస్ పై ఉంచి, నెమ్మదిగా నొక్కి రసం తీయండి.
4. గ్లాస్‌లో పడిన విత్తనాలను తీసేయండి.
5. కొంత నీరు, తక్కువ చక్కెర మరియు ఒక చిటికెడు ఉప్పు జోడించండి.
6. చక్కెర బాగా కలిసేవరకు స్పూన్‌తో బాగా కలపండి.

ఇప్పుడు, తాజా నిమ్మరసం తాగడానికి సిద్ధంగా ఉంది.

వివిధ వయసుల వారు తీసుకునే ఆహారం :

కొంతమందికి ప్రత్యేకమైన ఆహారం అవసరం ఎందుకంటే వారి శరీరానికి అదనపురక్షణ అవసరం ఉంటుంది వీరిలో చిన్న పిల్లలు మరియు వృద్ధులు కూడా ఉంటారు.

చిన్న పిల్లలకు దంతాలు ఉండవు. వారు ఆహారాన్ని నమలలేరు. అందుకే, వారికి పాలు లేక మెత్తని ఆహారాన్ని ఇస్తారు. వృద్ధులయినప్పుడు దంతాలు ఊడడం వలన నమలలేరు. వారు కూడా మెత్తని ఆహారాన్ని మాత్రమే తింటారు. అందువలన, ఆహారపు అలవాట్లు వయసును బట్టి మారుతూ ఉంటాయి.

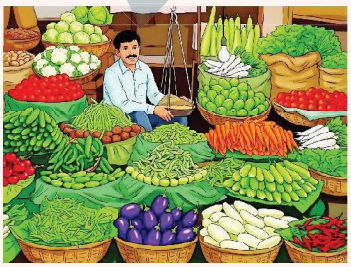
కృత్యం :

మీ పెద్దలతో మాట్లాడి క్రింది ఇవ్వబడిన పట్టికను పూర్తిచేయండి.

వయసు	తినగలిగేవి	తినలేనివి
2 సంవత్సరాలు		
20 సంవత్సరాలు		
80 సంవత్సరాలు		

అద్భుతమైన నిజాలు

మనం ప్రతిరోజూ తినే ఆహారం నేరుగా మన పళ్ళెంలోకి రాదు. అది మనల్ని చేరడానికి ముందు అనేక దశలు ఉంటాయి. సాధారణంగా మొక్కల ఆధారిత ఆహారాలు పొలాల్లో పండిస్తారు. గుడ్లు కోళ్ల ఫారాల్లో ఉత్పత్తి అవుతాయి. పాలు మరియు పాల ఉత్పత్తులు డైరీ ఫారాల్లో ఉత్పత్తి అవుతాయి. ఇవన్నీ దుకాణాలకు రవాణా చేయబడతాయి. అక్కడి నుండి ప్రజలు వాటిని కొనుగోలు చేస్తారు.

AP SCERT

Match the following

Activity :

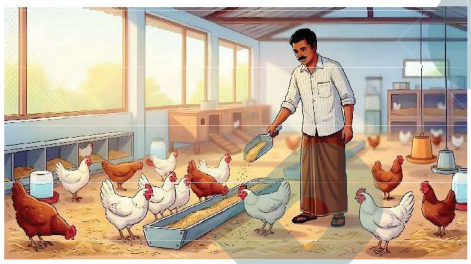
Shop keeper

Poultry farmer

Farmer

Fisherman

Let Us Know !

Our Mid-day meal :

In school, we get a mid-day meal. It gives us healthy food like rice, dhal, vegetables, eggs, chikki and raagi java. These foods help us grow properly and concentrate better. Mid-day meals make sure every child gets at least one nutritious meal every day.

We should know that food is an important part of our life. It keeps us fit and healthy. So, we should eat healthy food.

© NCERT

జతపరచండి

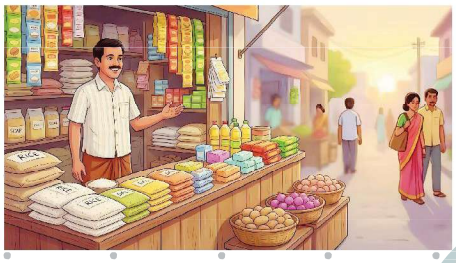
కృత్యం :

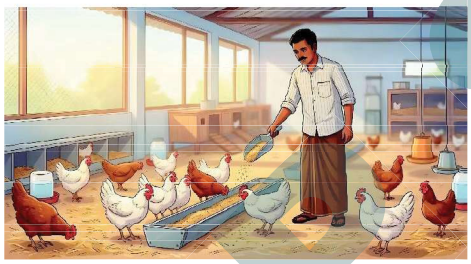
దుకాణదారుడు

పౌల్ట్రీ రైతు

రైతు

మత్స్యకారుడు

తెలుసుకుందాం !

మన మధ్యాహ్న భోజనం :

పాఠశాలలో మనకు మధ్యాహ్న భోజనం లభిస్తుంది. ఇందులో అన్నం, పప్పు, కూరగాయలు, గుడ్లు, చిక్కి మరియు రాగి జావ వంటి ఆరోగ్యకరమైన ఆహారాన్ని అందిస్తారు. ఈ ఆహారం మనం సరిగ్గా ఎదగడానికి మరియు పాఠాలపై బాగా ఏకాగ్రత చూపడానికి సహాయ పడుతుంది. ప్రతి బిడ్డకు ప్రతిరోజూ కనీసం ఒక పూట అయినా పౌష్టికాహారం అందేలా మధ్యాహ్న భోజన పథకం చూస్తుంది.

ఆహారం మన జీవితంలో ఒక ముఖ్యమైన భాగమని మనం తెలుసుకోవాలి. ఇది మనల్ని దృఢంగా మరియు ఆరోగ్యంగా ఉంచుతుంది. కాబట్టి, మనం ఎల్లప్పుడూ ఆరోగ్య కరమైన ఆహారాన్నే తినాలి.

© NCERT

Shubh Dhin Bhojan

Shub dhin bhojan or Thidhi bhojan is an innovative community participation programme that complements the Mid Day Meal scheme. Under this programme, the local commu - nity voluntarily provides nutritious food items or a complete meal for the students on special occasions like festivals, birthdays, anniversaries, marriages, and days of national importance. This shows the love and care of the community towards the students.

Key Words

raw food, cooked food, digestion, healthy habits, community, nutritious.

What we have learnt ?

- Food is essential to live and work. Birds and animals too need food.
- Different foods are needed for different age groups.
- We get food from plants and animals.
- We eat leaves, stems, flowers, fruits, seeds and roots of different plants as our food.
- We get milk, meat and eggs from animals.
- We cook different food items in different methods using different utensils.

Improve Your Learning

1. Why do all living things need food?
2. Name two food items we get from plants.
3. Write the name of one food item eaten raw.
4. Explain the difference between food from plants and food from animals.

AP SCERT

శుభ్ దిన్ భోజన్ :

శుభ్ దిన్ భోజన్ లేదా తిథి భోజనం అనేది మధ్యాహ్న భోజన పథకానికి అదనంగా అమలు చేస్తున్న ఒక వినూత్న సమాజ భాగస్వామ్య కార్యక్రమం. ఈ కార్యక్రమం కింద, పండుగలు, పుట్టినరోజులు, వార్షికోత్సవాలు, వివాహాలు మరియు జాతీయ ప్రాముఖ్యత కలిగిన రోజుల వంటి ప్రత్యేక సందర్భాలలో స్థానిక సమాజం స్వచ్ఛందంగా విద్యార్థులకు పౌష్టికాహారాన్ని లేదా పూర్తి భోజనాన్ని అందిస్తుంది. ఇది విద్యార్థుల పట్ల సమాజానికి ఉన్న ప్రేమ మరియు శ్రద్ధను చాటిచెబుతుంది

కీలక పదాలు

వండని ఆహారం, వండిన ఆహారం, జీర్ణం, ఆరోగ్యకరమైన అలవాట్లు, సమాజం, పోషక పరమైన.

మనం ఏమి నేర్చుకున్నాం ?

- మనం నివసించడానికి, పనిచేయడానికి ఆహారం అవసరం. పక్షులు, జంతువులకు కూడా ఆహారం అవసరం.
- వివిధ వయసుల వారికి వివిధ రకాల ఆహారం అవసరం.
- మొక్కలు, జంతువుల నుండి మనకు ఆహారం లభిస్తుంది.
- వివిధ రకాల మొక్కల ఆకులు, కాండం, పూలు, పండ్లు, విత్తనాలు, వేర్లను ఆహారంగా ఉపయోగిస్తాం.
- జంతువుల, పక్షుల నుండి పాలు, మాంసం, గుడ్లు లభిస్తాయి.
- వివిధ రకాల ఆహారపదార్థాలను వండటానికి రకరకాల పద్ధతులను, పాత్రలను ఉపయోగిస్తాం.

మీ అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరుచుకోండి

1. అన్ని జీవులకు ఆహారం ఎందుకు అవసరం?
2. మొక్కల నుండి లభించే రెండు ఆహార పదార్థాల పేర్లు వ్రాయండి.
3. పచ్చిగా తినే ఒక ఆహార పదార్థం పేరు వ్రాయండి.
4. మొక్కల నుండి వచ్చే ఆహారం మరియు జంతువుల నుండి వచ్చే ఆహారం మధ్య తేడాను వివరించండి.

AP SCERT

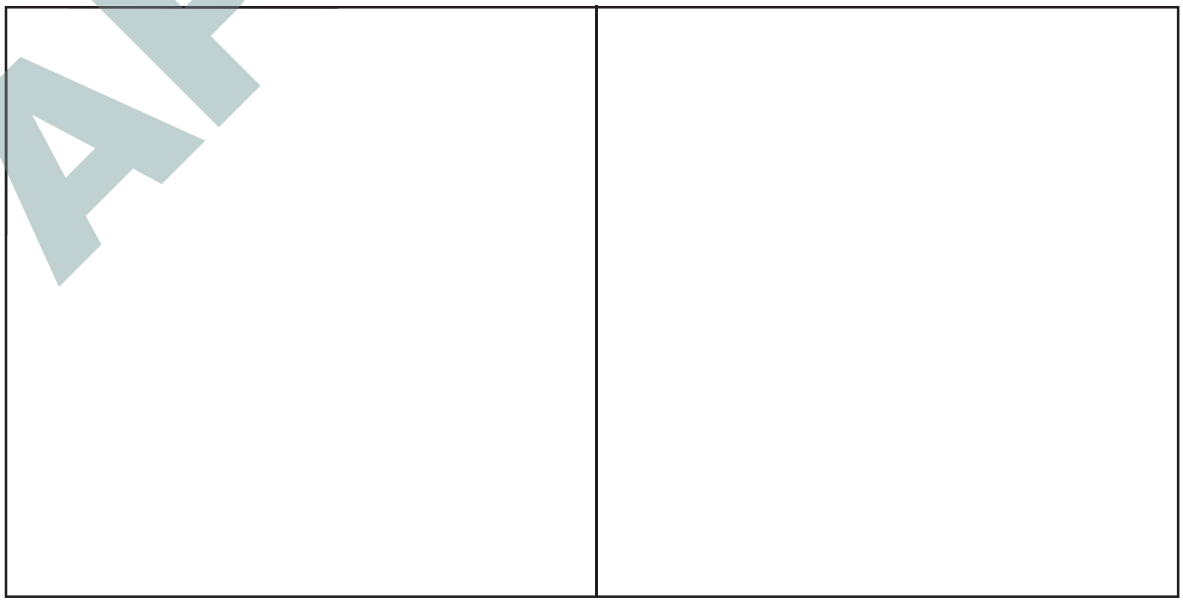
5. Why should some foods be cooked before eating?
6. What are good food habits? Explain with one example.
7. Why should we eat different varieties of food?
8. Rani eats rice, vegetables, and fruits every day. What does this tell about her food habit? ( )

   A) Bad habit B) Good habit

   C) Lazy habit D) Wrong habit
9. After playing, you want to eat food. What good habit should you follow before eating?
10. Match the following:

Food Item	**Source**
Milk	Bird
Rice	Tree
Egg	Animal
Mango	Plant

11. Group the following foods : Carrot, Rice, Apple, Chapati
    - Eaten raw : _____
    - Must be cooked : _____
12. Is it good to eat only junk food every day?
13. Your friend wastes food on the plate. Is it right or wrong? Give one reason.
14. Draw and name four foods from plants and four foods from animals.

AP SCERT

5. కొన్ని ఆహారాలను తినే ముందు ఎందుకు వండాలి?

6. మంచి ఆహార అలవాట్లు ఏమిటి? ఒక ఉదాహరణతో వివరించండి.

7. మనం ఎందుకు వివిధ రకాల ఆహారాలను తినాలి?

8. రాణి ప్రతిరోజూ అన్నం, కూరగాయలు మరియు పండ్లు తింటుంది. ఇది ఆమె ఆహార అలవాటు గురించి ఏమి చెబుతుంది? ( )

ఎ) చెడు అలవాటు　　బి) మంచి అలవాటు

సి) అలసత్వపు అలవాటు　　డి) తప్పు అలవాటు

9. ఆడుకున్న తర్వాత మీరు ఆహారం తినాలనుకుంటున్నారు. తినే ముందు ఏ మంచి అలవాటు పాటించాలి?

10. సరిపోల్చండి :

ఆహార పదార్థం	**ఆధారం**
పాలు	పక్షి
బియ్యం	చెట్టు
గుడ్డు	జంతువు
మామిడి	మొక్క

11. ఈ ఆహారాలను వర్గీకరించండి : క్యారెట్, బియ్యం, ఆపిల్, చపాతి

· పచ్చిగా తినేవి : _____

· వండి తినవలసినవి : _____

12. ప్రతిరోజూ జంక్ ఫుడ్ మాత్రమే తినడం మంచిదేనా?

13. మీ స్నేహితుడు ప్లేటులో ఆహారాన్ని వృథా చేస్తున్నాడు. అది సరైనదా లేదా తప్పా? ఒక కారణం చెప్పండి.

14. మొక్కల నుండి, జంతువులనుండి వచ్చే నాలుగు ఆహారపదార్థాల చిత్రాలను గీయండి మరియు వాటి పేర్లు వ్రాయండి.

AP SCERT

15. Write a slogan on your own on 'Healthy food'.
16. Rishi's family is celebrating a festival today. Write the name of the festival and one traditional food they might prepare.
17. Anand eats only biscuits and soft drinks every day. Write any five healthy foods he can eat to stay healthy and write the reasons why these foods are better.

.....

.....

.....

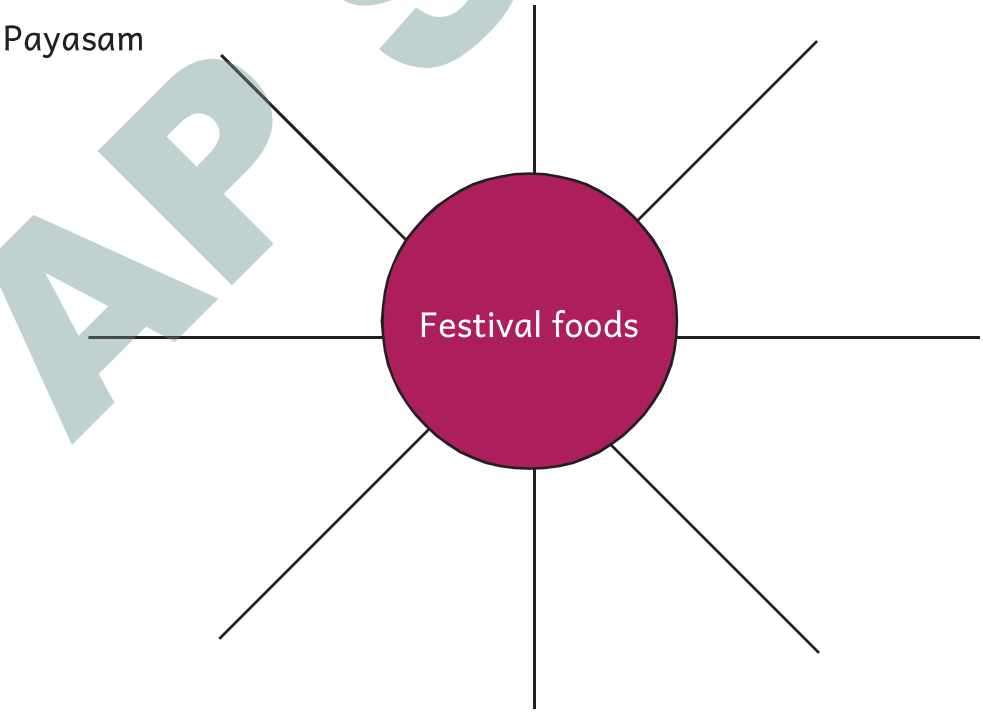
.....

.....

.....

.....

18. Make a Concept map of different food varities you eat during festivals.

AP SCERT

15. 'ఆరోగ్యకరమైన ఆహారం' పై ఒక నినాదం (స్లోగన్) తయారు చేయండి.

16. రిషి కుటుంబం ఈరోజు పండుగ జరుపుకుంటున్నారు. ఆ పండుగ పేరు మరియు వారు తయారుచేసే ఒక సాంప్రదాయ ఆహారాన్ని రాయండి.

17. ఆనంద్ ప్రతిరోజూ బిస్కెట్లు మాత్రమే తింటాడు మరియు శీతల పానీయాలు తాగుతాడు. ఆరోగ్యంగా ఉండటానికి అతను తినదగిన ఏవైనా ఐదు ఆరోగ్యకరమైన ఆహారాలను వ్రాసి, ఈ ఆహారాలు ఎందుకు మంచివో కారణాలను వ్రాయండి.

.....

.....

.....

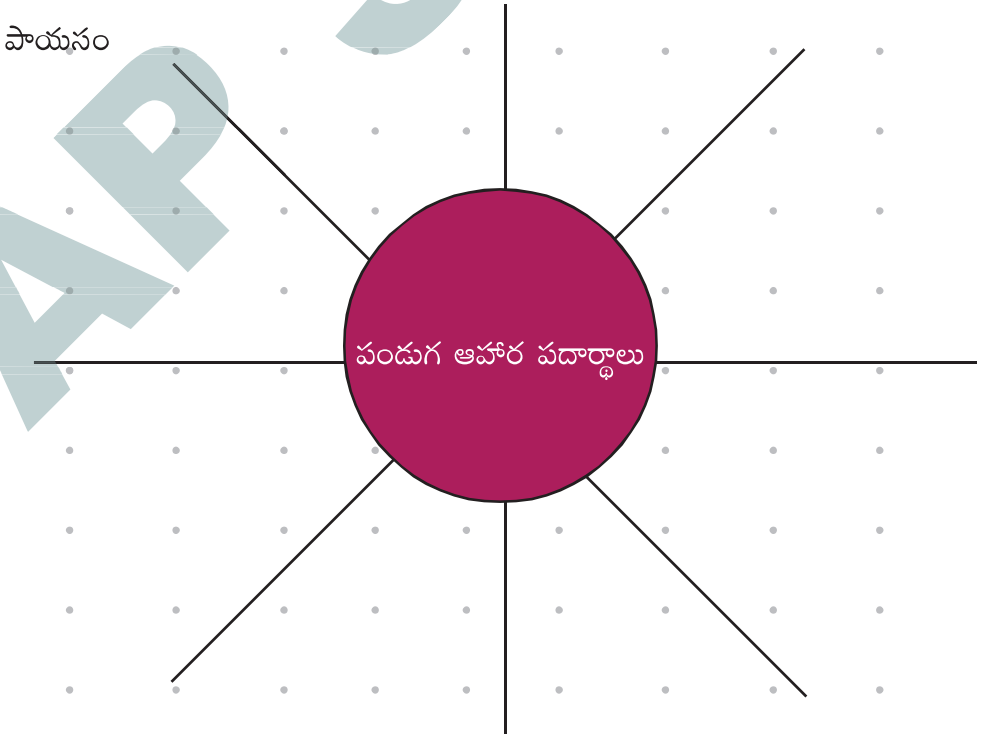
.....

.....

.....

.....

18. పండుగలలో మీరు తినే రకరకాల ఆహార పదార్థాల భావన పటం తయారుచేయండి.

AP SCERT

Water - A Precious Gift

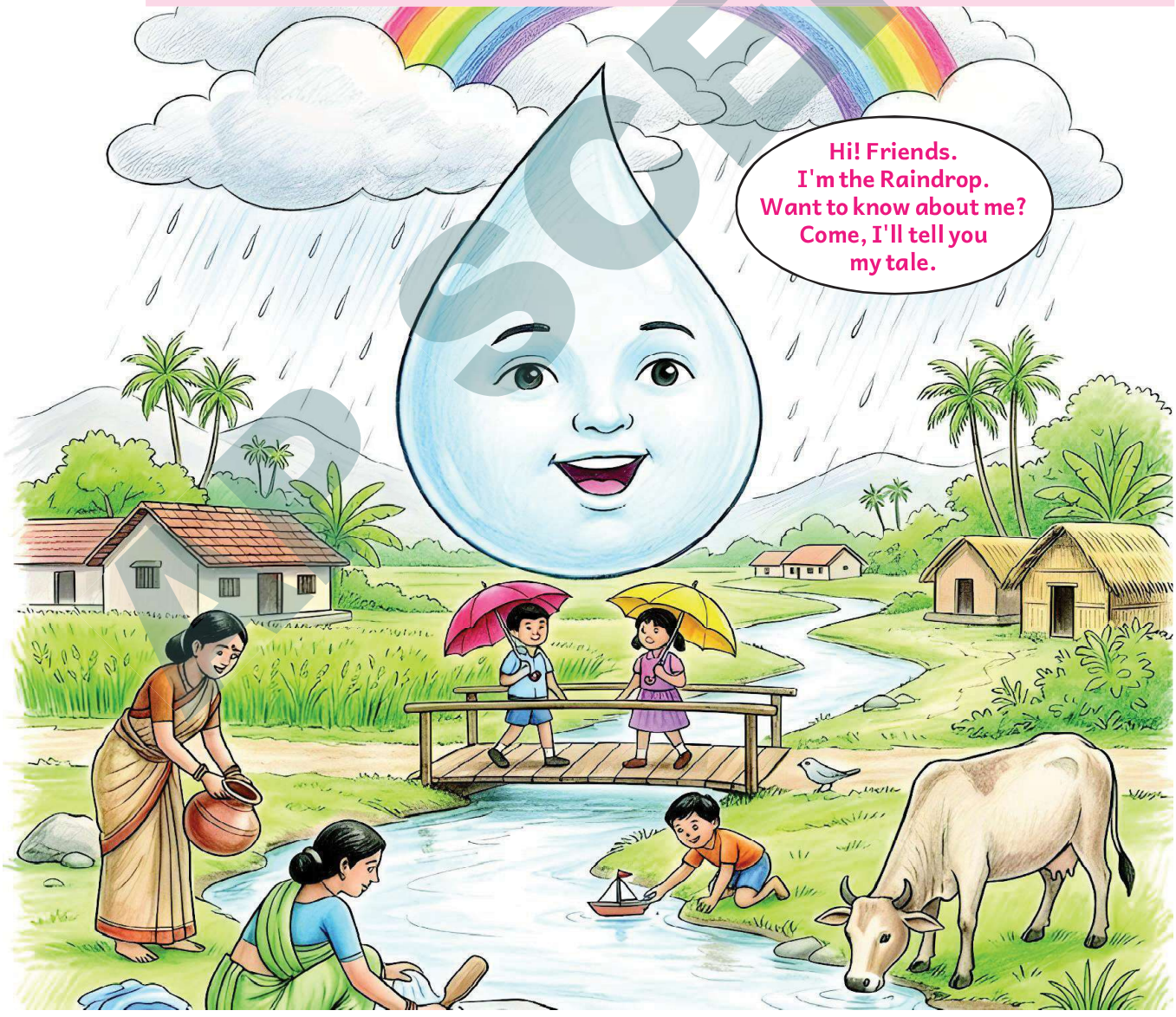
Learning Outcomes

Pupils will be able to:

- Explain the importance of water. (CG-2)
- Recognize different water resources. (CG-4)
- Understand the importance of pure water. (CG-3)
- Know how water is used and misused. (CG-3)
- Know the reasons of water scarcity. (CG-4)
- Describe ways to save water. (CG-3)
- Follow water-saving methods in their daily life. (CG-4)

G8H3N7

© NCERT

పాఠం 6

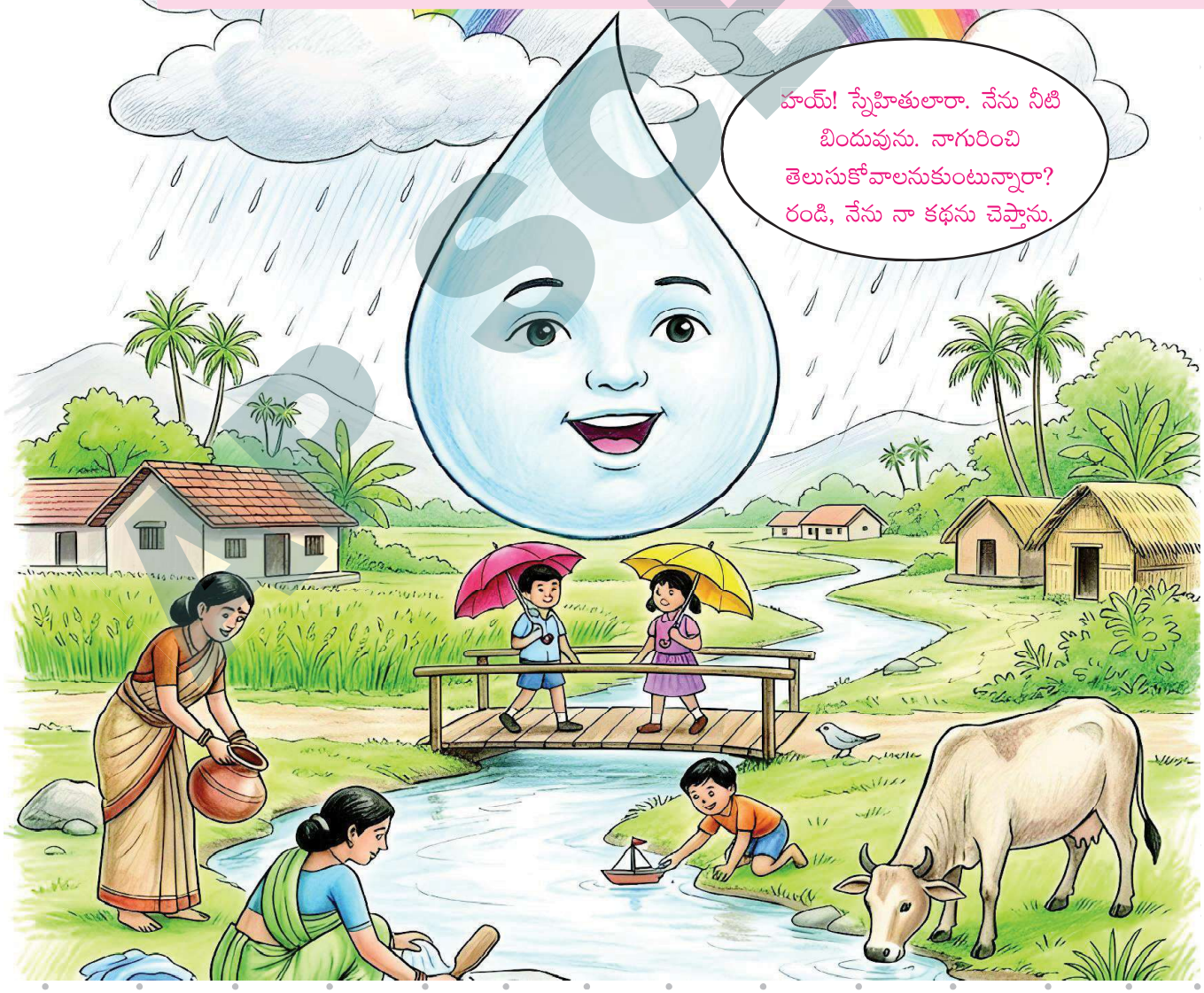
నీరు - ఒక అమూల్యమైన వరం

అభ్యసన ఫలితాలు

విద్యార్థులకు సిద్ధించే సామర్థ్యాలు:

- నీటి ప్రాముఖ్యత గురించి తెలుసుకోగలుగుతారు. (CG-2)
- వివిధ నీటి వనరులను గుర్తించగలరు. (CG-4)
- శుభ్రమైన నీటి అవసరాన్ని తెలుసుకుంటారు. (CG-3)
- నీటి వినియోగము మరియు వృథా తెలుసుకోగలగుతారు. (CG-3)
- నీటి కొరత కు గల కారణాలను తెలుసుకోగలుగుతారు. (CG-4)
- నీటిని పొదుపు చేసే మార్గాలను వివరించగలుగుతారు. (CG-3)
- రోజువారి జీవితంలో నీటిని ఆదా చేసే మార్గాలు గురించి తెలుసుకుంటారు. (CG-4)

© SCERT

Hai! I am the water drop. I fall from the clouds. I am very important for your life. Water is a gift of nature. You need water to live. Plants and animals also need water to live. You cannot live without water. You use water in many ways in your daily life. Do you know how I am used in your daily life? Come with me. I will tell my story on how important I am to you.

Uses of water :

Water is used for many activities in our homes.

Activity :

Children! Look at the pictures showing how we use water in our daily lives.

Brushing teeth

Drinking

Bathing

Cleaning vegetables

Washing clothes

Watering plants

AP SCERT

హాయ్! నేను వానచినుకును. నేను మేఘాల నుండి జారిపడతాను. మీ జీవితంలో నాకు చాలా ప్రాముఖ్యత ఉంది. ప్రకృతి ప్రసాదించిన వరమే నీరు. మీరు జీవించడానికి నీరు అవసరం. మొక్కలు, జంతువులు జీవించడానికి కూడా నీరు అవసరం. నీరు లేకుండా మీరు జీవించలేరు. మీరు నిత్య జీవితంలో నీటిని పలురకాలుగా ఉపయోగిస్తారు. మీ నిత్యజీవితంలో నేను ఎలా ఉపయోగపడుతున్నానో మీకు తెలుసా? నాతోపాటు రండి. నేను మీకు ఎంత ముఖ్యమో నా కథ చెబుతాను.

నీటి ఉపయోగాలు :

మన ఇండ్లలో చాలా రకాల పనుల కోసం మనం నీటిని ఉపయోగిస్తాం.

కృత్యం :

పిల్లల్లారా! మనం నీరు ఎలా వాడుతున్నామో ఈ క్రింది చిత్రాలను చూడండి.

పళ్ళు తోముకోడానికి

త్రాగడానికి

స్నానం చేయడానికి

కూరగాయలను శుభ్రపరచడానికి

బట్టలు ఉతుక్కోవడానికి

మొక్కలను పెంచడానికి

AP SCERT

Let us see the Pictures :

Put off Fire

Agriculture

Aquaculture

Construction

You have seen some of the uses of water. Let us know how important it is to others. Farmers can grow crops only if water is available.

Have you ever seen ponds where prawns and fishes are grown?

Sources of Water :

Where does the water in your house come from?

Does everyone in your neighbourhood get water from the same source?

Water comes from different sources. Rain is the main source of water.

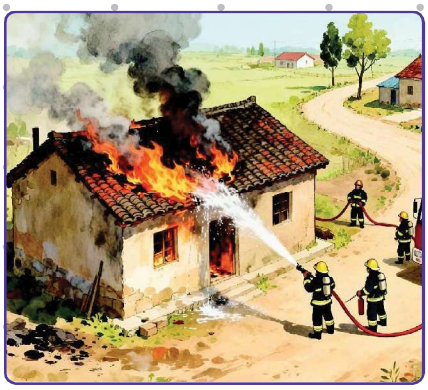

Do You Know !

World Water Day is on 22nd March.

AP SCERT

క్రింది చిత్రాలను చూద్దాం :

నిప్పు / అగ్నిని ఆర్పడానికి

వ్యవసాయం

చేపల పెంపకం

కట్టడాలు

మీరు నీటి యొక్క కొన్ని ఉపయోగాలు చూశారు. మిగతా వాటికి నీరు ఎంత అత్యవసరమో తెలుసుకుందాం. రైతులు నీరు లభ్యమైనప్పుడు మాత్రమే పంటలు పండించగలరు.

మీరు ఎప్పుడైనా చేపలు, రొయ్యలు పెంచే చెరువులు చూశారా?

నీరు లభించే ప్రదేశాలు :

మీ ఇంటికి కావాల్సిన నీరు ఎక్కడి నుంచి వస్తుంది?

మీ ఇరుగుపొరుగు వారు కూడా అదేచోట నుండి నీరు తెచ్చుకుంటారా?

నీరు వివిధ రకాల వనరులు నుండి లభిస్తుంది. నీటి ప్రధాన వనరు వర్షం.

మీకు తెలుసా !

మార్చి 22న 'ప్రపంచ జల దినోత్సవం.

AP SCERT

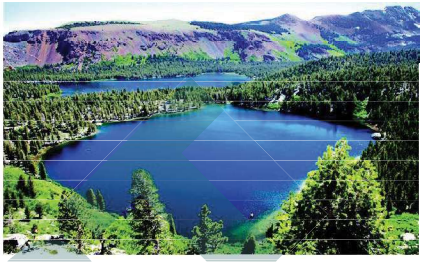
Oceans, rivers, lakes, streams, ponds and springs are the natural sources of water.

Ocean

River

Lake

Dams, wells, tubewells, handpumps, canals are man-made sources of water.

Dam

Canal

Well

Hand Pump

Tubewell

Borewell

Activity :

Tick (✓) the water sources available in your village :

Source	Tick Mark
1. River	
2. Canal	
3. Well	

Source	Tick Mark
4. Tap water	
5. Bore well	
6.Tank/Pond	

APSCERT

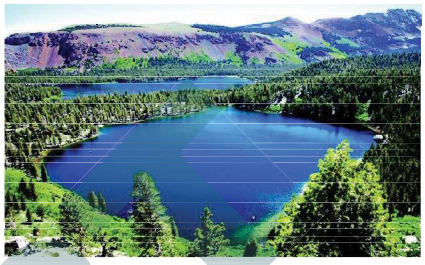
సముద్రాలు, నదులు, సరస్సులు, ప్రవాహాలు, చెరువులు,
చెలమలు, నీరు దొరికే సహజమైన వనరులు.

సముద్రం

నది

సరస్సు

ఆనకట్టలు, బావులు, గొట్టపుబావులు, చేతిపంపులు, కాలువలు మొదలైనవి మానవ నిర్మితమైన నీరు లభించే ప్రదేశాలు.

ఆనకట్ట

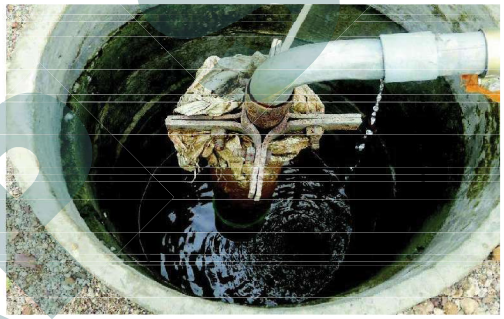
కాలువ

బావి

చేతిపంపు

గొట్టపుబావి

బోరుబావి

కృత్యం :

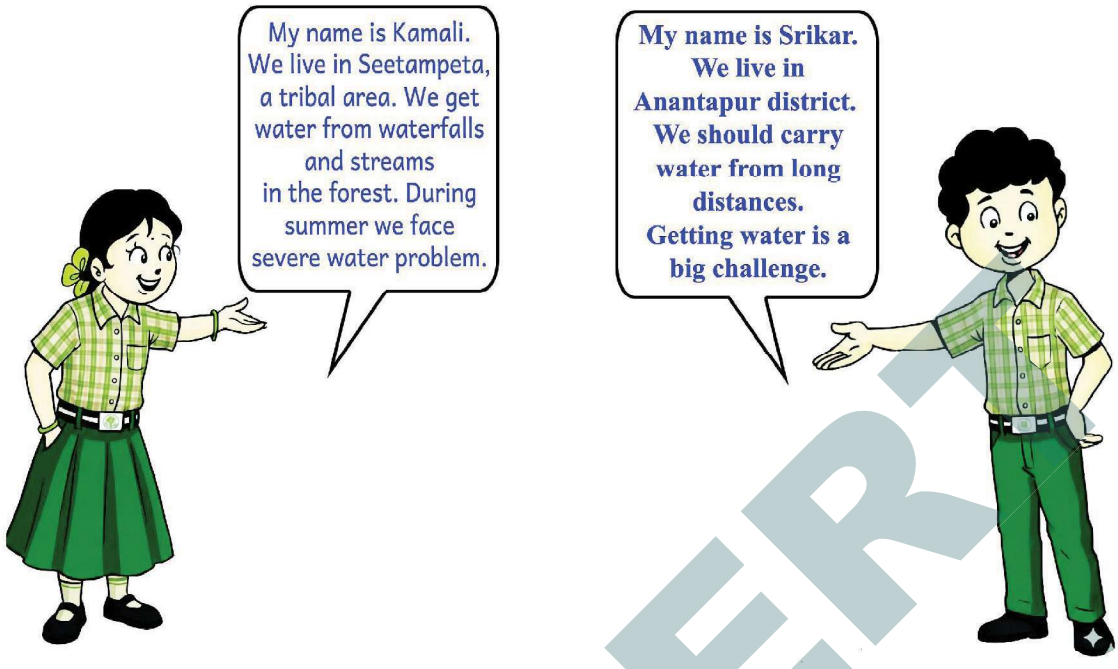
మీ గ్రామంలో లభించే నీటి వనరు దగ్గర (✓) గుర్తుపెట్టండి :

వనరు	టిక్‌మార్క్
1. నది	
2. కాలువ	
3. బావి	

వనరు	టిక్‌మార్క్
4. కుళాయి నీరు	
5. బోరు బావి	
6. ట్యాంక్/చెరువు	

APSCERT

Scarcity of Water :

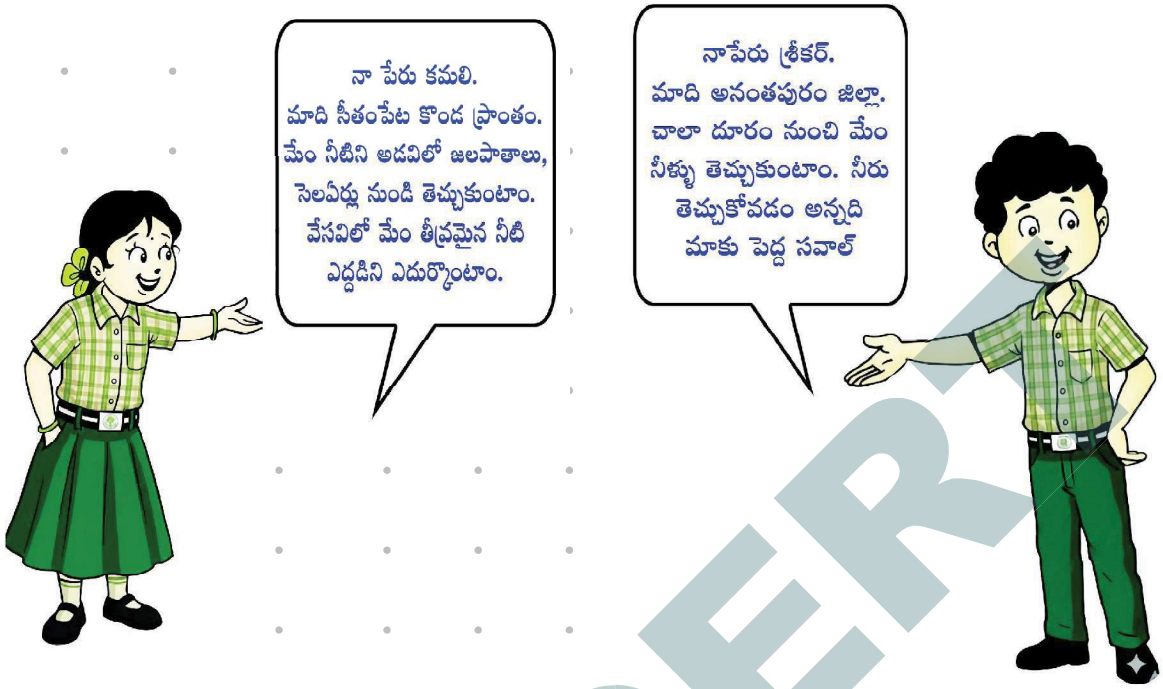

In many villages people get water from the village well. Some people walk very far to get water for their daily use. The wells and ponds dry up during summer and the water level in the bore wells also gets decreased. In some places people wait for the watertanker or public tap water.

© SCERT

నీటి కొరత :

చాలా గ్రామాల్లో ప్రజలు బావుల నుంచి నీరు తెచ్చుకుంటారు. కొంతమంది రోజువారీ అవసరాలకు నీటిని చాలాదూరం వెళ్ళి తెచ్చుకుంటుంటారు. బావులు, చెరువులు వేసవికాలంలో ఎండిపోతాయి మరియు బోరుబావుల్లో నీటి మట్టం కూడా బాగా తగ్గిపోతుంది. కొన్ని ప్రాంతాలలో ప్రజలు నీటి ట్యాంకర్ల కొరకు, వీధి కుళాయిల్లో వచ్చే నీటికోసం ఎదురుచూస్తుంటారు.

© SCERT

Think and Discuss

Kamali's father said that three parts of the Earth is covered with water. We have so much of water on the earth. But her aunt says that there is shortage of water. We should save water. If we waste water the way we do right now, we will have no water to drink one day. Think why.

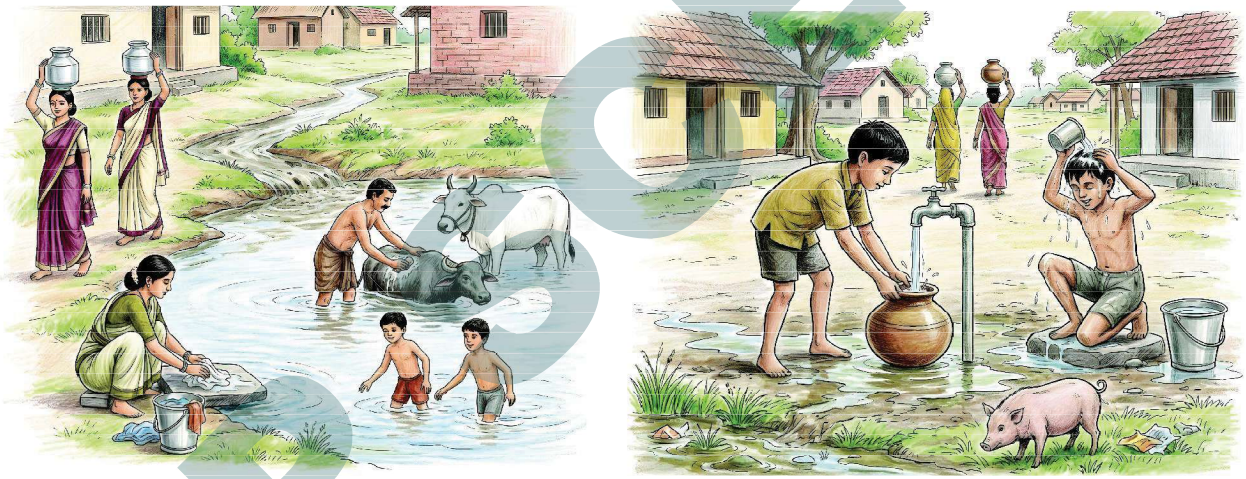

Can you drink water directly from all the available sources?

Protected water :

We can see water around us, but we do not drink it directly from all the sources. It may be polluted due to different activities.

Let us observe these pictures. What are they doing?

Water gets polluted due to human activities. We have to drink pure water. The government is providing pure water under the safe drinking water scheme to all the people. Do not drink unsafe water.

Do not use unsealed or water stored in bottles and packets for a long time.

The water we drink should be clean and germs free. The most common way to purify water is **boiling**. We should boil water and cool it before drinking. We can also purify water by using water filters and water purifiers. Water should be stored in clean and closed containers.

APSCERT

ఆలోచించండి - చర్చించండి

కమలి వాళ్ళనాన్న "భూభాగం 3వంతులు నీటితో నిండి ఉంది. చాలా నీరు మనకు ఈ భూమిపై లభిస్తుంది" అన్నాడు. కానీ వాళ్ళ అత్తమ్మ మనకు నీటి కొరత ఉంది, నీరు ఆదా చేయాల్సిన అవసరం ఉంది అని చెప్పింది. ప్రస్తుతం మనం నీటిని వృథా చేస్తున్న విధంగానే వృథాచేస్తూ పోతే ఏదో ఒకరోజు తాగటానికి కూడా నీరు దొరకని పరిస్థితి వస్తుంది అంది. ఎందుకో ఆలోచించండి?

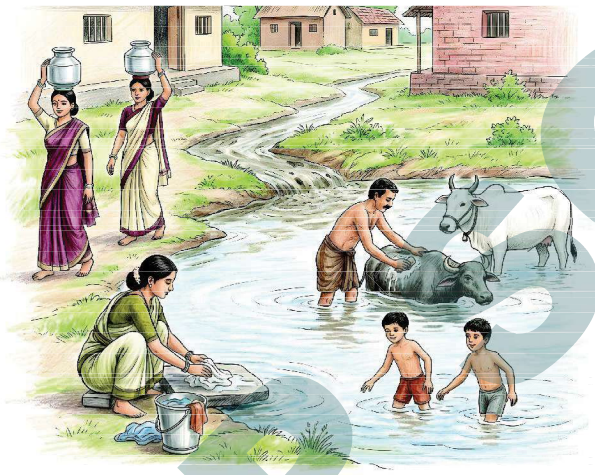

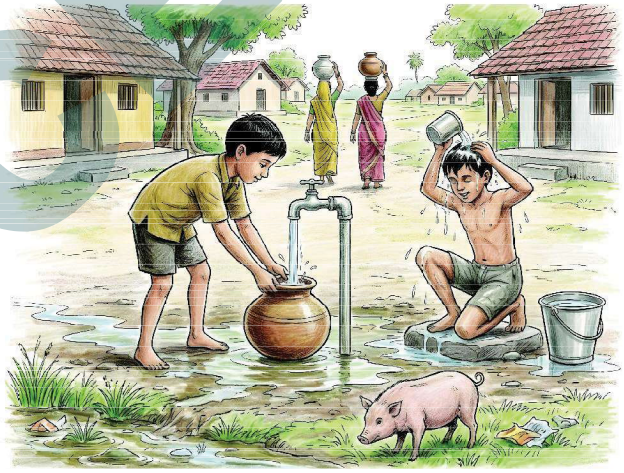
మనకు లభించే అన్ని నీటి వనరుల నుండి నీటిని నేరుగా తాగగలమా?

సురక్షిత నీరు :

మన చుట్టూ ఉన్న నీటిని చూడగలం. కాని నీరు లభించే ప్రదేశాల నుండి నీటిని నేరుగా తాగలేం. ఆ నీరు రకరకాల పనుల ద్వారా కలుషితమై ఉంటుంది.

క్రింది చిత్రాలను పరిశీలించండి. అందులో వారు ఏం చేస్తున్నారు?

మానవులు చేసే వివిధ రకాల పనుల ద్వారా నీరు కలుషితమవుతుంది. మనం స్వచ్ఛమైన నీరు తాగాలి. ప్రభుత్వం సురక్షితమైన మంచినీరు పథకం ద్వారా స్వచ్ఛమైన నీటిని ప్రజలకు అందిస్తుంది. సురక్షితం కాని నీటిని తాగవద్దు.

సీలు వేయని లేక సీసాలలో, ప్యాకెట్‌లలో చాలాకాలం నిల్వ ఉండే నీటిని ఉపయోగించవద్దు.

మనం తాగే నీరు శుభ్రంగాను, సూక్ష్మజీవులు లేకుండా ఉండాలి. నీటిని శుద్ధి చేయడానికి అత్యంత సాధారణ పద్ధతి **మరిగించడం**. తాగే ముందు కాచి చల్లార్చాలి. నీటిని శుద్ధిచేసే సాధనాలు, నీటి వడపోత సాధనాల ద్వారా కూడా నీటిని శుద్ధి చేయవచ్చు. నీటిని శుభ్రమైన మూత ఉండే పాత్రలలోనే నిల్వచేయాలి.

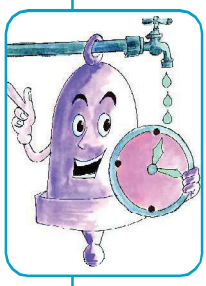
APSCERT

Activity :

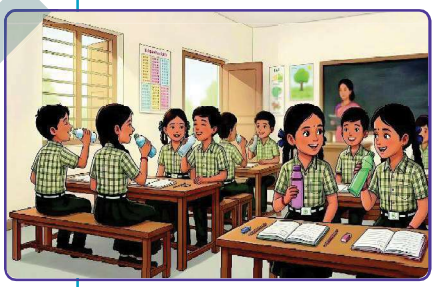
Draw a picture of water storage vessels at your home.

Walk around and observe the drawings by your classmates.

Let Us Know !

Till date, we heard about an assembly bell, class bell and break bell. But there is a special bell that rings three times a day, that is **'Waterbell'** which aims at encouraging students to drink sufficient water during the day to stay hydrated and fit.

Most of us use water bottles to drink water.

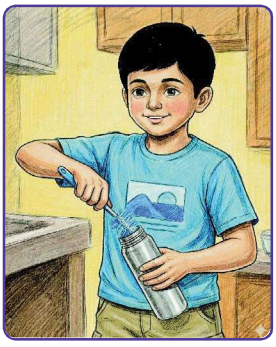
Why should we clean water bottles frequently? Because, disease causing germs may develop in the bottle. If we use such bottles or vessels, we may fall sick. So, water bottle should be cleaned with salt water regularly.

Activity :

Observe and do the process of cleaning a bottle.

Put a pinch of salt in the water bottle, pour some warm water and clean it with a bottle brush.

Wastage of water :

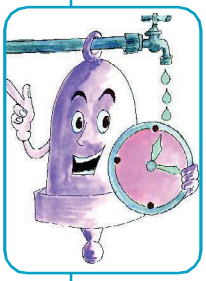
My dear children, I want to say something important. Water is very precious. Please do not waste water. Do you know what happens if you waste water?

APSCERT

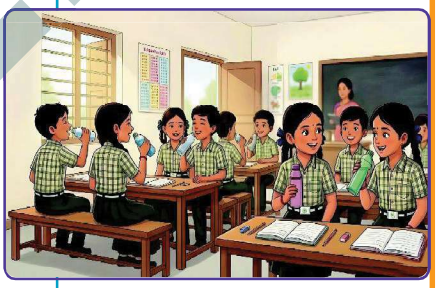
కృత్యం :

మీ ఇంట్లో ఉన్న నీటిని నిలువ చేసే పాత్రల చిత్రాన్ని గీయండి.
మీ తోటి విద్యార్థులు గీసిన చిత్రాలను కూడా పరిశీలించండి.

తెలుసుకుందాం !

ఇప్పటివరకు మనం అసెంబ్లీ గంట, తరగతి పీరియడ్ గంట, విరామపు గంట విని ఉంటాం. కానీ ప్రస్తుతం ఒక ప్రత్యేకమైన గంటను పరిచయం చేశారు. అదే **"నీటిగంట"** ఇది రోజుకు మూడుసార్లు మోగుతుంది. దీని ఉద్దేశ్యం విద్యార్థులను తగినంతనీరు తాగేలా చేయడమే. తద్వారా విద్యార్థులు నిర్జలీకరణకు గురికాకుండా చూడటం, ఆరోగ్యంగా ఉండటం.

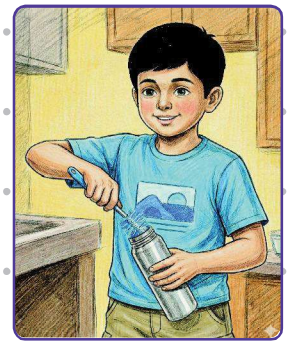
మనలో చాలామంది నీరు తాగడానికి వాటర్ బాటిళ్ళు వాడతారు.

మనం ఎందుకు తరచుగా వాటర్ బాటిళ్లను కడగాలి? ఎందుకంటే రోగకారకక్రిములు ఆ బాటిల్స్‌లో వృద్ధి చెందవచ్చు. అటువంటి బాటిళ్లు లేక పాత్రలు వాడినట్లయితే మనం అనారోగ్యానికి గురవుతాం. అందుకే నీటి బాటిళ్లను తరచుగా ఉప్పునీటితో శుభ్రపరచాలి.

కృత్యం :

నీటి బాటిళ్లను కడిగే విధానాన్ని పరిశీలించి అదేవిధంగా మీరు చేయండి.
నీటి బాటిళ్లు తీసుకొని అందులో చిటికెడు ఉప్పువేయండి, కొన్ని వేడి నీళ్ళుపోసి చిత్రంలో చూపినట్లుగా బ్రష్‌తో శుభ్రం చేయండి.

నీటి వృథా :

పిల్లలూ మీకు ఇంకో ముఖ్యమైన విషయాన్ని చెప్పాలనుకుంటున్నాను. నీరు చాలా విలువైనది. నీటిని వృథా చేయకండి. నీటిని వృథా చేస్తే ఏం జరుగుతుందో మీకు తెలుసా?

AP SCERT

Let us observe the following pictures.

Think and Discuss

Rama noticed water over flowing and getting wasted from a tap in her school wash area. Discuss the immediate steps Rama should take.

How to save water?

Suma's family follows some steps at home to save water.

- Use a small glass to drink water.
- Wash fruits and vegetables in a bowl of water and not under running tap water.
- Never allow water to overflow from the bucket.
- Turn off the taps immediately after using water for brushing, washing clothes, taking bath etc.
- Check the pipes for leaks.
- Turn off the motor when the tank is full.
- Create awareness on not to waste water.
- Put up slogans on wastage of water.
- They will not allow water to overflow.
- They will turn off the tap before water overflows.

AP SCERT

కింది చిత్రాలను గమనిద్దాం.

ఆలోచించండి - చర్చించండి

రమ తన స్కూల్ వాష్ ఏరియాలో కుళాయి నీరు వృథాగా పోతుండటం గమనించింది. రమ వెంటనే ఏమి చేయాలో చర్చించండి.

నీటిని ఎలా ఆదా చేయాలి?

సుమ వాళ్ళ కుటుంబం వారి ఇంటిలో నీటిని ఆదాచేయటానికి కొన్ని పద్ధతులు పాటిస్తున్నారు.

- తాగటానికి చిన్న గ్లాసును ఉపయోగిస్తారు.
- ఒక పాత్రలో నీరు పోసి పండ్లు, కూరగాయలు కడుగుతారు. పారే కుళాయి నీటి కింద కడిగి నీటిని వృథా చేయరు.
- బకెట్ నిండి నీరు పొర్లిపోయేలా చేయరు.
- దంతాలు శుభ్రం చేసుకొనేటప్పుడు, దుస్తులు ఉతికేటప్పుడు, స్నానం చేసేటప్పుడు నీరు వాడిన వెంటనే కుళాయి కట్టేస్తారు.
- గొట్టాలు, సాకెట్‌లు కారకుండా ఎప్పటికప్పుడు తనిఖీ చేస్తుంటారు.
- నీటి ట్యాంకులు నిండిన వెంటనే విద్యుత్ మోటర్ ఆపివేస్తుంటారు.
- నీటిని వృథా చేయవద్దని అవగాహన కలిగిస్తారు.
- నీటిని వృథా చేయకూడదని నినాదాలు రాసి ప్రదర్శిస్తారు.
- నీరు పాత్రలపై నుండి పొర్లిపోనివ్వరు.
- పాత్రలపై నుండి నీరు పొర్లిపోక ముందే కుళాయి ఆపేస్తారు.

AP SCERT

Key Words

water resources, protected water, irrigation, stored water, scarcity, water tanker, aquaculture, agriculture.

What we have learnt ?

- We use water in many ways in our day - to - day life.
- Rain is the main source of water.
- Oceans, rivers, lakes, streams, ponds and springs are natural sources of water.
- Dams, wells, tubewells, hand pumps and canals are man-made sources of water.
- Water gets polluted due to human activities.
- We have to drink clean water only.
- We should not waste water.

Improve Your Learning

1. Why do we need water?
2. Name any two water resources.
3. Write one use of water at home.
4. What happens when there is less water available?
5. Why is water called a precious resource?
6. After washing hands. What should you do immediately? ( )

   A) Ignore it B) Close the tap

   C) Call a friend D) Walk away

AP SCERT

కీలక పదాలు

నీటి వనరులు, సురక్షిత నీరు, నీటి పారుదల, నిల్వచేసిన నీరు, నీటి కొరత, నీటి ట్యాంకరు, చేపల పెంపకం, వ్యవసాయం.

మనం ఏమి నేర్చుకున్నాం ?

- మనం రోజువారీ జీవనంలో నీటిని ఎన్నో రకాలుగా ఉపయోగిస్తాం.
- వర్షం ప్రధాన నీటి వనరు.
- సముద్రాలు, నదులు, సరస్సులు, సెలయేళ్ళు, చెరువులు, చెలమలు నీటికి సహజ వనరులు.
- ఆనకట్టలు, బావులు, గొట్టపు బావులు, బోరుపంపులు, కాలువలు మానవ నిర్మిత నీటివనరులు.
- మానవుని చర్యల వలన నీరు కాలుష్యమవుతుంది.
- మనం శుభ్రమైన నీటిని మాత్రమే తాగాలి.
- నీటిని వృథా చేయరాదు.

మీ అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరుచుకోండి

1. మనకు నీరు ఎందుకు అవసరం?
2. ఏవైనా రెండు నీటి వనరుల పేర్లు చెప్పండి.
3. ఇంట్లో నీటిని ఉపయోగించే ఒక విధానాన్ని రాయండి.
4. నీరు తక్కువగా అందుబాటులో ఉన్నప్పుడు ఏమి జరుగుతుంది?
5. నీటిని అమూల్య వనరు అని ఎందుకు అంటారు?
6. చేతులు కడిగిన తరువాత మీరు వెంటనే ఏమి చేయాలి? ( )

ఎ) పట్టించుకోకుండా ఉండటం
బి) ట్యాప్ కట్టేయడం
సి) ఒక స్నేహితుడిని పిలవడం
డి) అక్కడి నుంచి వెళ్లిపోవడం

AP SCERT

7. Pictures of mudpot, over head tank, mudpot covered with cloth, plastic pot are given below.

Circle(◯) the vessels used to store drinking water at home.

Tick (✓) the vessel that keeps water cool naturally.

Put a cross (✗) on the vessel that is not good for storing water for many days.

Match the vessel with its place of use:

a) Clay pot	1) Terrace
b) Overhead tank	2) Kitchen

8. Naresh leaves the tap open while brushing his teeth. Is he doing the right thing? Give one reason for your answer.

9. Why should everyone be worried about water scarcity?

10. What questions would you ask your parents to know about the water sources in the olden days?

1.

2.

3.

AP SCERT

7. మట్టి కుండ, ఇంటి పైకప్పుపై ఉన్న ఓవర్‌హెడ్ ట్యాంక్, గుడ్డతో కప్పిన మట్టి కుండ, ప్లాస్టిక్ బిందె, ఈ చిత్రాలు ఇవ్వబడ్డాయి.

ఇంట్లో తాగునీటిని నిల్వ చేయడానికి ఉపయోగించే పాత్రలకు సున్నా (○) చుట్టండి

నీటిని సహజంగా చల్లగా ఉంచే పాత్రకు టిక్ (✓) పెట్టండి.

చాలా రోజుల పాటు నీటిని నిల్వ చేయడానికి మంచిది కాని పాత్రకు క్రాస్ (✗) పెట్టండి.

పాత్రను దాని ఉపయోగించే ప్రదేశంతో సరిపోల్చండి :

ఎ) మట్టి కుండ	1) డాబా మీద
బి) ఓవర్‌హెడ్ ట్యాంక్	2) వంటగది

8. నరేష్ పళ్ళు తోముకుంటూ ఉన్నంతసేపు కుళాయిని తెరిచి ఉంచాడు. అతను సరైన పని చేస్తున్నాడా? మీ సమాధానానికి ఒక కారణం చెప్పండి.

9. నీటి కొరత గురించి అందరూ ఎందుకు ఆందోళన చెందాలి?

10. పూర్వకాలంలో నీటి వనరుల గురించి తెలుసుకోవడానికి మీరు మీ తల్లిదండ్రులను ఏ ప్రశ్నలు అడుగుతారు?

1.

2.

3.

AP SCERT

Mind Map

In essence, Our Wonderful World Class 3 invites children to wonder at the "wondrous" everyday world with fresh eyes, fostering love for learning, respect for relationships, and a sense of safety and belonging. As they observe and share, they begin to see themselves as active, caring members of their family, neighbourhood, and the larger natural and social world – a joyful first step toward becoming thoughtful, environmentally sensitive citizens.

APSCERT

APSCERT

FUNDAMENTAL DUTIES

Fundamental duties: It shall be the duty of every citizen of India-

(a) to abide by the Constitution and respect its ideals and institutions, the National Flag and the National Anthem;

(b) to cherish and follow the noble ideals which inspired our national struggle for freedom;

(c) to uphold and protect the sovereignty, unity and integrity of India;

(d) to defend the country and render national service when called upon to do so;

(e) to promote harmony and the spirit of common brotherhood amongst all the people of India transcending religious, linguistic and regional or sectional diversities; to renounce practices derogatory to the dignity of women;

(f) to value and preserve the rich heritage of our composite culture;

(g) to protect and improve the natural environment including forests, lakes, rivers and wild life, and to have compassion for living creatures;

(h) to develop the scientific temper, humanism and the spirit of inquiry and reform;

(i) to safeguard public property and to abjure violence.

(j) to strive towards excellence in all spheres of individual and collective activity so that the nation constantly rises to higher levels of endeavour and achievement;

(k) who is a parent or guardian, to provide opportunities for education to his child or, as the case may be ward between the age of six and fourteen years;

- Constitution of India,
Part IV A (Article 51 A)

Right of Children to Free and Compulsory Education (RTE) Act, 2009

The RTE Act provides for the right of children to free and Compulsory Education to every child in the age group of 6 – 14 years which came into force from 1st April 2010 in Andhra Pradesh.

Important provisions of RTE Act

- Ensure availability of schools within the reach of the children.
- Improve School infrastructure facilities.
- Enroll children in the class appropriate to his / her age.
- Children have a right to receive special training in order to be at par with other children.
- Providing appropriate facilities for the education of children with special needs on par with other children.
- No child shall be liable to pay any kind of fee or charges or expenses which may prevent him or her from pursuing and completing the elementary education. No test for admitting the children in schools.
- No removal of name and repetition of the child in the same class.
- No child admitted in a school shall be held back in any class or expel from school till the completion of elementary education.
- No child shall be subjected to physical punishment or mental harassment.
- Admission shall not be denied or delayed on the ground that the transfer and other certificates have not been provided on time.
- Eligible candidates alone shall be appointed as teachers.
- The teaching learning process and evaluation procedures shall promote achievement of appropriate competencies.
- No board examinations shall be conducted to the children till the completion of elementary education.
- Children can continue in the schools even after 14 years until completion of elementary education.
- No discrimination and related practices towards children belonging to backward and marginalized communities.
- The curriculum and evaluation procedures must be in conformity with the values enshrined in the constitution and make the child free of fear and anxiety and help the child to express views freely.

APSCERT